

The European Agricultural Fund for Rural Development:
Europe investing in rural areas

Annual implementation report

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Annual implementation report	
Period	01/01/2017 – 31/12/2017
Version	2017.1
Status - Current Node	Accepted by EC – European Commission
National reference	1966/25.06.2018
Monitoring committee approval date	22/06/2018

Programme Version in force	
CCI	2014GR06RDNP001
Programme type	Rural Development Programme
Country	Greece
Region	EL – National
Programming period	2015 – 2020
Version	3.1
Decision Number	C(2017)8693
Decision Date	16/12/2017
Managing authority	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΑΑ, ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ του ΥΠ.Α.Α.Τ.

Table of contents

1. KEY INFORMATION ON IMPLEMENTATION OF THE PROGRAMME AND ITS PRIORITIES	4
1.a) Financial Data.....	4
1.b) Common and programme-specific indicators and quantified target values.....	4
1.b1) Overview table	4
1.c) Key information on RDP implementation based on data from a) and b) by Focus Area	15
1.d) Key information on achievements towards the milestones set in the performance Framework based on Table F.....	47
1.e) Other RDP specific element [optional].....	61
1.f) Where appropriate, the contribution to macro-regional and sea basin strategies	61
1.g) Currency rate used for conversion AIR (non EUR countries).....	64
2. THE PROGRESS IN IMPLEMENTING THE EVALUATION PLAN.	65
2.a) Description of any modifications made to the evaluation plan in the RDP during the year, with their justification.....	65
2.b) A description of the evaluation activities undertaken during the year (in relation to section 3 of the evaluation plan).....	65
2.c) A description of activities undertaken in relation to the provision and management of data (in relation to section 4 of the evaluation plan)	67
2.d) A list of completed evaluations, including references to where they have been published on-line.....	68
2.e) A summary of completed evaluations, focussing on evaluation findings	69
2.f) A description of communication activities undertaken in relation to publicising evaluation findings (in relation to section 6 of the evaluation plan).....	74
2.g) Description of the follow-up given to evaluation results (in relation to section 6 of the evaluation plan).....	77
3. ISSUES WHICH AFFECT THE PERFORMANCE OF THE PROGRAMME AND THE MEASURES TAKEN	79
3.a) Description of steps taken to ensure quality and effectiveness of programme implementation.....	79
3.b) Quality and efficient delivery mechanisms	84
4. STEPS TAKEN TO IMPLEMENT TECHNICAL ASSISTANCE AND PROGRAMME PUBLICITY REQUIREMENTS.....	86
4.a) Action taken and state of play as regards the establishment of the NRN and the implementation of its action plan	86
4.a1) Actions taken and state of play as regards establishment of the NRN (governance structure and network support unit)	86

4.a2) Actions taken and state of play as regards the implementation of the action plan	87
4.b) Steps taken to ensure that the programme is publicised (Article 13 of Commission Implementing Regulation (EU) No 808/2014).....	98
5. ACTIONS TAKEN TO FULFIL EX ANTE CONDITIONALITIES.....	106
6. DESCRIPTION OF IMPLEMENTATION OF SUB-PROGRAMMES.....	107
7. ASSESSMENT OF THE INFORMATION AND PROGRESS TOWARDS ACHIEVING THE OBJECTIVES OF THE PROGRAMME	108
8. IMPLEMENTATION OF ACTIONS TO TAKE INTO ACCOUNT THE PRINCIPLES SET OUT IN ARTICLES 5, 7 AND 8 OF REGULATION (EU) NO 1303/2013	109
9. PROGRESS MADE IN ENSURING INTEGRATED APPROACH TO USE EAFRD AND OTHER UNION FINANCIAL INSTRUMENTS	111
10. REPORT ON IMPLEMENTATION OF FINANCIAL INSTRUMENTS (ARTICLE 46 OF REGULATION (EU) NO 1303/2013)	112
11. ENCODING TABLES FOR COMMON AND PROGRAMME-SPECIFIC INDICATORS AND QUANTIFIED TARGET VALUES	113
Annex II	114
Documents.....	129

1. KEY INFORMATION ON IMPLEMENTATION OF THE PROGRAMME AND ITS PRIORITIES

1.a) Financial Data

See annexed documents

1.b) Common and programme-specific indicators and quantified target values

1.b1) Overview table

Focus Area 1A						
Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
T1: percentage of expenditure under Articles 14, 15 and 35 of Regulation (EU) No 1305/2013 in relation to the total expenditure for the RDP (focus area 1A)	2014–2017			0.06	1.31	4.58
	2014–2016					
	2014–2015					

Focus Area 1B						
Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
T2: Total number of cooperation operations supported under the cooperation measure (Article 35 of Regulation (EU) No 1305/2013) (groups, networks/clusters, pilot projects...) (focus area 1B)	2014–2017					350.00
	2014–2016					
	2014–2015					

Focus Area 1C						
Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
T3: Total number of participants trained under Article 14 of Regulation (EU) No 1305/2013 (focus area 1C)	2014–2017			10,350.00	14.52	71,268.00
	2014–2016					
	2014–2015					

Focus Area 2A							
Target indicator name		Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
T4: percentage of agricultural holdings with RDP support for investments in restructuring or modernisation (focus area 2A)		2014-2017	0.46	52.79	0.31	35.58	0.87
		2014-2016	0.40	45.91	0.12	13.77	
		2014-2015					
Measure	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
M01	O1 – Total public expenditure	2014-2017	4,077,840.00	20.09	1,295,190.00	6.38	20,292,986.10
M02	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	13,106,437.70
M04	O1 – Total public expenditure	2014-2017	173,305,352.73	35.81	84,049,305.65	17.37	483,964,634.38
M06	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	30,468,372.85
M16	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	11,119,444.44
Total	O1 – Total public expenditure	2014-2017	177,383,192.73	31.73	85,344,495.65	15.27	558,951,875.47

Focus Area 2B							
Target indicator name		Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
T5: percentage of agricultural holdings with RDP supported business development plan/investments for young farmers (focus area 2B)		2014-2017	3.57	108.00	1.54	46.59	3.31
		2014-2016	1.86	56.27	0.07	2.12	
		2014-2015					
Measure	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
M06	O1 – Total public expenditure	2014-2017	308,654,625.00	101.37	142,031,350.00	46.65	304,481,518.34
Total	O1 – Total public expenditure	2014-2017	308,654,625.00	101.37	142,031,350.00	46.65	304,481,518.34

Focus Area 3A							
Target indicator name		Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
T6: percentage of agricultural holdings receiving support for participating in quality schemes, local markets and short supply circuits, and producer groups/organisations (focus area 3A)		2014-2017	0.10	7.59	0.05	3.80	1.32
		2014-2016	0.10	7.59	0.04	3.04	
		2014-2015					
Ποσοστό επενδύσεων στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας τροφίμων και ποτών που στηρίζονται από το ΠΑΑ 2014-2020 (Ποσοστό)		2014-2017					3.60
		2014-2016			1.00	27.78	
		2014-2015					
Ποσοστό επιχειρήσεων στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας τροφίμων και ποτών που στηρίζονται από το ΠΑΑ 2014-2020 (Ποσοστό)		2014-2017			1.36	37.78	3.60
		2014-2016					
		2014-2015					
Measure	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
M01	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	833,958.33
M03	O1 – Total public expenditure	2014-2017	1,774,476.40	3.77	792,968.23	1.68	47,127,312.83
M04	O1 – Total public expenditure	2014-2017	95,210,490.08	40.49	41,522,535.46	17.66	235,124,490.34
M09	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	27,798,611.11
M14	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	13,175,609.72
M16	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	22,238,888.88
Total	O1 – Total public expenditure	2014-2017	96,984,966.48	28.01	42,315,503.69	12.22	346,298,871.21

Focus Area 3B							
Target indicator name		Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
T7: percentage of farms participating in risk management schemes (focus area 3B)		2014-2017					0.21
		2014-2016					
		2014-2015					
Measure	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
M05	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	52,702,438.92
Total	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	52,702,438.92

Priority P4							
Target indicator name		Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
T13: percentage of forestry land under management contracts to improve soil management and/or prevent soil erosion (focus area 4C)		2014-2017					0.84
		2014-2016					
		2014-2015					
T11: percentage of forestry land under management contracts to improve water management (focus area 4B)		2014-2017					0.04
		2014-2016					
		2014-2015					
T8: percentage of forest/other wooded area under management contracts supporting biodiversity (focus area 4A)		2014-2017					0.10
		2014-2016					
		2014-2015					
T12: percentage of agricultural land under management contracts to improve soil management and/or prevent soil erosion (focus area 4C)		2014-2017			6.82	26.88	25.38
		2014-2016			5.79	22.82	
		2014-2015					
T10: percentage of agricultural land under management contracts to improve water management (focus area 4B)		2014-2017			6.98	37.28	18.72
		2014-2016			5.78	30.87	
		2014-2015					
T9: percentage of agricultural land under management contracts supporting biodiversity and/or landscapes (focus area 4A)		2014-2017			6.98	36.36	19.20
		2014-2016			6.03	31.41	
		2014-2015					
Αριθμός εκταρίων που αφορούν στην αποκατάσταση ζημιών στα δάση (Εκτάρια)		2014-2017					55,000.00
		2014-2016					
		2014-2015					
Measure	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
M01	O1 – Total public expenditure	2014-2017	3,058,380.00	19.30	946,627.50	5.97	15,845,208.33
M02	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	112,167,259.33
M04	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	13,107,333.00

M07	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	984,792.78
M08	O1 – Total public expenditure	2014–2017	145,574,805.88	91.08	2,768,890.66	1.73	159,823,843.07
M10	O1 – Total public expenditure	2014–2017	106,767,933.99	24.55	57,363,833.35	13.19	434,855,978.22
M11	O1 – Total public expenditure	2014–2017	353,872,911.48	59.39	123,254,248.56	20.69	595,803,408.09
M12	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	9,151,972.31
M13	O1 – Total public expenditure	2014–2017	625,776,927.79	58.84	591,390,782.02	55.61	1,063,525,250.81
M16	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	21,126,944.44
Total	O1 – Total public expenditure	2014–2017	1,235,050,959.14	50.90	775,724,382.09	31.97	2,426,391,990.38

Focus Area 5A							
Target indicator name		Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
T14: percentage of irrigated land switching to more efficient irrigation system (focus area 5A)		2014–2017			0.49	9.85	4.97
		2014–2016			0.16	3.22	
		2014–2015					
Measure	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
M01	O1 – Total public expenditure	2014–2017	2,038,920.00	21.57	736,417.50	7.79	9,451,527.77
M02	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	3,557,414.62
M04	O1 – Total public expenditure	2014–2017	242,965,863.69	40.23	66,315,806.39	10.98	603,931,287.81
M16	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	8,895,555.56
Total	O1 – Total public expenditure	2014–2017	245,004,783.69	39.15	67,052,223.89	10.71	625,835,785.76

Focus Area 5B							
Target indicator name		Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
T15: Total investment for energy efficiency (€) (focus area 5B)		2014-2017					27,271,590.67
		2014-2016					
		2014-2015					
Measure	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
M01	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00		0.00		0.00
M04	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	12,272,215.80
Total	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	12,272,215.80

Focus Area 5C							
Target indicator name		Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
T16: Total investment in renewable energy production (€) (focus area 5C)		2014-2017					73,951,375.52
		2014-2016					
		2014-2015					
Measure	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
M01	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	555,972.22
M02	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	322,802.58
M04	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	29,325,436.07
M08	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	3,952,682.91
M16	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	5,559,722.22
Total	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	39,716,616.00

Focus Area 5D							
Target indicator name		Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
T18: percentage of agricultural land under management contracts targeting reduction of GHG and/or ammonia emissions (focus area 5D)		2014-2017					12.35
		2014-2016					
		2014-2015					
T17: percentage of LU concerned by investments in live-stock management in view of reducing GHG and/or ammonia emissions (focus area 5D)		2014-2017					0.01
		2014-2016					
		2014-2015					
Measure	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
M02	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	658,780.48
M04	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	1,219,228.96
M10	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	26,467,992.48
M11	O1 – Total public expenditure	2014-2017	190,546,828.96	125.86	82,395,233.38	54.42	151,399,408.10
M16	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	1,667,916.67
Total	O1 – Total public expenditure	2014-2017	190,546,828.96	105.03	82,395,233.38	45.42	181,413,326.69

Focus Area 5E							
Target indicator name		Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
T19: percentage of agricultural and forest land under management contracts contributing to carbon sequestration and conservation (focus area 5E)		2014-2017			0.01	0.76	1.32
		2014-2016			0.02	1.52	
		2014-2015					
Αριθμός εκταρίων που αφορούν στην πρόληψη ζημιών στα δάση (Εκτάρια)		2014-2017			1,322.00	2.94	45,000.00
		2014-2016					
		2014-2015					
Measure	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
M01	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	555,972.22
M02	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	1,419,671.88
M04	O1 – Total public expenditure	2014-2017	4,819,552.50	15.49	3,188,829.10	10.25	31,119,535.51
M08	O1 – Total public expenditure	2014-2017	122,228,499.78	109.93	5,880,573.46	5.29	111,184,798.20
M10	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	13,233,995.58
M16	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	7,227,638.89
Total	O1 – Total public expenditure	2014-2017	127,048,052.28	77.12	9,069,402.56	5.51	164,741,612.28

Focus Area 6A							
Target indicator name		Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
T20: Jobs created in supported projects (focus area 6A)		2014-2017			464.00	16.22	2,860.00
		2014-2016			125.00	4.37	
		2014-2015					
Measure	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
M06	O1 – Total public expenditure	2014-2017	48,676,282.51	55.87	19,323,988.02	22.18	87,123,001.19
Total	O1 – Total public expenditure	2014-2017	48,676,282.51	55.87	19,323,988.02	22.18	87,123,001.19

Focus Area 6B							
Target indicator name		Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
T23: Jobs created in supported projects (Leader) (focus area 6B)		2014-2017			485.00	24.25	2,000.00
		2014-2016			14.00	0.70	
		2014-2015					
T22: percentage of rural population benefiting from improved services/infrastructures (focus area 6B)		2014-2017					1.24
		2014-2016					
		2014-2015					
T21: percentage of rural population covered by local development strategies (focus area 6B)		2014-2017			67.51	145.37	46.44
		2014-2016			66.74	143.71	
		2014-2015					
Measure	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
M04	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	12,949,970.12
M07	O1 – Total public expenditure	2014-2017	29,467,792.27	94.62	15,727,055.16	50.50	31,144,772.64
M08	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	13,175,609.72
M19	O1 – Total public expenditure	2014-2017	115,175,772.42	25.88	42,882,800.93	9.63	445,079,841.74
Total	O1 – Total public expenditure	2014-2017	144,643,564.69	28.79	58,609,856.09	11.67	502,350,194.22

Focus Area 6C							
Target indicator name		Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
T24: percentage of rural population benefiting from new or improved services/infrastructures (ICT) (focus area 6C)		2014-2017			0.74	7.44	9.95
		2014-2016					
		2014-2015					
Measure	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
M01	O1 – Total public expenditure	2014-2017	1,019,460.00	40.75	330,915.00	13.23	2,501,875.00
M02	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	523,730.42
M07	O1 – Total public expenditure	2014-2017	37,189,961.39	45.98	31,140,734.27	38.50	80,877,247.72
Total	O1 – Total public expenditure	2014-2017	38,209,421.39	45.54	31,471,649.27	37.51	83,902,853.14

1.c) Key information on RDP implementation based on data from a) and b) by Focus Area

A. ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΣΤΙΑΣΗΣ

Περιοχή Εστίασης 1Α - Προώθηση της καινοτομίας, της συνεργασίας και της ανάπτυξης της βάσης γνώσεων στις αγροτικές περιοχές

Κατά την περίοδο 2014-2017:

το ποσοστό δαπανών δυνάμει των άρθρων 14, 15 και 35 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 όσον αφορά τις συνολικές δαπάνες για το ΠΑΑ ανήλθε σε 0,06% βάσει πληρωμών, δηλαδή επιτεύχθηκε το 1,31% του στόχου για το 2023.

Περιοχή Εστίασης 1Β - Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ της γεωργίας, της παραγωγής τροφίμων, της δασοκομίας και της έρευνας και καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένου του στόχου της βελτιωμένης περιβαλλοντικής διαχείρισης και αποδοτικότητας

Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης. Ωστόσο για το Μέτρο 16 Συνεργασία:

Κατά τη διάρκεια του έτους 2017 πραγματοποιήθηκαν τεχνικές ενημερωτικές συναντήσεις στις έδρες κυρίως των Περιφερειών της χώρας, καθώς και ηλεκτρονική διαβούλευση της Υπουργικής Απόφασης καθορισμού θεσμικού πλαισίου εφαρμογής της Δράσης.

Κατά τη διάρκεια 1ου εξαμήνου του 2018 επίσης, έγιναν ή/και προγραμματίζονται οι παρακάτω ενέργειες:

- Συνεχίστηκαν οι τεχνικές ενημερωτικές συναντήσεις στις έδρες των υπολοίπων περιφερειών της Χώρας.
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 3886/11-05-2018 (ΦΕΚ 1735 Β') Υπουργική Απόφαση καθορισμού του θεσμικού πλαισίου εφαρμογής των Υπομέτρων 16.1 – 16.2 και 16.1 – 16.5.
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 4267/24-05-2018 πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης προς τους δυνητικούς δικαιούχους των δύο Υπομέτρων.
- Προγραμματίζεται η έκδοση της Υπουργικής Απόφασης καθορισμού του θεσμικού πλαισίου εφαρμογής του Υπομέτρου M16.4.

Περιοχή Εστίασης 1C - Προώθηση της διά βίου μάθησης και της επαγγελματικής κατάρτισης στους τομείς της γεωργίας και της δασοκομίας

Κατά την περίοδο 2014-2017:

ο συνολικός αριθμός καταρτισμένων συμμετεχόντων δυνάμει του άρθρου 14 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 ανήλθε σε 10.350 βάσει πληρωμών, δηλαδή επιτεύχθηκε το 14,52% του στόχου για το 2023.

Περιοχή Εστίασης 2Α - Βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας όλων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων προκειμένου κυρίως να αυξηθεί η συμμετοχή και η επικέντρωση στην αγορά, καθώς επίσης και η

διαφοροποίηση της γεωργίας

Κατά την περίοδο 2014-2017:

το ποσοστό γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο του ΠΑΑ για την πραγματοποίηση επενδύσεων με σκοπό την αναδιάρθρωση ή τον εκσυγχρονισμό, ανήλθε σε 0,46% βάσει εντάξεων και 0,31% βάσει πληρωμών, δηλαδή επιτεύχθηκε το 52,79% και το 35,58%, αντίστοιχα, του στόχου για το 2023.

εντάχθηκαν πράξεις δημόσιας δαπάνης 177.383.192,73 ευρώ (31,73%), και πραγματοποιήθηκαν πληρωμές ύψους 85.344.495,65 ευρώ (15,27%).

Αναλυτικότερα για κάθε Μέτρο:

Μέτρο M01 – Δράσεις μετάδοσης γνώσεων και ενημέρωσης: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 4.077.840,00 ευρώ με πληρωμές ύψους 1.295.190,00 ευρώ, δηλαδή 20,09% και 6,38%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023. Το σύνολο των πληρωμών αφορά στο υπομέτρο M01.1 – στήριξη για δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης προσόντων, όπου ο αριθμός συμμετεχόντων σε δράσεις κατάρτισης που πληρώθηκαν ανήλθε σε 4.051 δηλαδή 16,51% του προγραμματισμού για το 2023.

Μέτρο M02 – Συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης και υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M04 – Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 173.305.352,73 ευρώ με πληρωμές ύψους 84.049.305,65 ευρώ, δηλαδή 35,81% και 17,37%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023. . Οι πληρωμές προήλθαν από:

το υπομέτρο M04.1 – στήριξη για επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις (66.606.595,93 ευρώ), όπου ο αριθμός υποστηριζόμενων εκμεταλλεύσεων/δικαιούχων που πληρώθηκαν ανήλθε σε 2.242,00, δηλαδή 35,59% του προγραμματισμού για το 2023,

τη δράση M04.3.2 – έργα αναδασμών (2.752.494,43 ευρώ),

τη δράση M04.3.4 – βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις (14.690.215,29 ευρώ).

Μέτρο M06 – Ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M16 – Συνεργασία: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Περιοχή Εστίασης 2B - Διευκόλυνση της εισόδου εξειδικευμένων γεωργών στον γεωργικό τομέα και ειδικότερα ανανέωση των γενεών

Κατά την περίοδο 2014-2017:

το ποσοστό γεωργικών εκμεταλλεύσεων με επιχειρηματικό σχέδιο ανάπτυξης/επενδύσεις για νέους γεωργούς που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο του ΠΑΑ, ανήλθε σε 3,57% βάσει εντάξεων και 1,54% βάσει πληρωμών, δηλαδή επιτεύχθηκε το 108% και το 46,59%, αντίστοιχα, του στόχου για το 2023.

εντάχθηκαν πράξεις δημόσιας δαπάνης 308.654.625,00 ευρώ (101,37%), και πραγματοποιήθηκαν πληρωμές ύψους 142.031.350,00 ευρώ (46,65%).

Αναλυτικότερα για κάθε Μέτρο:

Μέτρο M06 – Ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 308.654.625,00 ευρώ με πληρωμές ύψους 142.031.350,00 ευρώ, δηλαδή 101,37% και 46,65%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023. Το σύνολο των πληρωμών αφορά στο υπομέτρο M06.1 – ενισχύσεις για τη σύσταση επιχείρησης από νέους γεωργούς, όπου ο αριθμός υποστηριζόμενων εκμεταλλεύσεων/δικαιούχων που πληρώθηκαν ανήλθε σε 11.131,00, δηλαδή 46,57% του προγραμματισμού για το 2023.

Περιοχή Εστίασης 3A - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των πρωτογενών παραγωγών με την καλύτερη ένταξή τους στην αλυσίδα γεωργικών προϊόντων διατροφής μέσω συστημάτων ποιότητας και την προσθήκη αξίας στα γεωργικά προϊόντα, με προώθηση σε τοπικές αγορές και βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού, ομάδες παραγωγών και διεπαγγελματικές οργανώσεις

Κατά την περίοδο 2014-2017:

το ποσοστό γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη για τη συμμετοχή τους σε συστήματα ποιότητας, τοπικές αγορές, βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού και ομάδες/οργανώσεις παραγωγών, ανήλθε σε 0,1% βάσει εντάξεων και 0,05% βάσει πληρωμών, δηλαδή επιτεύχθηκε το 7,59% και το 3,8%, αντίστοιχα, του στόχου για το 2023.

εντάχθηκαν πράξεις δημόσιας δαπάνης 96.984.966,48 ευρώ (28,01%), και πραγματοποιήθηκαν πληρωμές ύψους 42.315.503,69 ευρώ (12,22%).

Αναλυτικότερα για κάθε Μέτρο:

Μέτρο M01 – Δράσεις μετάδοσης γνώσεων και ενημέρωσης: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M03 – Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 1.774.476,40 ευρώ με πληρωμές ύψους 792.968,23 ευρώ, δηλαδή 3,77% και 1,68%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023. , όπου ο αριθμός υποστηριζόμενων εκμεταλλεύσεων/δικαιούχων που πληρώθηκαν ανήλθε σε 397, δηλαδή 5,75% του προγραμματισμού για το 2023

Μέτρο M04 – Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 95.210.490,08 ευρώ με πληρωμές ύψους

41.522.535,46 ευρώ, δηλαδή 40,49% και 17,66%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023. , όπου ο αριθμός υποστηριζόμενων δράσεων/πράξεων που πληρώθηκαν ανήλθε σε 227, δηλαδή 37,83% του προγραμματισμού για το 2023.

Μέτρο M09 – Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M14 – Καλή μεταχείριση των ζώων: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M16 – Συνεργασία: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Περιοχή Εστίασης 3B - Στήριξη της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων στη γεωργική εκμετάλλευση

Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης. Ωστόσο εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 3189/129898/21-12-2017 (ΦΕΚ 4739 Β') Υπουργική Απόφαση καθορισμού θεσμικού πλαισίου εφαρμογής του Υπομέτρου M05.1 «Στήριξη για επενδύσεις σε προληπτικές δράσεις που αποσκοπούν στην άμβλυση των επιπτώσεων των πιθανών φυσικών καταστροφών, των αντίξοων κλιματικών συνθηκών και των καταστροφικών συμβάντων».

Προτεραιότητα 4 - Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που συνδέονται με τη γεωργία και τη δασοκομία

Κατά την περίοδο 2014-2017:

το ποσοστό της γεωργικής γης που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης για τη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους και/ή της πρόληψης της διάβρωσης του εδάφους ανήλθε σε 6,82% βάσει πληρωμών, δηλαδή επιτεύχθηκε το 26,89% του στόχου για το 2023.

το ποσοστό της γεωργικής γης που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης για τη βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων ανήλθε σε 6,98% βάσει πληρωμών, δηλαδή επιτεύχθηκε το 37,3% του στόχου για το 2023.

το ποσοστό γεωργικής γης που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης για τη στήριξη της βιοποικιλότητας και/ή των τοπίων ανήλθε σε 6,98% βάσει πληρωμών, δηλαδή επιτεύχθηκε το 36,37% του στόχου για το 2023.

εντάχθηκαν πράξεις δημόσιας δαπάνης 1.235.050.959,14 ευρώ (50,90%), και πραγματοποιήθηκαν πληρωμές ύψους 775.724.382,09 ευρώ (31,97%).

Αναλυτικότερα για κάθε Μέτρο:

Μέτρο M01 – Δράσεις μετάδοσης γνώσεων και ενημέρωσης: η Ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 3.058.380,00 ευρώ με πληρωμές ύψους 946.627,50 ευρώ, δηλαδή 19,30% και 5,97%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023. Το σύνολο των πληρωμών αφορά στο υπομέτρο M01.1 – στήριξη για δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης προσόντων, όπου ο αριθμός

συμμετεχόντων σε δράσεις κατάρτισης που πληρώθηκαν ανήλθε σε 2.961,00, δηλαδή 13,21% του προγραμματισμού για το 2023.

Μέτρο M02 – Συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης και υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M04 – Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M07 – στήριξη για επενδύσεις στη δημιουργία και την ανάπτυξη μη γεωργικών δραστηριοτήτων: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M08 – Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 145.574.805,88 ευρώ με πληρωμές ύψους 2.768.890,66 ευρώ, δηλαδή 91,08% και 1,73%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023. Οι πληρωμές προήλθαν από:

το υπομέτρο M08.1 – στήριξη για δάσωση/ δημιουργία δασικών εκτάσεων (2.593.676,42 ευρώ),

το υπομέτρο M08.4 (175.214,24 ευρώ).

Μέτρο M10 – Γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 106.767.933,99 ευρώ με πληρωμές ύψους 57.363.833,35 ευρώ, δηλαδή 24,55% και 13,19%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023. Οι πληρωμές προήλθαν από:

τη δράση M10.0.1 – αμειψισπορά με ξηρικές καλλιέργειες (2.106.191,93 ευρώ),

τη δράση M10.0.2 – σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης στην παραγωγή καπνού (8.013.581,6 ευρώ),

τη δράση M10.0.3 – σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης στην παραγωγή ζακχαροτεύτλων (1.787.632,56 ευρώ),

τη δράση M10.1.2 – προστασία παραδοσιακού Ελαιώνα Άμφισσας (246.527,22 ευρώ),

τη δράση M10.1.3 – διατήρηση αμπελοκομικής πρακτικής στον αμπελώνα Ν. Θήρας (954240,3 ευρώ),

τη δράση M10.1.4 – μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα (29.316.412,17 ευρώ),

τη δράση M10.1.8 – εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδόπτερων (838.302,8 ευρώ),

τη δράση M10.1.9 – διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων (13.500.429,47 ευρώ).

Μέτρο M11 – Βιολογική γεωργία: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 353.872.911,48 ευρώ με πληρωμές ύψους 123.254.248,56 ευρώ, δηλαδή 59,39% και 20,69%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023, όπου η συνολική έκταση (εκτάρια) που πληρώθηκαν ανήλθε σε 301.326,84, δηλαδή 53,43% του προγραμματισμού για το 2023.

Μέτρο M12 – Ενισχύσεις στο πλαίσιο του Natura 2000 και της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M13 – Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 625.776.927,79 ευρώ με πληρωμές ύψους 591.390.782,02 ευρώ, δηλαδή 58,84% και 55,61%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023, όπου η συνολική έκταση (εκτάρια) που πληρώθηκαν ανήλθε σε 1.508.404,26, δηλαδή 158,11% του προγραμματισμού για το 2023, όπου η συνολική έκταση (εκτάρια) που πληρώθηκαν ανήλθε σε 1.041.248,37, δηλαδή 245,58% του προγραμματισμού για το 2023.

Μέτρο M16 – Συνεργασία: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Περιοχή Εστίασης 5A - Αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης νερού στη γεωργία

Κατά την περίοδο 2014–2017:

το ποσοστό αρδευόμενης γης που εντάσσεται σε πιο αποδοτικό αρδευτικό σύστημα ανήλθε σε 0,49% βάσει πληρωμών, δηλαδή επιτεύχθηκε το 9,85% του στόχου για το 2023.

εντάχθηκαν πράξεις δημόσιας δαπάνης 245.004.783,69 ευρώ (39,15%), και πραγματοποιήθηκαν πληρωμές ύψους 67.052.223,89 ευρώ (10,71%).

Αναλυτικότερα για κάθε Μέτρο:

Μέτρο M01 – Δράσεις μετάδοσης γνώσεων και ενημέρωσης: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 2.038.920,00 ευρώ με πληρωμές ύψους 736.417,50 ευρώ, δηλαδή 21,57% και 7,79%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023. Το σύνολο των πληρωμών αφορά στο **υπομέτρο M01.1** – στήριξη για δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης προσόντων, όπου ο αριθμός συμμετεχόντων σε δράσεις κατάρτισης που πληρώθηκαν ανήλθε σε 2.303, δηλαδή 21,36% του προγραμματισμού για το 2023.

Μέτρο M02 – Συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης και υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M04 – Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 242.965.863,69 ευρώ με πληρωμές ύψους 66.315.806,39 ευρώ, δηλαδή 40,23% και 10,98%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023.

Μέτρο M04 – Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού: , όπου η συνολική έκταση (εκτάρια) ανήλθε σε 5.013,44, δηλαδή 9,83% του προγραμματισμού για το 2023. , όπου ο αριθμός υποστηριζόμενων δράσεων/πράξεων που πληρώθηκαν ανήλθε σε 158, δηλαδή 7,56% του προγραμματισμού για το 2023.

Μέτρο M16 – Συνεργασία: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Περιοχή Εστίασης 5B - Αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης ενέργειας στον τομέα της γεωργίας και της μεταποίησης τροφίμων

Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης. Η Δράση M04.2.1 «Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος I (γεωργικό προϊόν)» και Δράση M04.2.2 «Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εκτός του Παραρτήματος I», προκηρύχθηκαν εντός του 2017 και ισχύουν γι' αυτές, τα όσα αναλυτικά περιγράφονται για το Μέτρο της Μεταποίησης στην περιοχή εστίασης 3A.

Περιοχή Εστίασης 5C - Διευκόλυνση της παροχής και χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποπροϊόντων, αποβλήτων, υπολειμμάτων και λοιπών πρώτων υλών εκτός των τροφίμων για τους σκοπούς της βιο-οικονομίας

Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Η Δράση M04.1.3 «Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος», προκηρύχθηκε εντός του 2017 και εντός του 2018 υποβάλλονται οι αιτήσεις στήριξης.

Η Δράση M04.2.1 «Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος I (γεωργικό προϊόν)» και Δράση M04.2.2 «Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εκτός του Παραρτήματος I», προκηρύχθηκαν εντός του 2017 και ισχύουν γι' αυτές, τα όσα αναλυτικά περιγράφονται για το Μέτρο της Μεταποίησης στην περιοχή εστίασης 3A.

Περιοχή Εστίασης 5D - Μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και αμμωνίας από τη γεωργία

Κατά την περίοδο 2014–2017:

εντάχθηκαν πράξεις δημόσιας δαπάνης 190.546.828,96 ευρώ (105,03%), και πραγματοποιήθηκαν πληρωμές ύψους 82.395.233,38 ευρώ (45,42%).

Αναλυτικότερα για κάθε Μέτρο:

Μέτρο M02 – Συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης και υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M04 – Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M10 – Γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M11 – Βιολογική γεωργία: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 190.546.828,96 ευρώ με πληρωμές ύψους 82.395.233,38 ευρώ, δηλαδή 125,86% και 54,42%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023. , όπου η συνολική έκταση (εκτάρια) που πληρώθηκαν ανήλθε σε 347.497,03, δηλαδή 61,62% του προγραμματισμού για το 2023.

Μέτρο M16 – Συνεργασία: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Περιοχή Εστίασης 5E - Προώθηση της διατήρησης και δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία

Κατά την περίοδο 2014–2017:

το ποσοστό της γεωργικής και της δασικής γης που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης οι οποίες συμβάλλουν στη δέσμευση και τη διατήρηση του διοξειδίου του άνθρακα ανήλθε σε 0,01% βάσει πληρωμών, δηλαδή επιτεύχθηκε το 0,87% του στόχου για το 2023.

ο αριθμός εκταρίων που αφορούν στην πρόληψη ζημιών στα δάση ανήλθε σε 1322 βάσει πληρωμών, δηλαδή επιτεύχθηκε το 2,94% του στόχου για το 2023.

εντάχθηκαν πράξεις δημόσιας δαπάνης 127.048.052,28 ευρώ (77,12%), και πραγματοποιήθηκαν πληρωμές ύψους 9.069.402,56 ευρώ (5,51%).

Αναλυτικότερα για κάθε Μέτρο:

Μέτρο M01 – Δράσεις μετάδοσης γνώσεων και ενημέρωσης: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M02 – Συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης και υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M04 – Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 4.819.552,50 ευρώ με πληρωμές ύψους 3.188.829,10 ευρώ, δηλαδή 15,49% και 10,25%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023.

Μέτρο M08 – Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 122.228.499,78 ευρώ με πληρωμές ύψους 5.880.573,46 ευρώ, δηλαδή 109,93% και 5,29%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023. . Οι πληρωμές προήλθαν από:

το υπομέτρο M08.1 – στήριξη για δάσωση/ δημιουργία δασικών εκτάσεων (1.087.280,24

ευρώ),

το υπομέτρο M08.3 (4.793.293,22 ευρώ).

Μέτρο M10 – Γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M16 – Συνεργασία: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Περιοχή Εστίασης 6Α - Διευκόλυνση της διαφοροποίησης, της δημιουργίας και της ανάπτυξης μικρών επιχειρήσεων, καθώς και της δημιουργίας θέσεων εργασίας

Κατά την περίοδο 2014–2017:

οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται σε έργα που λαμβάνουν στήριξη ανήλθε σε 464 βάσει πληρωμών, δηλαδή επιτεύχθηκε το 16,22% του στόχου για το 2023.

εντάχθηκαν πράξεις δημόσιας δαπάνης 48.676.282,51 ευρώ (55,87%), και πραγματοποιήθηκαν πληρωμές ύψους 19.323.988,02 ευρώ (22,18%).

Αναλυτικότερα για κάθε Μέτρο:

Μέτρο M06 – Ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων: η Ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 48.676.282,51 ευρώ με πληρωμές ύψους 19.323.988,02 ευρώ, δηλαδή 55,87% και 22,18%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023. , όπου ο αριθμός υποστηριζόμενων εκμεταλλεύσεων/δικαιούχων που πληρώθηκαν ανήλθε σε 356, δηλαδή 11,34% του προγραμματισμού για το 2023

Περιοχή Εστίασης 6Β - Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές

Κατά την περίοδο 2014–2017:

οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται σε έργα Leader που λαμβάνουν στήριξη ανήλθαν σε 485 βάσει πληρωμών, δηλαδή επιτεύχθηκε το 24,25% του στόχου για το 2023.

το ποσοστό του αγροτικού πληθυσμού που καλύπτεται από στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης ανήλθε σε 67,51% βάσει πληρωμών, δηλαδή επιτεύχθηκε το 145,37% του στόχου για το 2023.

εντάχθηκαν πράξεις δημόσιας δαπάνης 200.537.198,41 ευρώ (39,92%), και πραγματοποιήθηκαν πληρωμές ύψους 58.609.856,09 ευρώ (11,67%).

Αναλυτικότερα για κάθε Μέτρο:

Μέτρο M04 – Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M07 – στήριξη για επενδύσεις στη δημιουργία και την ανάπτυξη μη γεωργικών

δραστηριοτήτων: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 29.467.792,27 ευρώ με πληρωμές ύψους 15.727.055,16 ευρώ, δηλαδή 94,62% και 50,50%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023. , όπου ο πληθυσμός που επωφελείται από βελτιωμένες υπηρεσίες/υποδομές (πληροφορικής ή άλλες) ανήλθε σε 4.880, δηλαδή 6,51% του προγραμματισμού για το 2023, όπου ο αριθμός υποστηριζόμενων δράσεων/πράξεων που πληρώθηκαν ανήλθε σε 5,00, δηλαδή 33,33% του προγραμματισμού για το 2023.

Μέτρο M08 – Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών: Δεν υπήρξε υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M19 – Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 171.069.406,14 ευρώ με πληρωμές ύψους 42.882.800,93 ευρώ, δηλαδή 38,44% και 9,63%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023, όπου ο πληθυσμός που καλύπτεται από ΟΤΔ που πληρώθηκαν ανήλθε σε 4.070.393,00, δηλαδή 145,37% του προγραμματισμού για το 2023, όπου ο αριθμός επιλεγμένων ΟΤΔ που πληρώθηκαν ανήλθε σε 50, δηλαδή 106,38% του προγραμματισμού για το 2023. . Οι πληρωμές προήλθαν από:

το υπομέτρο M19.1 – Προπαρασκευαστική στήριξη (3.047.661,43 ευρώ),

το υπομέτρο M19.2 (24.306.939,50 ευρώ),

το υπομέτρο M19.4 (15.528.200,00 ευρώ),

Περιοχή Εστίασης 6C - Ενίσχυση της προσβασιμότητας, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) σε αγροτικές περιοχές

Κατά την περίοδο 2014–2017:

το ποσοστό του αγροτικού πληθυσμού που επωφελείται από νέες ή βελτιωμένες υπηρεσίες/υποδομές (ΤΠΕ) ανήλθε σε 0,74% βάσει πληρωμών, δηλαδή επιτεύχθηκε το 7,74% του στόχου για το 2023.

εντάχθηκαν πράξεις δημόσιας δαπάνης 38.209.421,39 ευρώ (45,54%), και πραγματοποιήθηκαν πληρωμές ύψους 31.471.649,27 ευρώ (37,51%).

Αναλυτικότερα για κάθε Μέτρο:

Μέτρο M01 – Δράσεις μετάδοσης γνώσεων και ενημέρωσης: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 1.019.460,00 ευρώ με πληρωμές ύψους 330.915,00 ευρώ, δηλαδή 40,75% και 13,23%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023. Το σύνολο των πληρωμών αφορά στο υπομέτρο M01.1 – στήριξη για δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης προσόντων, όπου ο αριθμός συμμετεχόντων σε δράσεις κατάρτισης που πληρώθηκαν ανήλθε σε 1.035, δηλαδή 47,65% του προγραμματισμού για το 2023

Μέτρο M02 – Συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης και υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση: Δεν υπήρξε

υλοποίηση σχετική με την εν λόγω Περιοχή Εστίασης.

Μέτρο M07 – στήριξη για επενδύσεις στη δημιουργία και την ανάπτυξη μη γεωργικών δραστηριοτήτων: η ολική δημόσια δαπάνη των ενταγμένων πράξεων ανήλθε σε 37.189.961,39 ευρώ με πληρωμές ύψους 31.140.734,27 ευρώ, δηλαδή 45,98% και 38,50%, αντίστοιχα, του προγραμματισμού για το 2023. Ο πληθυσμός που επωφελείται από βελτιωμένες υπηρεσίες/υποδομές (πληροφορικής ή άλλες) ανήλθε σε 44,806 δηλαδή 7,47% του προγραμματισμού για το 2023 και όπου ο αριθμός υποστηριζόμενων δράσεων/πράξεων που πληρώθηκαν ανήλθε σε 1, δηλαδή 50,00% του προγραμματισμού για το 2023.

Τεχνική Βοήθεια

Η συγχρηματοδοτούμενη τεχνική βοήθεια του ΠΑΑ για την περίοδο 2014 - 2020 ανέρχεται στο ποσό των 50.000.000,00 ευρώ (Κοινοτική Συμμετοχή). Η συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) ανέρχεται σε ποσοστό 85% για τα δύο πρώτα έτη εφαρμογής του Προγράμματος (άρθρο 59. παρ. 4. στ. ζ) και 95% τα υπόλοιπα έτη.

Με βάση τη συνεισφορά της Ένωσης τα χρηματοδοτικά στοιχεία της Τεχνικής Βοήθειας - Μέτρο 20 αναλύονται ως ακολούθως:

- Κοινοτική Συμμετοχή: 50.000.000,00 € (85% στη δημόσια δαπάνη)
- Εθνική Συμμετοχή: 8.823.529,00 € (15% στη δημόσια δαπάνη)
- Δημόσια Δαπάνη: 58.823.529 € (Κοιν. Συμ. + Εθν. Συμ.)

Συνολικά στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης Τεχνικής Βοήθειας έχουν ενταχθεί έως 31/12/2017 65 έργα, συνολικής Δημόσιας Δαπάνης 36.001.236,02 €, ήτοι ποσοστό 60% περίπου επί της Δημόσιας Δαπάνης του Μέρους 20 του προγράμματος.

Οι επιλέξιμες ενέργειες που εντάσσονται στο πρόγραμμα της Τεχνικής Βοήθειας προσδιορίζονται και εξειδικεύονται στο παράρτημα της αρ. πρωτ. 23451/ΕΥΣΣΑ 493 (ΦΕΚ 677/3.3.2017, τ. Β) απόφασης του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού.

Στα Παραρτήματα της Ετήσιας Έκθεσης, επισυνάπτεται Πίνακας με τα έργα, που έχουν ενταχθεί με τους αντίστοιχους προϋπολογισμούς τους και τις πληρωμές τους (Πίνακας 1c- M20-Έργα Τεχνικής Βοήθειας ΠΑΑ 2014-2020), καθώς και πίνακας δεικτών για την οργάνωση εκδηλώσεων, συνεδριάσεων και συσκέψεων (Πίνακας 1c- M20 Τεχνική Βοήθεια - Δείκτες Εκδηλώσεων).

Παράλληλα με την συγχρηματοδοτούμενη τεχνική βοήθεια λειτουργεί και η αμιγώς χρηματοδοτούμενη από Εθνικούς πόρους τεχνική βοήθεια, η οποία δρα συμπληρωματικά με τη συγχρηματοδοτούμενη, καλύπτει ενέργειες απαραίτητες αλλά μη επιλέξιμες από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Αφορά κυρίως λειτουργικές δαπάνες των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης και Εφαρμογής του ΠΑΑ όπως: τηλεφωνικά, αναλώσιμα, κ.λ.π.

Το πρόγραμμα της Εθνικής Τεχνικής Βοήθειας εγκρίνεται σε ετήσια βάση από το Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και για το 2017 εγκρίθηκε το ποσό

των 180.000,00 € με την αριθ. πρωτ. 45023/ΕΥΣΣΑ 944/19.4.2017 (ΑΔΑ: ΩΩΦΓ465ΧΙ8-Α3Ν).

Οι πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί για το έτος 2017 στην αμιγώς χρηματοδοτούμενη από Εθνικούς πόρους Τεχνική Βοήθεια (Υποπρόγραμμα Β'), ανέρχονται στο ύψος των 91.000,00 ευρώ περίπου.

M113 - Πρόωρη Συνταξιοδότηση

Κατά τη διάρκεια του έτους 2017, έγιναν οι παρακάτω ενέργειες:

Για την υλοποίηση του προγράμματος, το έτος 2017 (πληρωμή ανειλημμένων υποχρεώσεων) πραγματοποιήθηκαν 12 μηνιαίες πληρωμές (Ιαν. - Δεκ.) και το συνολικό ποσό πληρωμών για το συγκεκριμένο έτος ανήλθε σε 52.416.637,46 €.

Ο αριθμός δικαιούχων κυμάνθηκε από 29.202 τον Ιανουάριο έως 20.471 τον Δεκέμβριο.

Β. ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑ ΜΕΤΡΟ

Πορεία υλοποίησης ανά Μέτρο

Κατά τη διάρκεια του 2017 πραγματοποιήθηκαν τα παρακάτω:

Μέτρο 01 «Δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης»

- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 928/1-2-2017 πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης για τη Δράση 1.1.1. Το συνολικό ποσό δημόσιας ενίσχυσης ανήλθε σε 10.194.600,00 ευρώ. Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο με τη χρήση τυποποιημένης κλίμακας κόστους κατά μονάδα, σύμφωνα με σχετική μελέτη εκτίμησης του εύλογου εύρους του μοναδιαίου κόστους των επιλέξιμων κατηγοριών δαπανών.
- Κατά το χρονικό διάστημα από 16-2-2017 έως 1-3-2017, έγινε ο διοικητικός έλεγχος της αίτησης στήριξης.
- Εκδόθηκε η με αρ. πρωτ. 2413/8-3-2017 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων σύμφωνα με την οποία ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ εντάχθηκε στη Δράση 01.1.1.
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 665/41846/12-04-2017 (ΦΕΚ 1366/Β'/21-04-2017) 1η τροποποίηση της ΥΑ καθορισμού θεσμικού πλαισίου εφαρμογής της Δράσης 01.1.1, που αφορούσε στο εκπαιδευτικό προσωπικό και την αποζημίωσή του.

Μέτρο 02 «Συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης και υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση»

- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 163/13692/25-1-2018 ΥΑ του Συστήματος Παροχής Συμβουλών σε Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις (ΣΠΣΓΕ), από την αρμόδια Δ/ση Αγροτικής Πολιτικής, Τεκμηρίωσης & Διεθνών Σχέσεων του ΥΠΑΑΤ σε συνεργασία με την ΕΥΕ ΠΑΑ και τον ΕΛΓΟ Δήμητρα. Η ΥΑ αυτή είναι προαπαιτούμενο για την υλοποίηση του Μέτρου 02.
- Η ΥΑ ΣΠΣΓΕ είχε αναρτηθεί στην ιστοσελίδα διαβούλευσης του ΥΠΑΑΤ το 2ο

εξάμηνο του 2017 και μέχρι το τέλος του έτους, αφού έγινε επεξεργασία και των σχολίων, διαμορφώθηκε το τελικό σχέδιο.

- Ξεκίνησε ο σχεδιασμός για τη στόχευση και κατανομή του προϋπολογισμού του Μέτρου, με αξιοποίηση προτάσεων και στοιχείων από άλλες υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ (Βιολογικής Γεωργίας, Κτηνιατρικής, Εγγείων Βελτιώσεων κ.ά.) και τον Οργανισμό Πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ).
- Ξεκίνησε η επεξεργασία θεσμικού πλαισίου του Υπομέτρου 02.1.
- Το Δεκέμβριο έγινε η πρόσκληση για την παροχή τεχνικής βοήθειας για μελέτες α) προσδιορισμού των μέγιστων ποσών στήριξης των συμβουλευτικών υπηρεσιών, β) καθορισμού υλικοτεχνικής υποδομής και εξοπλισμού των επιλέξιμων φορέων παροχής συμβουλών και γ) εντοπισμού και καταγραφής των συμβουλευτικών αναγκών στη χώρα.
- Μετά την τροποποίηση του άρθρου 15 του Καν (ΕΕ) 1305/2013 από τον Omnibus, διερευνώνται οι δυνατότητες για υλοποίηση του Μέτρου με πρόσκληση και όχι δημόσιο διαγωνισμό.

Υπομέτρο 03.1 «Στήριξη για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας».

- Έγινε προετοιμασία για την έκδοση των αποφάσεων καθορισμού του θεσμικού πλαισίου εφαρμογής του Υπομέτρου και συναντήσεις με τους φορείς που είναι αρμόδιοι για την εφαρμογή των συστημάτων ποιότητας που μπορούν να ενισχυθούν από το Υπομέτρο.
- Το 2018 εκδόθηκε η υπ' αρ. πρωτ. 2259/16-3-2018 ΚΥΑ για το πλαίσιο εφαρμογής του Υπομέτρου 03.1 (ΦΕΚ 1032/Β'/2018).

Δράση 04.1.1 «Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα της εκμετάλλευσης» και Δράση 04.1.3 «Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος»

- Στις 01-06-2017, πραγματοποιήθηκε προδημοσίευση της πρόσκλησης για τις Δράσεις 04.1.1 και 04.1.3 του ΠΑΑ 2014-2020, για την οποία εκδόθηκε σχετικό δελτίο τύπου (02-06-2017) και στάλθηκε σχετικό ενημερωτικό email (12-06-2017) στις ΔΑΟ των Περιφερειών.
- Έγιναν ενέργειες διαβούλευσης του σχεδίου ΥΑ καθορισμού θεσμικού πλαισίου εφαρμογής, για χρονικό διάστημα 18 ημερών, οι οποίες περιελάμβαναν την ανάρτηση του στη σελίδα της υπηρεσίας. Για την έναρξη της διαβούλευσης, εκδόθηκε σχετικό δελτίο τύπου.
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 13158/ 28-11-2017 (ΦΕΚ 4302/Β'/2018) ΥΑ καθορισμού θεσμικού πλαισίου εφαρμογής για τις Δράσεις 04.1.1 και 04.1.3.
- Στάλθηκε (στις 12-12-2017) ενημερωτικό email στις ΔΑΟ των Περιφερειών σχετικά με τη δημοσίευση, της ΥΑ καθορισμού θεσμικού πλαισίου εφαρμογής των Δράσεων 04.1.1 και 04.1.3, σε ΦΕΚ.
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 13849/14-12-2017 πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης προς τους δυνητικούς δικαιούχους, για τις Δράσεις 04.1.1 και 04.1.3 με κατανομή ανά Περιφέρεια, συνολικού προϋπολογισμού 316.000.000 ευρώ.
- Στις 15-12-2017 εκδόθηκε δελτίο τύπου για την πρόσκληση των Δράσεων 04.1.1 και 04.1.3, ενώ στις 20-12-2017 στάλθηκε περίληψη της πρόσκλησης

στις ΔΑΟ των Περιφερειών για τη δημοσιοποίησή της.

Δράση 04.1.2 «Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος». Η Δράση έχει στόχο της εξοικονόμηση ύδατος και δεν ενεργοποιήθηκε το 2017, επειδή εκκρεμούσε η διαδικασία 1ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ).

Υπομέτρο 04.2 «Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση / εμπορία και / ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων»

- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 74/5074/17-01-17 ΚΥΑ «Πλαίσιο λειτουργίας του Υπομέτρου 04.2, που τροποποιήθηκε με την 2335/114578/31-10-17 όμοια.
- Εκδόθηκε υπ' αριθμ. ΥΑ 593/37447/31-03-17 «Λεπτομέρειες εφαρμογής του Υπομέτρου 04.2, που τροποποιήθηκε με τις 2220/108492/16-10-17, και 979/35486/07-03-18, όμοιες.
- Εκδόθηκαν η υπ' αριθμ. 2021/100180/25-09-17 και η υπ' αριθμ. 2661/132813/08-12-17 εγκύκλιοι με απαντήσεις σε ερωτήματα σχετικά με το Υπομέτρο 04.2.
- Εκδόθηκε υπ' αριθμ. 756/46257/22-04-17 1η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος του ΓΓΑΠ&ΔΚΠ ποσού ύψους 120.000.000€ για τη Δράση 04.2.1 «Μεταποίηση, εμπορία ή /και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων» με τελικό προϊόν εντός Παραρτήματος Ι της ΣΛΕΕ», και η όμοια 2285/112754/25-10-17 τροποποίηση αυτής.
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 1338/68195/23-06-17 1η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος του ΓΓΑΠ&ΔΚΠ ποσού ύψους 30.000.000€ για τη Δράση 04.2.2 «Μεταποίηση, εμπορία ή /και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων» με τελικό προϊόν εκτός Παραρτήματος Ι της ΣΛΕΕ και οι 1521/76105/12-07-17 και 2286/112759/25-10-17 τροποποιήσεις αυτής.
- Η ημερομηνία έναρξης υποβολής προτάσεων για τη Δράση 04.2.1 ήταν 16.5.2017 και για τη Δράση 04.2.2 ήταν 13.7.2017, ενώ οι καταληκτικές ημερομηνίες και για τις δύο Δράσεις ήταν για την υποβολή αίτησης και φακέλου 6.11.2017 και 5.12.2018 αντίστοιχα.

Δράση 04.3.1 «Υποδομές εγγείων βελτιώσεων».

- Ολοκληρώθηκε η διαδικασία 1ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) με σχετική ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών της ΕΕ. Με την κύρωση των αναθεωρημένων ΣΔΛΑΠ κατέστη δυνατή η ενεργοποίηση της Δράσης 04.3.1, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία των επικαιροποιημένων ΣΔΛΑΠ, σύμφωνα με το άρθρο 46§2 καν. (ΕΕ) 1305/2013.
- Το 2018 εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 3310/23-04-2018 πρόσκληση για τη Δράση 04.3.1 «Υποδομές εγγείων βελτιώσεων».

Δράση 04.3.4 «Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις»

- Εκδόθηκαν προσκλήσεις σε 12 από τις 13 περιφέρειες (εκτός της Αττικής), για την υποβολή αιτήσεων στήριξης προς τους δυνητικούς δικαιούχους με συνολικό ποσό δημόσιας ενίσχυσης 39.600.000 ευρώ.
- Οι προσκλήσεις αυτές, αναρτήθηκαν στις ιστοσελίδες των αντίστοιχων περιφερειών, της ΕΥΔ ΠΑΑ (www.agrotikianartixi.gr) καθώς και στην

ιστοσελίδα www.espa.gr. Επίσης οι περισσότερες περιφέρειες έστειλαν ηλεκτρονικό ενημερωτικό υλικό και οργάνωσαν ημερίδες ενημέρωσης για τους δήμους των περιφερειών τους.

- Ολοκληρώθηκε η υποβολή αιτήσεων στήριξης στις 12 περιφέρειες και ο διοικητικός τους έλεγχος είναι σε εξέλιξη.
- Ο προϋπολογισμός των προσκλήσεων καθώς και ο αριθμός και ο προϋπολογισμός των αιτήσεων στήριξης που υποβλήθηκαν, ανά περιφέρεια, περιγράφονται περιγράφονται στον πίνακα «Πορεία Υλοποίησης Δράσης 04.3.4», που παρατίθεται στο τέλος του κεφαλαίου 1γ.
- Το 2018 εκδόθηκε και η τελευταία πρόσκληση από την περιφέρεια Αττικής.

Υπομέτρο 05.1 «Στήριξη για επενδύσεις σε προληπτικές δράσεις που αποσκοπούν στην άμβλυνση των επιπτώσεων των πιθανών φυσικών καταστροφών, των αντίξοων κλιματικών συνθηκών και των καταστροφικών συμβάντων»

- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 3189/129898/21-12-2017 ΥΑ καθορισμού θεσμικού πλαισίου εφαρμογής του Υπομέτρου 05.1.
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 4882/11-04-2018 πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης προς τους δυνητικούς δικαιούχους για το Υπομέτρο 05.1, με συνολικό ποσό δημόσιας ενίσχυσης 12.500.000 ευρώ.

Υπομέτρο M06.1 «Ενισχύσεις για τη σύσταση επιχείρησης από νέους γεωργούς»

- Έγινε παρακολούθηση και συντονισμός των ενεργειών των φορέων εφαρμογής του Υπομέτρου 06.1 και άλλων υπηρεσιών και φορέων καθώς και επίλυση προβλημάτων σχετικά με τις διαδικασίες στο πλαίσιο της παρακολούθησης και επίβλεψης των δικαιούχων της 1ης προκήρυξης του Υπομέτρου 06.1 έτους 2016.
- Εκδόθηκε υπ' αριθμ. 3498/31-03-2017 (ΦΕΚ 1277/Β'/12-04-2017) τροποποίηση της υπ' αριθμ. 8585/10-10-20165 ΥΑ «Λεπτομέρειες εφαρμογής του Υπομέτρου 06.1 «Ενισχύσεις για τη σύσταση επιχείρησης από νέους αγρότες».
- Εκδόθηκε υπ' αριθμ. 3794/07-04-2017 1η εγκύκλιος εφαρμογής του Υπομέτρου 06.1, σχετικά με την έγκριση Οδηγού Αξιολόγησης Αιτήματος Στήριξης και τον καθορισμό προθεσμιών ολοκλήρωσης αξιολόγησης.
- Εκδόθηκε υπ' αριθμ. 5451/22-05-2017 2η εγκύκλιος εφαρμογής του Υπομέτρου 06.1, σχετικά με επικαιροποίηση του Οδηγού Αξιολόγησης Αιτήματος Στήριξης».
- Εκδόθηκε υπ' αριθμ. 3892/11-04-2017 (ΦΕΚ 16-5/Β'/10-05-2017) 4η τροποποίηση της αρ. 8837/14-10-2016 πρόσκλησης για την υποβολή αιτήσεων στήριξης στο Υπομέτρο 06.1.
- Στις 19-06-2017, εκδόθηκε δελτίο τύπου για την προδημοσίευση της 2ης πρόσκλησης για την υποβολή αιτήσεων στήριξης στο Υπομέτρο 06.1.
- Ο προϋπολογισμός των προσκλήσεων, ο αριθμός και ο προϋπολογισμός των αιτήσεων στήριξης που υποβλήθηκαν καθώς και οι εντάξεις, μέχρι το τέλος του 2017, ανά περιφέρεια, περιγράφονται στον πίνακα «Πορεία Υλοποίησης Υπομέτρου 06.1», που παρατίθεται στο τέλος του κεφαλαίου 1γ.

Στο Υπομέτρο 06.4 «Επενδύσεις για τη δημιουργία και την ανάπτυξη μη γεωργικών δραστηριοτήτων

(μεταφερόμενα 311,312,313)»

- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 3499/31-03-2017(ΦΕΚ1277 τΒ' /12-04-2017) 2η τροποποίηση της υπ' αριθμ. 5360/02-07-2010 ΥΑ «Λεπτομέρειες εφαρμογής της Κοινής ΥΑ 4424/721/2.06.2010 Καθεστώτα Ενισχύσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013 για τον Άξονα 3 του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2007-2013 (ΠΑΑ)» / Ανειλημμένες υποχρεώσεις των Μέτρων 311,312 και 313 του ΠΑΑ 2007-2013 στο Μέτρο 6/ Υπομέτρο 06.4 του ΠΑΑ 2014-2020, προκειμένου να επιταχυνθεί η υλοποίηση ανειλημμένων έργων του Άξονα 3, να οριοθετηθεί η εκτίμηση του εύλογου κόστους και να διευκρινιστούν θέματα μακροχρόνιων υποχρεώσεων
- Εκδόθηκαν οι υπ' αριθμ. 5274/19-05-2017, 10452/26-09-2017 και 13610/08-12-2017 3η, 4η και 5η αντίστοιχα τροποποιήσεις, της υπ' αριθμ. 2903/5.4.2016 απόφασης καθορισμού συνεχιζόμενων πράξεων του Μέρου 311 του ΠΑΑ 2007 - 2013 στο Μέτρο 6.4 του ΠΑΑ 2014 - 2020, οι οποίες καθόρισαν τελικά ως καταληκτική ημερομηνία, ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου την 29/09/2017 και υποβολής του τελικού αιτήματος πληρωμής την 29/06/2018, για τις συνεχιζόμενες πράξεις του Μέρου 311.
- Εκδόθηκαν οι υπ' αριθμ. 5275/19-05-2017, 10453/26-09-2017 και 13609/08-12-2017 3η, 4η και 5η αντίστοιχα τροποποιήσεις, της υπ' αριθμ. 2904/5.4.2016 απόφασης καθορισμού συνεχιζόμενων πράξεων του Μέρου 312 του ΠΑΑ 2007 - 2013 στο Μέτρο 6.4 του ΠΑΑ 2014 - 2020, οι οποίες καθόρισαν τελικά ως καταληκτική ημερομηνία, ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου την 29/09/2017 και υποβολής του τελικού αιτήματος πληρωμής την 29/06/2018, για τις συνεχιζόμενες πράξεις του Μέρου 312.
- Εκδόθηκαν οι υπ' αριθμ. 4476/28-04-2017, 5276/19-05-2017, 10454/26-09-2017 και 13611/08-12-2017 5η, 6η, 7η και 8η αντίστοιχα τροποποιήσεις, της υπ' αριθμ. 2904/5.4.2016 απόφασης καθορισμού συνεχιζόμενων πράξεων του Μέρου 313 του ΠΑΑ 2007 - 2013 στο Μέτρο 6.4 του ΠΑΑ 2014 - 2020, οι οποίες καθόρισαν τελικά ως καταληκτική ημερομηνία, ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου την 29/09/2017 και υποβολής του τελικού αιτήματος πληρωμής την 29/06/2018, για τις συνεχιζόμενες πράξεις του Μέρου 313.

Υπομέτρο 07.3: Ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών στις αγροτικές περιοχές

- Η μεταφερόμενη πράξη «Ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών στις αγροτικές περιοχές», που υλοποιείται μέσω Σύμπραξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ), ολοκληρώθηκε κανονικά για τα LOT1 και LOT3 εντός του 2017. Για το LOT2, ο ΙΦΣ RURAL CONNECT ολοκλήρωσε με καθυστέρηση το Α2 ενώ έχει αιτηθεί τροποποίηση του χρονοδιαγράμματος για το ορόσημο Α3 μέχρι το τέλος Νοεμβρίου του 2018 και η οποία εγκρίθηκε στις 13 Απριλίου 2018 από την Αναθέτουσα Αρχή (ΚΤΠ ΑΕ).
- Στο Εθνικό Σχέδιο Ευρυζωνικής Πρόσβασης Επόμενης Γενιάς (NGA Plan) της Γενικής Γραμματείας Τηλεπικοινωνιών & Ταχυδρομείων (ΓΓΤΤ), το οποίο έχει εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή - (επιστολή Ref. Ares (2015) 3984536 - 28.09.2015 της DG Regional and Urban Policy), στο πλαίσιο της εκπλήρωσης της αιρεσιμότητας EAC 2.2 του Θεματικού Στόχου 2 (ICT-Broadband), προβλέφθηκε, ως επέκταση της προηγούμενης πράξης, νέα πράξη με τίτλο «Regional

Broadband Extension» (RBBE) και στόχο την κάλυψη του μεγαλύτερου δυνατού μέρους ημιαστικών και αγροτικών οικισμών των περιοχών παρέμβασης (NGA-λευκοί), με ευρυζωνικές συνδέσεις ταχύτητας τουλάχιστον 30Mbps και κατά προτίμηση ανώτερης των 100Mbps.

- Τον Μάρτιο 2017, ψηφίστηκε το απαιτούμενο θεσμικό πλαίσιο που απλοποιεί/επιταχύνει τις διαδικασίες αδειοδότησης για εκμετάλλευση δικτύων, Ν. 4463/2017 (ΦΕΚ 40/Α/30.3.2017) «Μέτρα μείωσης του κόστους εγκατάστασης υψίρρυθμων ηλεκτρονικών επικοινωνιών».
- Τον Μάιο 2017, εγκρίθηκε η εξειδίκευση των δράσεων του NGA Plan, με την με Α.Π. 2179/641 Α1/10-5-2017 απόφαση της Επ.Πα. του ΕΠΑνΕΚ.
- Τον Αύγουστο 2017, τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση η προτεινόμενη μεθοδολογική προσέγγιση, προκειμένου να προσδιοριστούν επακριβώς οι περιοχές παρέμβασης της Δράσης RBBE. Η δημόσια διαβούλευση διήρκησε από 24.08 έως 08.09.2017.
- Τον Νοέμβριο 2017, με Απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης (Α.Π. ΟΙΚ.84037/809/Φ.Α.7/ 23.11.2017), ορίστηκε ως δικαιούχος Δράσεων του NGA Plan (και της Δράσης RBBE), η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ τομέα Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΕΔΟΤΠΕ).
- Λαμβάνοντας υπόψη τους νέους στόχους της ΕΕ για το 2025 (Gigabit Society), αλλά και τη μέχρι σήμερα πορεία ανάπτυξης των τηλεπικοινωνιακών υποδομών των παρόχων, η ΓΓΤΤ και η ΕΔΟΤΠΕ προχώρησαν εντός του 2017 στην επικαιροποίηση του NGA Plan (και της Δράσης RBBE). Για τη διαμόρφωση του επιχειρησιακού σχεδιασμού των δράσεων του NGA Plan έλαβε χώρα εκτενής ανταλλαγή απόψεων με τους τηλεπικοινωνιακούς παρόχους και αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες. Επίσης ελήφθησαν υπόψη οι παρατηρήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως διατυπώθηκαν με την επιστολή Ref. Ares (2017) 6307298 - 21.12.2017 της DG Regional and Urban Policy.

Μέτρο 09 «Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών»

- Πραγματοποιήθηκαν ενέργειες δημοσιότητας της ΥΑ καθορισμού θεσμικού πλαισίου εφαρμογής του Μέτρου για χρονικό διάστημα 20 ημερών οι οποίες περιλάμβαναν ηλεκτρονική διαβούλευση. Επίσης, πραγματοποιήθηκαν ενημερωτικές ημερίδες σε διάφορες περιοχές της χώρας.
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 13184/29-11-2017 (ΦΕΚ 4328B) ΥΑ καθορισμού του θεσμικού πλαισίου εφαρμογής του Μέτρου.
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 13850/14-12-2017 (ΑΔΑ: Ω7ΡΚ4653ΠΓ - Θ2Χ) πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης προς τους δυνητικούς δικαιούχους για το Μέτρο με συνολικό ποσό δημόσιας ενίσχυσης 25 εκ. ευρώ. Ως περίοδος υποβολής των αιτήσεων στήριξης ορίστηκε το χρονικό διάστημα από 08/01/2018 έως 07/05/2018.

Υπομέτρο 10.1 «Ενίσχυση για γεωργο-περιβαλλοντικές και κλιματικές δεσμεύσεις»

Για τη Δράση 10.1.4 «Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα» - (Νιτρορύπανση)

- Στις 13-03-2017 εκδόθηκε δελτίο τύπου για την προδημοσίευση της Δράσης 10.01.04, στην ιστοσελίδα της ΕΥΔ ΠΑΑ (www.agrotikianaptixi.gr) και του ΥΠΑΑΤ

(www.minagric.gr).

- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 1013/95296/13-09-2017 (ΦΕΚ 3256 Β'/18-09-2017) ΥΑ για τον καθορισμό του πλαισίου εφαρμογής των δράσεων 10.1.01, 10.1.02, 10.1.03 & 10.1.04 και σε συνέχεια της έγκρισης των κριτηρίων επιλογής για την Δράση 10.1.4 από την 4η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΑΑ στις 15/12/2017, εκδόθηκε η αριθ. 2064/136790/19-12-2017 (ΦΕΚ Β' 4507) 1η τροποποίηση της παραπάνω ΥΑ.
- Για την Δράση 10.1.04 «Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα» στις 28/12/2017 εκδόθηκε η αριθ. 2175/139694/28.12.2017 (ΑΔΑ: Ω4ΞΚ4653ΠΓ-Ω2Ε) 1η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος συνολικού προϋπολογισμού 200.000.000 ευρώ, με περίοδο υποβολής αιτήσεων στήριξης από 15/01/2018 έως και 16/02/2018.

Για τη Δράση 10.1.8 «Εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδόπτερων» - (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)

- Στις 27-01-2017 εκδόθηκε δελτίο τύπου για την προδημοσίευση της Δράσης 10.1.8, στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ (<http://www.agrotikianaptixi.gr>) και του ΥΠΑΑΤ (www.minagric.gr).
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 4197/20.4.2017 ΥΑ (ΦΕΚ 1522/Β' /4-5-2017) για τον καθορισμό του πλαισίου εφαρμογής της Δράσης, η οποία τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 8586/4-8-2017 ΥΑ (ΦΕΚ 2850/Β'/11-8-2017) ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής.
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 6769/26.6.2017 πρόσκληση της Δράσης, προϋπολογισμού 15.000.000 ευρώ, με περίοδο υποβολής αιτήσεων στήριξης από 3/7/2017 έως 31/7/2017 (μετά από χορήγηση παράτασης της καταληκτικής προθεσμίας με την υπ' αριθμ. 7869/21.7.2017 1η τροποποίησης της πρόσκλησης).
- Τον Σεπτέμβριο του 2017 ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση των αιτήσεων στήριξης, ενημερώθηκαν οι ενδιαφερόμενοι και ανακοινώθηκε η ανάρτηση του πίνακα οριστικών αποτελεσμάτων σε διαδικτυακό τόπο, μέσω του οποίου οι υποψήφιοι είχαν τη δυνατότητα να ενημερωθούν σχετικά με την τελική έκβαση της αξιολόγησης της αίτησής τους.
- Τον Οκτώβριο του 2017 εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 10852/6.10.2017 απόφαση ένταξης πράξεων της 6769/26.6.2017 πρόσκληση της Δράσης 10.1.08. Στο πλαίσιο της πρόσκλησης εντάχθηκαν 1.876 δικαιούχοι με αιτήσεις στήριξης συνολικής δημόσιας δαπάνης ύψους 9.474.270,72 ευρώ.
- Τον Νοέμβριο του 2017 μετά την ολοκλήρωση των προβλεπόμενων διοικητικών ελέγχων για το πρώτο έτος εφαρμογής της Δράσης καταβλήθηκε ως προκαταβολή ποσό δημόσιας δαπάνης 838.302,80 ευρώ σε 1.341 δικαιούχους. Μετά την ολοκλήρωση ενός έτους από την έναρξη των δεσμεύσεων (Φεβρουάριος 2018) αναμένεται να καταβληθεί και η εξόφληση για το 1ο έτος εφαρμογής.

Για τη Δράση 10.2.1 «Γενετικοί πόροι στην κτηνοτροφία»

- Εκδόθηκε υπ' αριθμ. 174/22543/24-02-2017 (ΦΕΚ 675/Β'/03-03-2017) τροποποίηση της ΥΑ «Λεπτομέρειες εφαρμογής της Δράσης 10.2.1 «Γενετικοί πόροι στην κτηνοτροφία».

- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 87/10406/30-1-2017 πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης προς τους δυνητικούς δικαιούχους της Δράσης 10.2.1, με συνολικό ποσό δημόσιας ενίσχυσης 17.000.000 ευρώ.
- Στο πλαίσιο της πρόσκλησης, υποβλήθηκαν 76 αιτήσεις στήριξης συνολικής δημόσιας δαπάνης 16.024.575 ευρώ, από τις οποίες αξιολογήθηκαν θετικά οι 48, απορρίφθηκαν οι 28 και εντάχθηκαν οι 24.
- Σε ό,τι αφορά στις εντάξεις, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 110/122385/17-11-2017 απόφαση ένταξης πράξεων με την οποία εντάχθηκαν 16 δικαιούχοι με συνολική δημόσια δαπάνη 5.427.531,10 ευρώ. Με την αριθ. 186/129207/01-12-2017 1η συμπλήρωση της παραπάνω απόφασης ένταξης πράξεων εγκρίθηκαν επιπλέον οκτώ (8) δικαιούχοι με συνολική δημόσια δαπάνη ύψους 1.552.642,30 ευρώ.

Το Μέτρο 11 «Βιολογικές καλλιέργειες» αφορά τις παρακάτω Δράσεις:

11.1.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία

11.1.2 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία

11.2.1 Ενισχύσεις για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στη γεωργία

11.2.2 Ενισχύσεις για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στην κτηνοτροφία.

- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 2848/145689/28-12-2016 ΚΥΑ (ΦΕΚ 4310/Β/30-12-2016) για τον καθορισμό του πλαισίου εφαρμογής του Μέρους 11.
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 130/5917/18-1-2017 πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για το σύνολο των δράσεων, με προθεσμίες υποβολής αιτήσεων στήριξης από 24/1/2017 έως 22/2/2017. Με τρεις τροποποιήσεις της πρόσκλησης του Μέρους (αριθ. 26631/21-8-2017, 380/28-2-2017 και 26747/3-3-2017) δόθηκαν τρεις παρατάσεις της καταληκτικής προθεσμίας υποβολής αιτήσεων στήριξης, η οποία τελικά καθορίστηκε στις 13/3/2017.
- Τον Απρίλιο του 2017, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 27192/4.4.2017 (4η) τροποποίηση της πρόσκλησης του Μέρους 11, βάσει της οποίας η διαθέσιμη δημόσια δαπάνη της πρόσκλησης ανακατανέμεται μεταξύ των υπομέτρων 11.1 & 11.2, με τη συνολική δημόσια δαπάνη της πρόσκλησης να παραμένει αμετάβλητη στα αρχικά επίπεδα 443.000.000 ευρώ. Βάσει της 4ης τροποποίησης της πρόσκλησης, ο προϋπολογισμός κάθε Υπομέτρου και Δράσης διαμορφώθηκε ως ακολούθως:

A. Υπομέτρο 11.1 : 119.000.000 ευρώ

- Δράση 11.1.1: 85.000.000 ευρώ
- Δράση 11.1.2: 34.000.000 ευρώ

B. Υπομέτρο 11.2 : 324.000.000 ευρώ

- Δράση 11.2.1: 164.000.000 ευρώ
- Δράση 11.2.2: 160.000.000 ευρώ
- Εντός Μαΐου 2017 ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση των αιτήσεων στήριξης των

δράσεων 11.1.1 και 11.2.1 και ανακοινώθηκε η ανάρτηση του πίνακα με τα οριστικά αποτελέσματα σε διαδικτυακό τόπο, μέσω του οποίου οι υποψήφιοι μπορούσαν να ενημερωθούν σχετικά με το εάν τελικώς κρίθηκαν δικαιούχοι των συγκεκριμένων δράσεων του Μέτρου ή όχι.

- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 1453/59595/31-05-2017 απόφαση ένταξης πράξεων για τις Δράσεις 11.1.1 και 11.2.1. Στο πλαίσιο της Δράσης 11.1.1 εντάχθηκαν 6.644 δικαιούχοι με αιτήσεις στήριξης συνολικής δημόσιας δαπάνης ύψους 75.364.746,33 ευρώ ενώ, αντίστοιχα, στο πλαίσιο της Δράσης 11.2.1 εντάχθηκαν 4.693 δικαιούχοι με αιτήσεις στήριξης συνολικής δημόσιας δαπάνης ύψους 147.693.717,15 ευρώ. Συνοψίζοντας, συνολικός αριθμός δικαιούχων για αμφότερες τις δράσεις: 11.337 δικαιούχοι και, αντίστοιχα, συνολική δημόσια δαπάνη για αμφότερες τις δράσεις: 223.058.463,48 ευρώ.
- Για τις δράσεις 11.1.2 και 11.2.2 δεν εγκρίθηκαν δικαιούχοι καθότι οι πιστώσεις δεν επαρκούσαν για την κάλυψη των ενδιαφερομένων που πληρούσαν τόσο τα κριτήρια επιλεξιμότητας όσο και τα κριτήρια επιλογής της μεγαλύτερης βαθμολογίας.
- Στα τέλη Νοεμβρίου 2017, μετά την ολοκλήρωση των προβλεπόμενων διοικητικών ελέγχων για το 1ο έτος εφαρμογής των δράσεων 11.1.1 και 11.2.1 καταβλήθηκε ως προκαταβολή ποσό δημόσιας δαπάνης ύψους 16.027.663,76 ευρώ σε 9.922 δικαιούχους. Μετά την ολοκλήρωση ενός έτους από την έναρξη των δεσμεύσεων (Ιούνιος 2018) αναμένεται να καταβληθεί και η εξόφληση για το 1ο έτος εφαρμογής.
- Οριστικοποιήθηκαν τα κριτήρια επιλογής για την ένταξη των δικαιούχων στο Μέτρο 11 με βάση τις αρχές κριτηρίων, όπως αυτές είχαν οριστεί στην τροποποίηση του ΠΑΑ 2014-2020, τα οποία και εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΑΑ 2014-2020 κατά την 4η συνεδρίασή της που πραγματοποιήθηκε στις 15/12/2017.

Το Μέτρο 13 αφορά στα παρακάτω Υπομέτρα:

- Υπομέτρο 13.1 «Ενίσχυση για στροφή σε πρακτικές και μεθόδους βιολογικής γεωργίας»
- Υπομέτρο 13.2 «Ενίσχυση για διατήρηση πρακτικών και μεθόδων βιολογικής γεωργίας»
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 456/30057/15-03-2017 πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης προς τους δυνητικούς δικαιούχους για τα Υπομέτρα 13.1 και 13.2 με συνολικό ποσό δημόσιας ενίσχυσης 230.000.000 ευρώ. Το συνολικό ποσό κατανεμήθηκε ενδεικτικά στα δυο Υπομέτρα ως εξής 13.1 : 148.000.000 ευρώ και 13.2 : 82.000.000 ευρώ. Ως περίοδος υποβολής των αιτήσεων στήριξης ορίστηκε το χρονικό διάστημα από 15-03-2017 έως την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης 2017.
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 2593/126951/28-11-2017 1η τροποποίηση της πρόσκλησης, σύμφωνα με την οποία το συνολικό ποσό δημόσιας ενίσχυσης ανήλθε στα 242.000.000 ευρώ.
- Κατά το χρονικό διάστημα από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης 2017 έως τις 28-11-2017, έγινε ο διοικητικός έλεγχος των αιτήσεων στήριξης.
- Από 29-11-2017, μέχρι 12-12-2017 υποβλήθηκαν οι ενδικοφανείς προσφυγές (ενστάσεις), όπως προβλέπεται στη πρόσκληση.
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 638/130715/05-12-2017 απόφαση ένταξης πράξεων στα Υπομέτρα 13.1 και 13.2, έτους 2017.

- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 2699/134960/14-12-2017 απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης Π.Δ.Ε. έτους 2017 για την χρηματοδότηση του Μέτρου 13.
- Σε ό,τι αφορά στα μεταφερόμενα των Μέτρων 211 και 212 του ΠΑΑ 2007 - 2013 στο Μέτρο 13 του ΠΑΑ 2014-2020
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 1581/78166/18-07-2017 1η Τροποποίηση της 3153/107039/28-09-2016 απόφαση καθορισμού συνεχιζόμενων πράξεων των Μέτρων 211 και 212 του ΠΑΑ 2007 - 2013 στο Μέτρο 13 του ΠΑΑ 2014-2020, για το έτος 2014.
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 1582/78169/18-07-2017 απόφαση καθορισμού συνεχιζόμενων πράξεων των Μέτρων 211 και 212 του ΠΑΑ 2007 - 2013 στο Μέτρο 13 του ΠΑΑ 2014-2020, για τα έτη 2007-2013.
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 1677/81862/27-07-2017 2η Τροποποίηση της 1773/48032/19-04-2016 Απόφασης καθορισμού συνεχιζόμενων πράξεων των Μέτρων 211 και 212 του ΠΑΑ 2007 - 2013 στο Μέτρο 13 του ΠΑΑ 2014 - 2020, για το έτος 2015

Μέτρο 16 «Συνεργασία»

- Πραγματοποιήθηκαν τεχνικές ενημερωτικές συναντήσεις στις έδρες κυρίως των περιφερειών της χώρας για την ευαισθητοποίηση των δυνητικών δικαιούχων του Μέτρου 16. Οι συναντήσεις αυτές πραγματοποιήθηκαν σε Καβάλα, Αλεξανδρούπολη, Πάτρα, Μυτιλήνη (η οποία μεταδόθηκε με το σύστημα της τηλεδιάσκεψης στις έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων Ικαρίας, Λήμνου, Σάμου και Χίου της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου), Ηράκλειο, Κοζάνη και Λαμία. Οι συναντήσεις αυτές απευθύνονταν κυρίως σε εκπροσώπους συλλογικών σχημάτων του αγροτικού τομέα (ΑΣ, ΕΑΣ, Ομπ, κτλ), σε υπηρεσιακούς παράγοντες (ΔΑΟ, ΔΑΟΚ, ΔΑΥ) της κάθε Περιφέρειας, σε εκπροσώπους του ΓΕΩΤΕΕ, των ΟΤΔ, της ερευνητικής και επιστημονικής κοινότητας και σε τεχνικούς συμβούλους.
- Πραγματοποιήθηκαν ενέργειες διαβούλευσης της ΥΑ καθορισμού θεσμικού πλαισίου εφαρμογής των Υπομέτρων 16.1 - 16.2 και 16.1 - 16.5 για χρονικό διάστημα 20 περίπου ημερών οι οποίες περιλάμβαναν ηλεκτρονική διαβούλευση.

Κατά τη διάρκεια 1ου εξαμήνου του 2018 επίσης,

- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 3886/11-05-2018 (ΦΕΚ 1735 Β') ΥΑ καθορισμού του θεσμικού πλαισίου εφαρμογής των Υπομέτρων 16.1 - 16.2 και 16.1 - 16.5.
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 4267/24-05-2018 πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης προς τους δυνητικούς δικαιούχους των δύο Υπομέτρων.
- Προγραμματίζεται η έκδοση της ΥΑ καθορισμού του θεσμικού πλαισίου εφαρμογής του Υπομέτρου 16.4.

Στο Μέτρο 19 «Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων, ΤΑΙΠΤοΚ (CLLD/LEADER)»

Υπομέτρο 19.1 «Στήριξη για την προετοιμασία στρατηγικής της τοπικής ανάπτυξης»

- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 1785/21-02-2017 απόφαση 1ης τροποποίησης της 233/12-01-2017 εγκυκλίου για το Υπομέτρο 19.1 με θέμα: «Διευκρινήσεις επί

της υπ' αριθμ. 2559/18-10-2016 (ΦΕΚ 3526/Β/2016) Απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την "Καταβολή ενίσχυσης για την προετοιμασία των προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο εφαρμογής του Μέτρου 19.

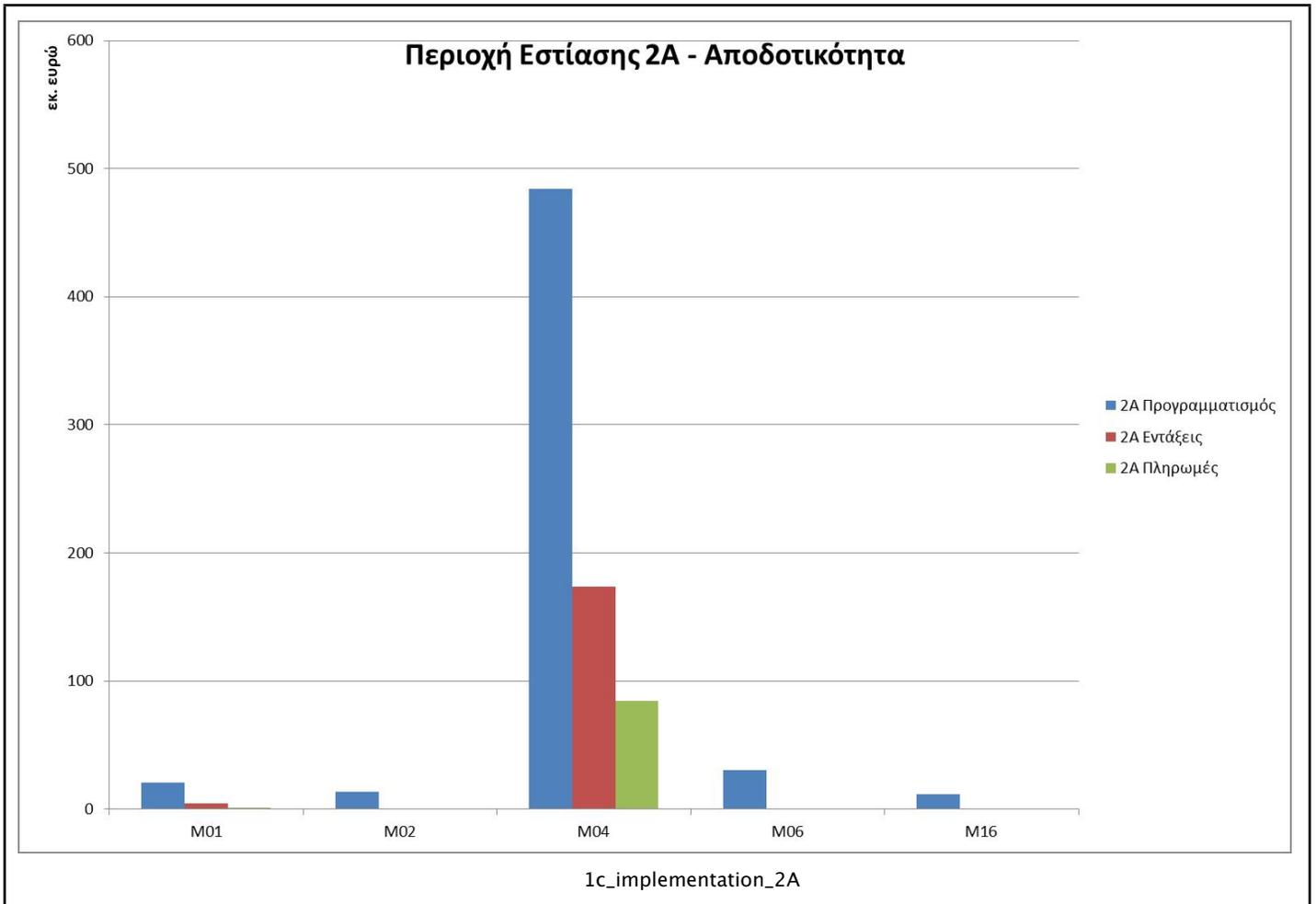
- Εγκρίθηκαν 3 νέα τοπικά προγράμματα (Της Αναπτυξιακής Ηρακλείου συνολικού ποσού δημόσιας δαπάνης 8.950.000 ευρώ - 5.000.000 ΕΓΤΑΑ και 3.950.000 ΕΤΘΑ, του Δικτύου Συνεργασίας Περιφέρειας Ιονίων Νήσων/ΠΕ. Κεφαλονιάς και Ιθάκης και Δήμων Κεφαλονιάς και Ιθάκης συνολικού ποσού δημόσιας δαπάνης 4.900.000 ευρώ και του Δικτύου Συνεργασίας Περιφέρειας Ιονίων Νήσων/ΠΕ. Ζακύνθου και Δήμου Ζακύνθου συνολικού ποσού δημόσιας δαπάνης 3.950.000 ευρώ) με την αριθ. 3893/20-12-2017 (ΦΕΚ 4557/Β/2017) - ΑΔΑ : 670Δ4653ΠΓ-Σ03 ΥΑ.

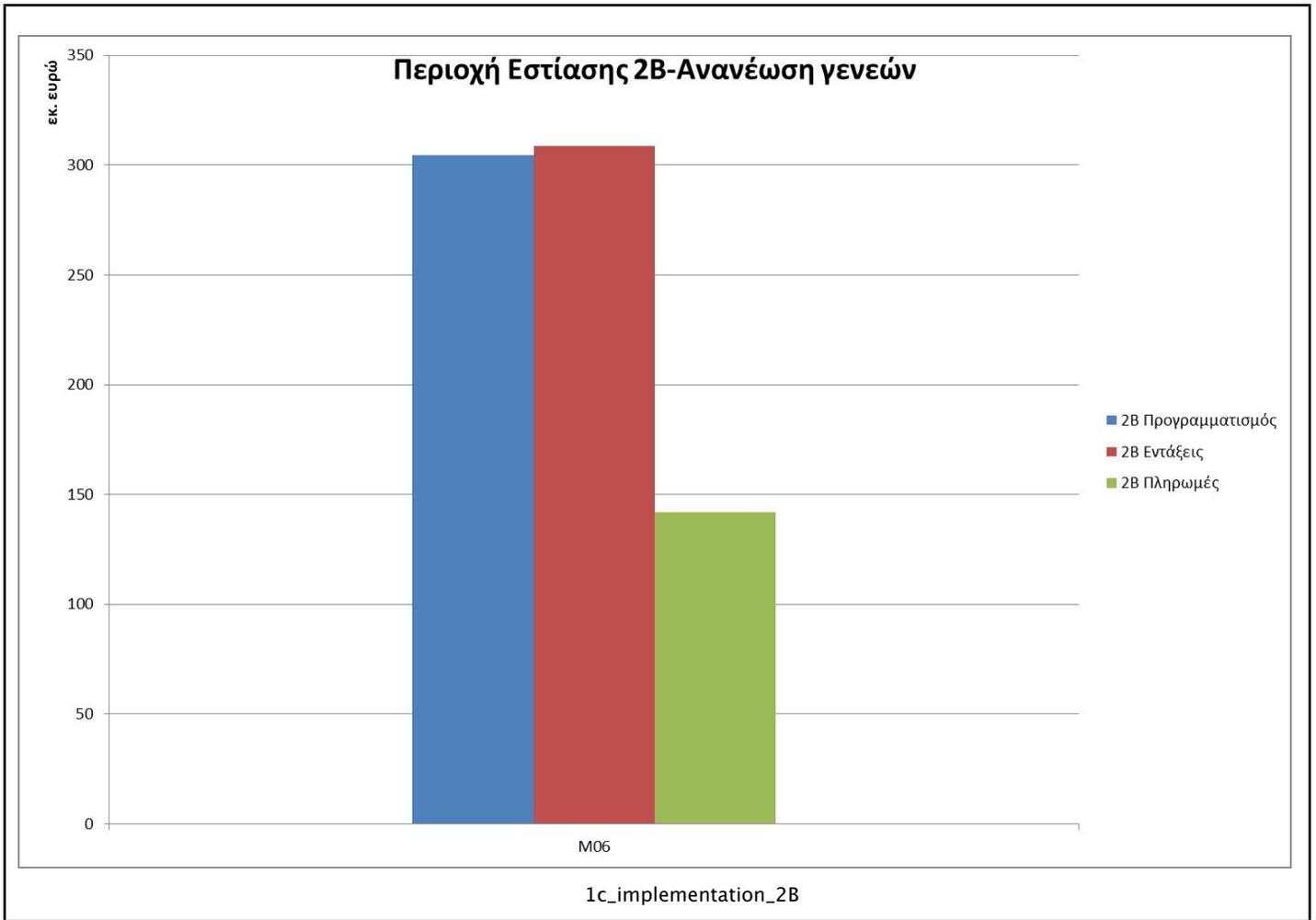
Υπομέτρο 19.2 «Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων ΤΑΙΠΤοΚ (CLLD/LEADER)»

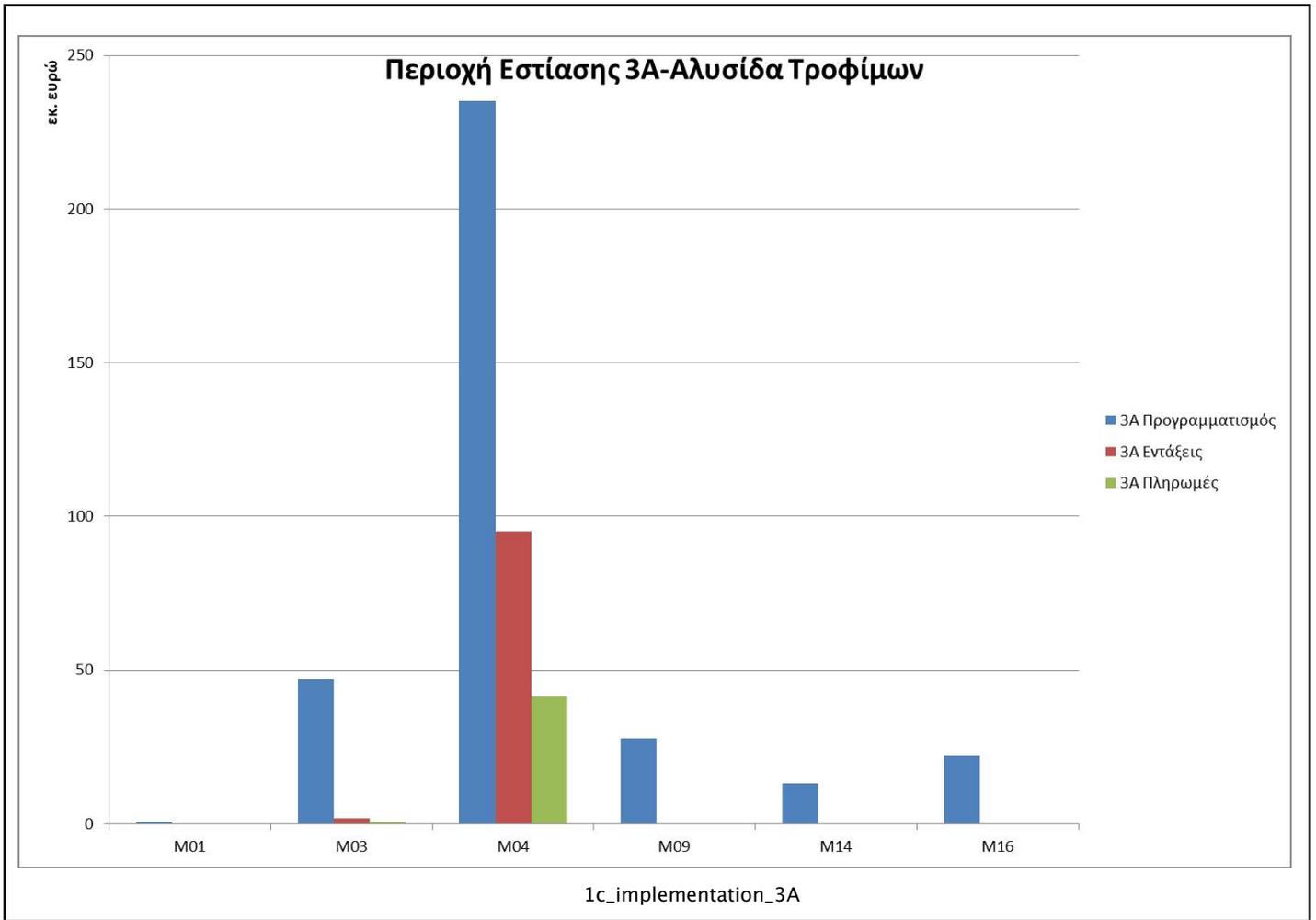
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 13215/30-44-2017 (ΦΕΚ 4285/Β'/08-12-2017) ΥΑ για το πλαίσιο υλοποίησης του Υπομέτρου 19.2, για παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα και λοιπές διατάξεις εφαρμογής των τοπικών προγραμμάτων.
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 13214/30-44-2017 (ΦΕΚ 4268/Β'/06-12-2017) ΥΑ για το πλαίσιο υλοποίησης του Υπομέτρου 19.2, για παρεμβάσεις ιδιωτικού χαρακτήρα και λοιπές διατάξεις εφαρμογής των τοπικών προγραμμάτων.
- Εντός του 2018 εκδόθηκαν προσκλήσεις για παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα από πολλές ΟΤΔ της χώρας.

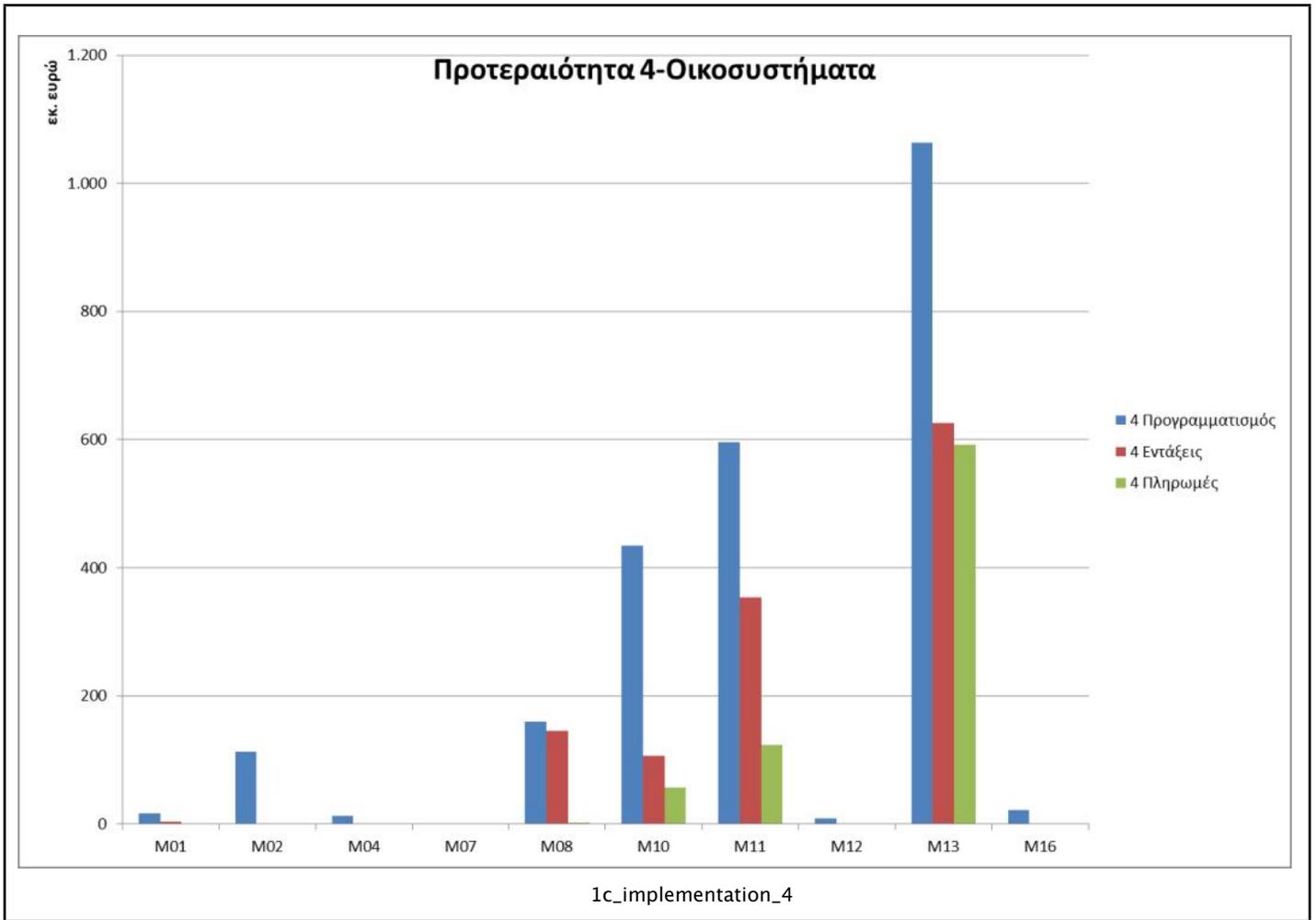
Υπομέτρο 19.4 Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμφύχωση

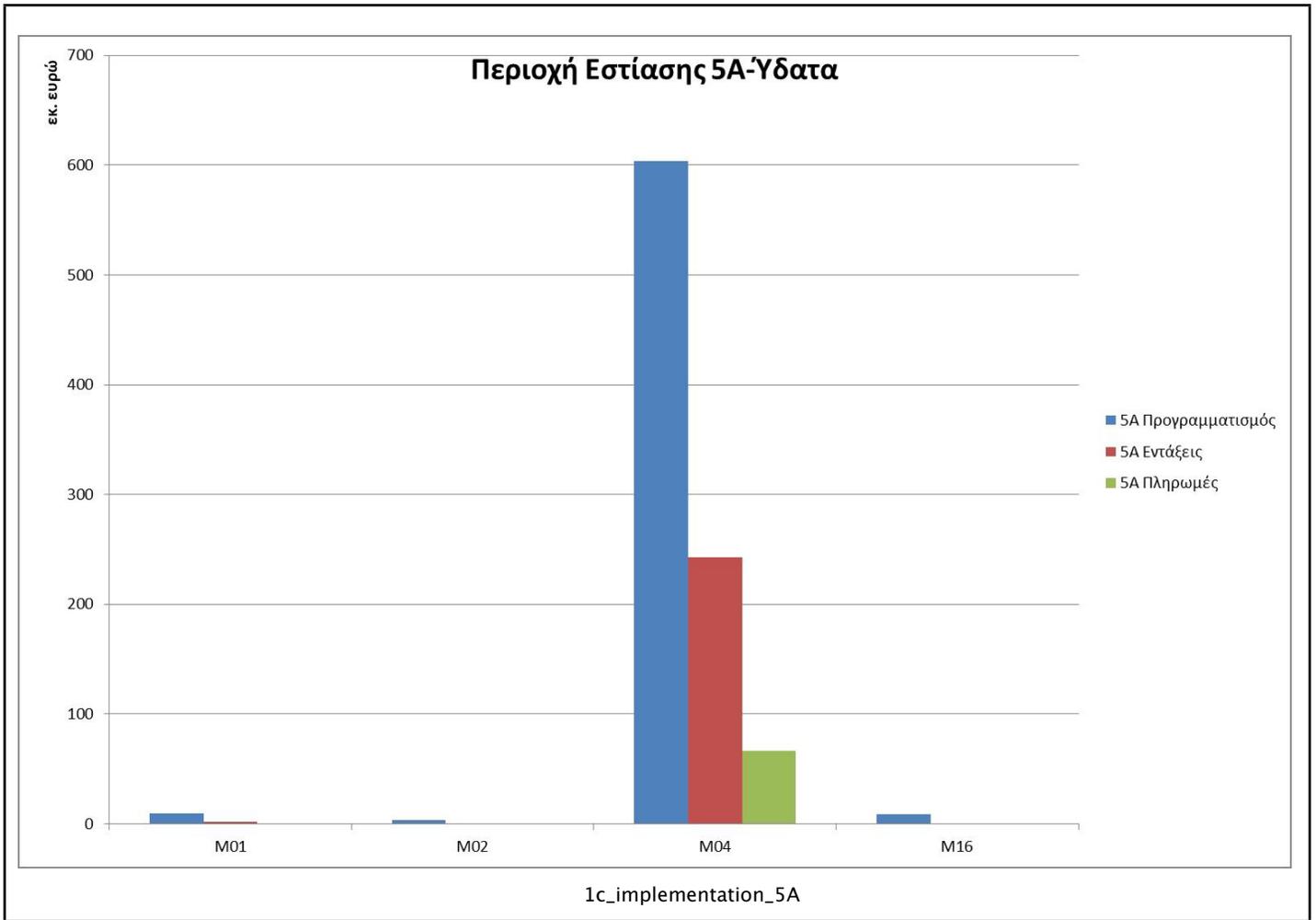
- Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 8427/01-08-2017 (ΦΕΚ 2747/Β'/201) ΥΑ για το πλαίσιο υλοποίησης του Υπομέτρου 19.4.

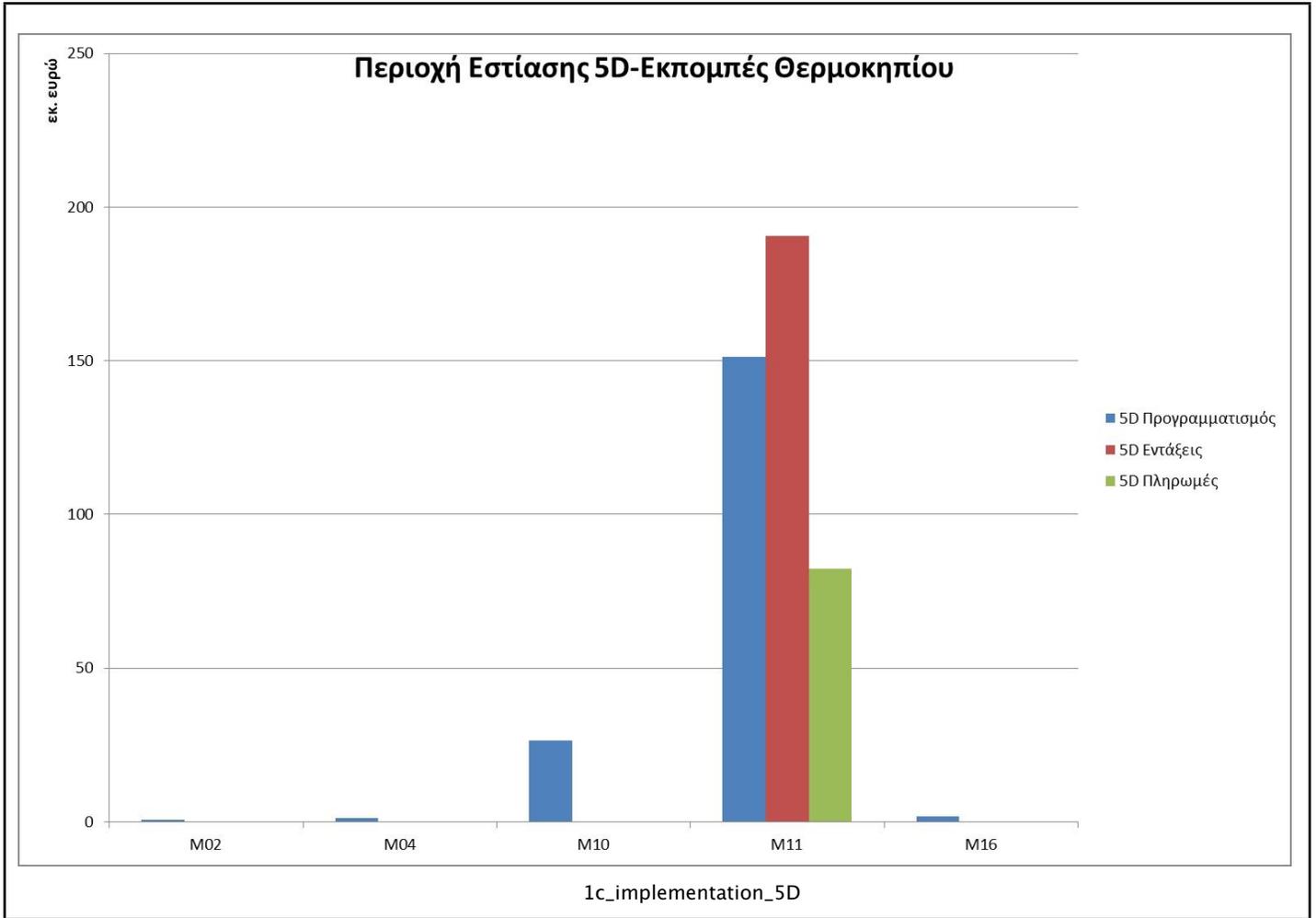

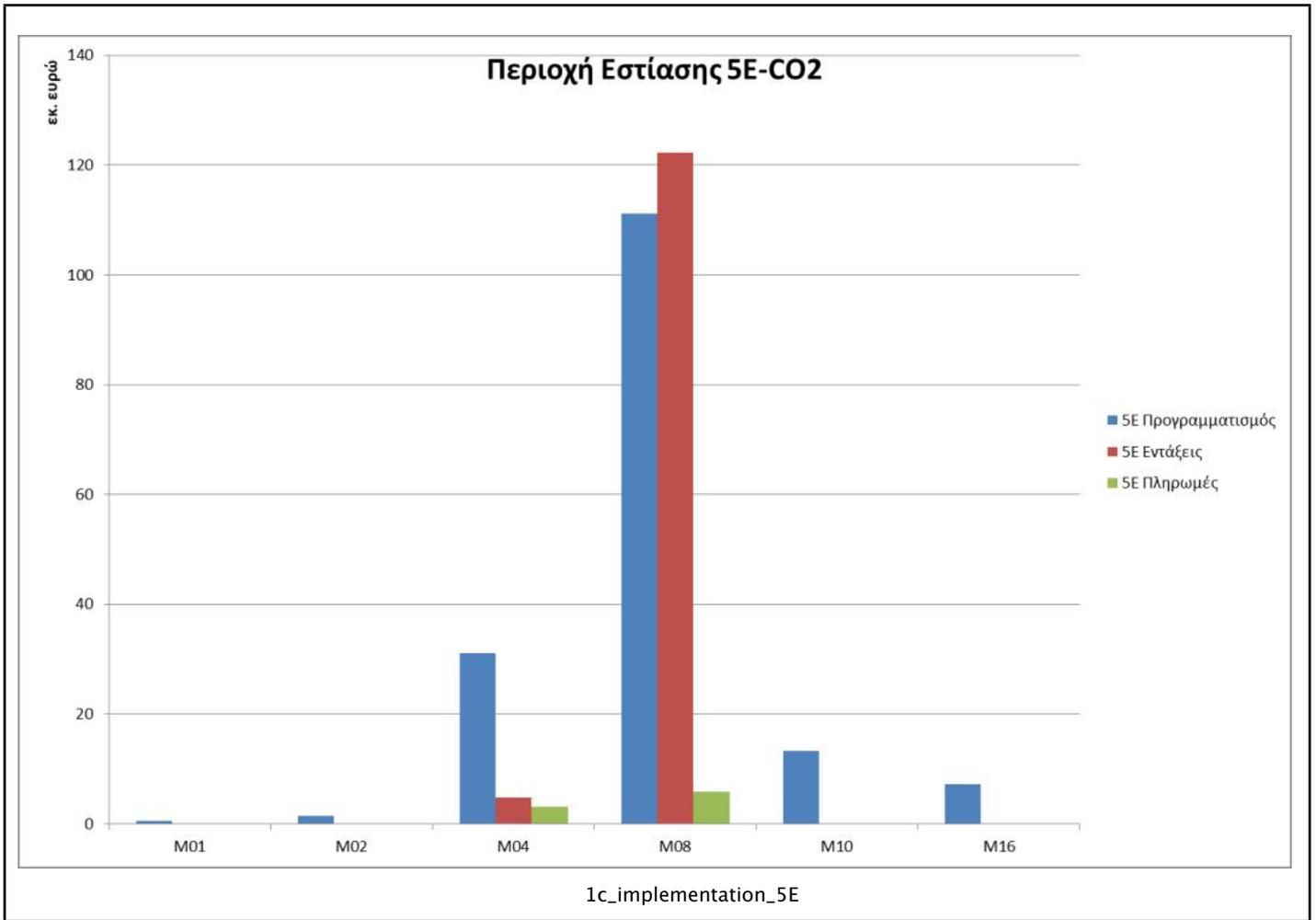

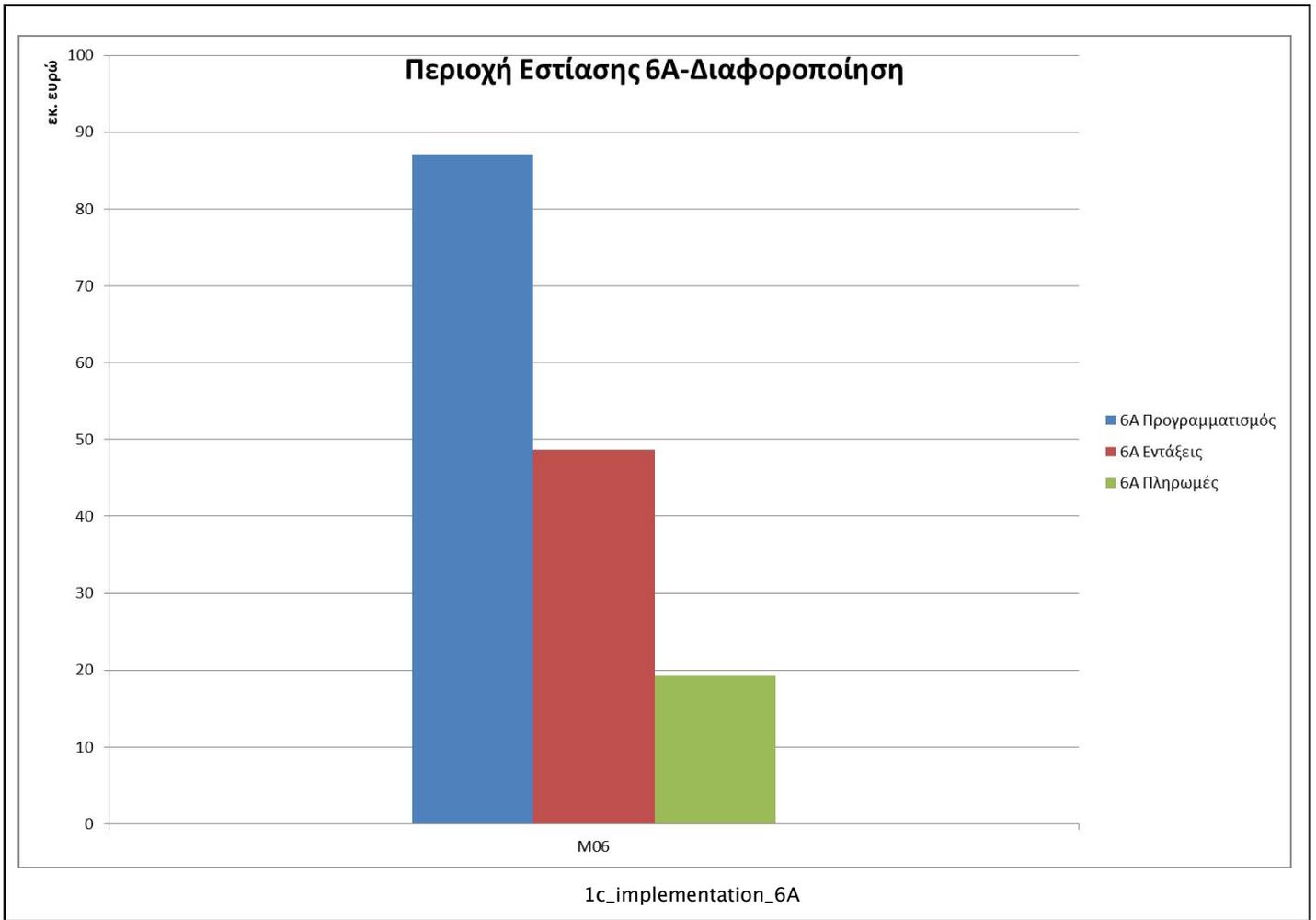

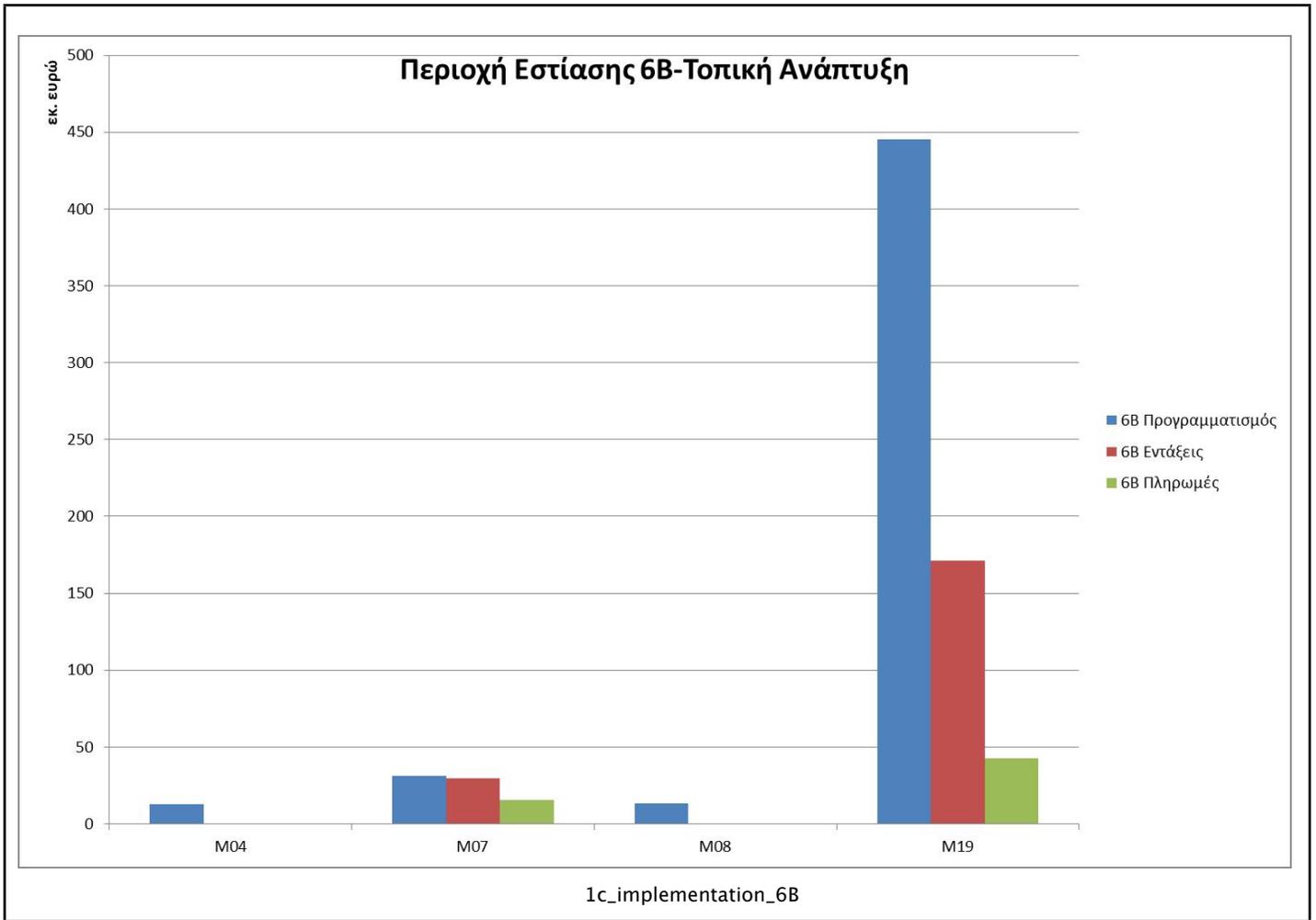

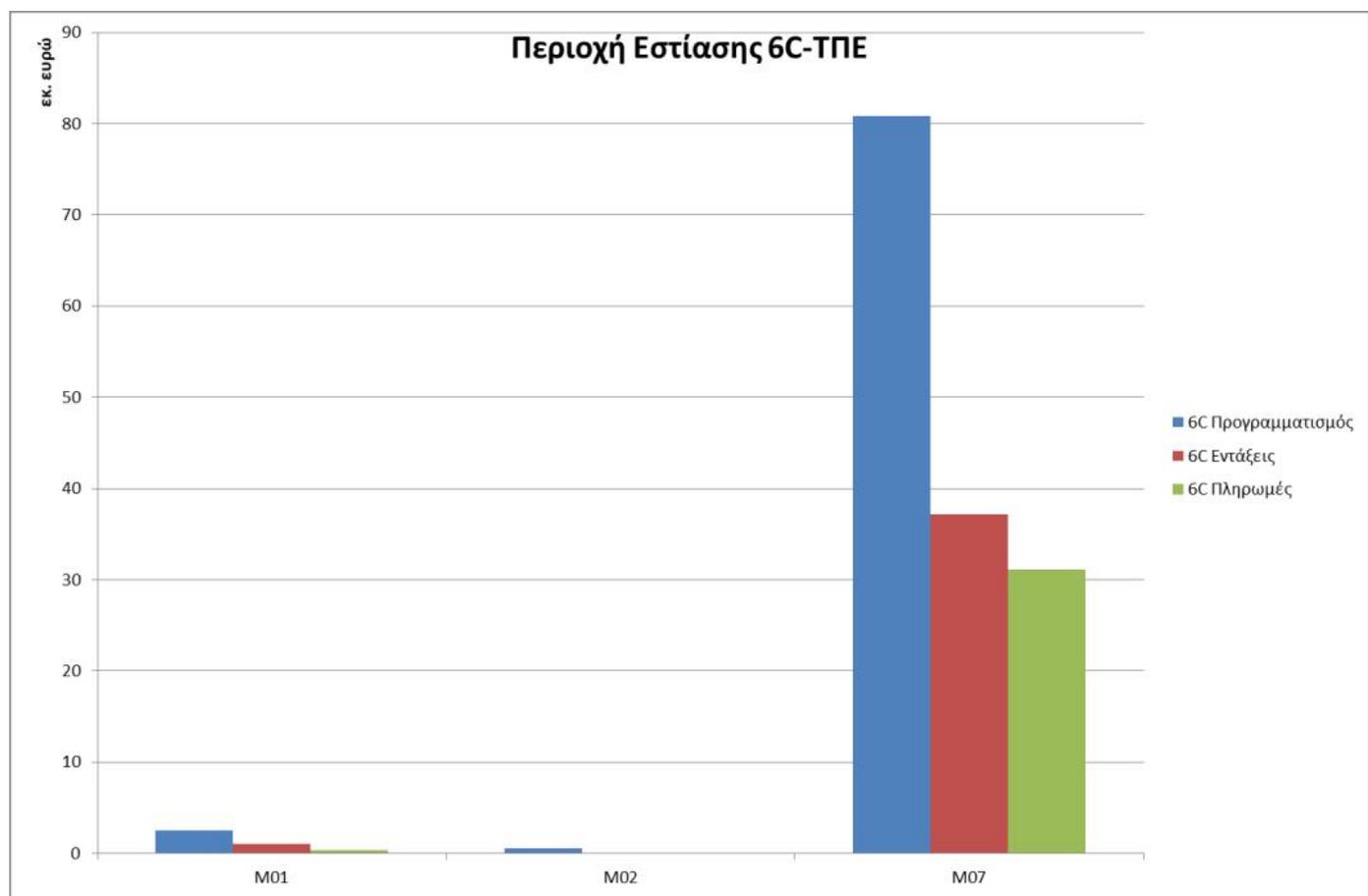

1c_implementation_6C

A/A	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΔ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
1	Ανατολική Μακεδονία Θράκη	3.900.000	7	3.892.000
2	Κεντρική Μακεδονία	6.700.000	26	16.179.964
3	Δυτική Μακεδονία	2.000.000	3	720.000
4	Ήπειρος	2.400.000	27	18.968.731
5	Στερεά Ελλάδα	3.200.000	20	7.492.532
6	Θεσσαλία	4.400.000	31	17.263.719
7	Ιόνιων Νήσων	1.200.000	4	1.170.000
8	Δυτική Ελλάδα	4.100.000	12	4.576.686
9	Πελοπόννησος	4.100.000	27	14.569.602
10	Βόρειο Αιγαίο	1.700.000	5	2.863.311
11	Νότιο Αιγαίο	1.400.000	3	719.000
12	Κρήτη	3.500.000	19	11.120.493
	Σύνολο	38.600.000	184	99.536.039

1c_implementation_M04.3.4

A/A	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΡΟΥΠΟΛΟ- ΓΙΣΜΟΣ ΔΔ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΒΛΗΘΕ ΝΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΔ ΥΠΟΒΛΗΘΕΝΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΤΑΞΕΩΝ
1	Αττική	5.800.000	84	1.525.500	68
2	Ανατολική Μακεδονία Θράκη	25.798.000	1.366	26.082.000	1.035
3	Βόρειο Αιγαίο	11.400.000	543	11.038.500	549
4	Δυτική Ελλάδα	28.202.624	1.714	33.015.500	1.247
5	Δυτική Μακεδονία	19.115.000	842	16.611.500	916
6	Ήπειρος	13.600.000	292	5.791.500	251
7	Θεσσαλία	29.067.500	1.879	35.335.500	1.229
8	Ιόνιων Νήσων	6.500.000	86	1.747.000	76
9	Κρήτη	28.843.459	1.569	31.745.500	1.192
10	Κεντρική Μακεδονία	52.153.157	3.373	64.021.000	2.052
11	Νότιο Αιγαίο	7.600.000	150	3.122.500	139
12	Πελοπόννησος	24.400.000	1.167	21.914.000	1.097
13	Στερεά Ελλάδα	17.700.000	729	13.778.000	657
	Σύνολο	270.179.740	13.794	265.728.000	10.508

1c_implementation_M06.1

1.d) Key information on achievements towards the milestones set in the performance Framework based on Table F

1. ΓΕΝΙΚΑ

Ως αποθεματικό επίδοσης ορίζεται ένα ποσοστό, το οποίο κυμαίνεται από 5-7% της κατανομής κάθε προτεραιότητας του Προγράμματος, το οποίο δε δύναται να χρησιμοποιηθεί πριν το 2019 («κρατείται») και μπορεί να αποδοθεί τελικά σε όσες από τις προτεραιότητες επιτευχθούν τα ορόσημά τους μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2018, βάσει της αξιολόγησης που θα πραγματοποιηθεί το 2019. Το συνολικό αποθεματικό επίδοσης για το ΠΑΑ 2014-2020 ανέρχεται στο 6 % των πόρων που διατίθενται στο ΕΓΤΑΑ και έχει προκαθοριστεί στο εγκεκριμένο Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (ΕΣΠΑ 2014-2020).

2. ΠΡΟΟΔΟΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΟΡΟΣΗΜΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΘΟΡΙΣΤΕΙ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΑΑ 2014-2020

Στο εγκεκριμένο ΠΑΑ 2014-2020 και συγκεκριμένα στο κεφάλαιο 7: «Περιγραφή Πλαισίου Επίδοσης» έχει περιγραφεί το Πλαίσιο Επίδοσης και οι δείκτες (ορόσημα και στόχοι), που έχουν χρησιμοποιηθεί για κάθε προτεραιότητα του Προγράμματος (εκτός της Π1, όπως προαναφέρθηκε).

Οι τύποι δεικτών που χρησιμοποιούνται για τη διαμόρφωση του Πλαισίου Επίδοσης βασίζονται στους δείκτες του Κοινού Πλαισίου Παρακολούθησης & Αξιολόγησης

(ΚΠΠΑ) και μπορεί να είναι:

- Οικονομικοί δείκτες (financial indicators),
- Προκαθορισμένοι δείκτες εκροών (output indicators),
- Εναλλακτικοί δείκτες εκροών (όταν δεν χρησιμοποιείται ο προκαθορισμένος δείκτης εκροών ή προτείνεται νέος δείκτης αντιπροσωπευτικότερος του προκαθορισμένου δείκτη εκροών)
- Βασικά στάδια εφαρμογής (key implementation steps),

Ακολούθως αναφέρονται οι τιμές για τους δείκτες ορόσημα, οι οποίοι θα πρέπει να έχουν επιτευχθεί έως το τέλος 2018, είτε ως περατωθείσες πράξεις, είτε ως μερικώς εκτελεσθείσες πράξεις, για τα μέτρα που έχουν αναφερθεί ανωτέρω:

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ Π2: Ενίσχυση της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και της ανταγωνιστικότητας όλων των ειδών γεωργίας σε όλες τις περιοχές και προώθηση των καινοτόμων γεωργικών τεχνολογιών και της βιώσιμης διαχείρισης των δασών

Το αποθεματικό επίδοσης για τη συγκεκριμένη προτεραιότητα αφορά στο 6,78% της κατανομής του ΕΓΤΑΑ (εκτός των πόρων που μεταφέρθηκαν από τον Πυλώνα Ι) και ανέρχεται σε 48.449.456,63 €.

Τα ορόσημα που παρακολουθούνται σε αυτή την προτεραιότητα αφορούν σε έναν οικονομικό δείκτη, έναν εναλλακτικό δείκτη εκροών και ένα βασικό στάδιο εφαρμογής, ως ακολούθως:

- **Συνολική Δημόσια Δαπάνη της Προτεραιότητας 2: 285.364.736,65 €** (πραγματοποιηθείσα δημόσια δαπάνη που αφορά κυρίως σε ολοκληρωμένες πράξεις του Μ4.1 και του Μ6.1). Έως και 31/12/2017, πραγματοποιήθηκε Συνολική Δημόσια Δαπάνη 227.375.845,65 €. Ο ρυθμός επίτευξης του ορόσημου αυξήθηκε σημαντικά αφενός λόγω της ένταξης και πληρωμής Α' δόσης Νέων Γεωργών αφετέρου λόγω της εφαρμογής υπολογισμού επί της καταβληθείσας Συνολικής Δημόσιας Δαπάνης εν γένει και όχι μόνο για τα ολοκληρωμένα έργα. Δεδομένου ότι αναμένεται σημαντική αύξηση των πληρωμών στα Μέτρα 6.1 (λόγω νέων εντάξεων από 2η Πρόσκληση και ενστάσεις 1ης Πρόσκλησης) και 4.1, εκτιμάται ότι διασφαλίζεται η επιτυχία επίτευξης τουλάχιστον στο 85% της τιμής του οροσήμου (242.560.026,16 €).
- **Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο του ΠΑΑ για επενδύσεις με σκοπό την αναδιάρθρωση ή τον εκσυγχρονισμό (περιοχή εστίασης 2Α):** ανέρχεται στα 2.000 περίπου ολοκληρωμένα σχέδια βελτίωσης, κυρίως της περιόδου 2007-2013. Έως 31/12/2017, ολοκληρώθηκαν 1.835 σχέδια βελτίωσης. Ο ρυθμός επίτευξης του οροσήμου είναι σαφώς βελτιωμένος και έχει ήδη επιτευχθεί το 85% της τιμής του, οπότε εκτιμάται ότι διασφαλίζεται η επίτευξη της τιμής του οροσήμου.
- **Αριθμός νέων γεωργών που έχουν λάβει μια τουλάχιστον δόση έως το τέλος του 2018»,** ως βασικό στάδιο υλοποίησης για τους δικαιούχους του μέτρου 6.1: 7.000 περίπου νέοι γεωργοί (1η δόση για τους νέους του Μ6.1 και 2η δόση για τους νέους του Μ112 του ΠΑΑ 2007-2013). Έως 31/12/2017, πληρώθηκαν 11.131 Νέοι Γεωργοί, δεδομένης της νέας Πρόσκλησης, με αποτέλεσμα να έχει ήδη επιτευχθεί η τιμή

του οροσήμου.

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ Π3: Προώθηση της οργάνωσης της αλυσίδας τροφίμων, περιλαμβανομένης της επεξεργασίας και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, της καλής διαβίωσης των ζώων και της διαχείρισης κινδύνων στη γεωργία

Το αποθεματικό επίδοσης για τη συγκεκριμένη προτεραιότητα αφορά στο 6% της κατανομής του ΕΓΤΑΑ (εκτός των πόρων που μεταφέρθηκαν από τον Πυλώνα Ι) και ανέρχεται σε 23.368.138,29 €.

Τα ορόσημα που παρακολουθούνται σε αυτή την προτεραιότητα αφορούν σε έναν οικονομικό δείκτη και έναν εναλλακτικό δείκτη εκροών, ως ακολούθως:

- **Συνολική δημόσια δαπάνη της Προτεραιότητας 3:** 109.924.860,94 € (πραγματοποιηθείσα δημόσια δαπάνη, και αφορά σε πράξεις κυρίως του Μ4.2 και συμπληρωματικά του Μ05 καθώς και σε ετήσιες πληρωμές όσον αφορά στα Μ03 και Μ09). Έως και 31/12/2017, πραγματοποιήθηκε Συνολική Δημόσια Δαπάνη 42.315.503,69 €. Ο ρυθμός επίτευξης του οροσήμου παραμένει χαμηλός, διότι (α) υπάρχει σημαντική επενδυτική δυστοκία για τις ανειλημμένες υποχρεώσεις του Μέτρου 4.2 (που έχουν και τη μεγαλύτερη συμβολή στην επίτευξη του οροσήμου), (β) η νέα Πρόσκληση για το Μέτρο 4.2 ήταν ακόμη εν εξελίξει και (γ) τα λοιπά Μέτρα, που συμβάλλουν σημαντικά, αποτελούν νέα Μέτρα στο ΠΑΑ 2014–2020 (Μέτρα 5 και 9) και δεν είχαν προκηρυχθεί ακόμη. Η εκτίμηση είναι περίπου 67.000.000 € συνεπώς είναι δύσκολο να επιτευχθεί το 85% της τιμής του οροσήμου.
- **Αριθμός δράσεων/πράξεων στους οποίους παρέχεται στήριξη, μέσω του Υπομέτρου Μ4.2 (περιοχή εστίασης 3Α):** ανέρχεται σε 200 ολοκληρωμένα επενδυτικά μεταποίησης, κυρίως της προγραμματικής περιόδου 2007–2013. Έως 31/12/2017, ολοκληρώθηκαν 98 επενδυτικά έργα μεταποίησης εκ των ανειλημμένων υποχρεώσεων. Ο ρυθμός ολοκλήρωσης επενδυτικών έργων στο Μέτρο 4.2 είναι χαμηλός και ανάλογος με το ρυθμό υλοποίησης από τους δικαιούχους. Εκτιμάται ότι, δεδομένης της επικείμενης λήξης προθεσμίας προς τους δικαιούχους για λήξη υποβολής αίτησης τελικής πληρωμής, ο ρυθμός αποπληρωμής ολοκληρωμένων έργων θα αυξηθεί σημαντικά αλλά δεν είναι βέβαιη η επίτευξη του 85% της τιμής του οροσήμου ήτοι ολοκλήρωση 170 έργων.

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ Π4: Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που συνδέονται με τη γεωργία και τη δασοκομία

Το αποθεματικό επίδοσης για τη συγκεκριμένη προτεραιότητα αφορά στο 5,64% της κατανομής του ΕΓΤΑΑ (εκτός των πόρων που μεταφέρθηκαν από τον Πυλώνα Ι) και ανέρχεται σε 86.524.897,58 €.

Τα ορόσημα που παρακολουθούνται σε αυτή την προτεραιότητα αφορούν σε έναν οικονομικό δείκτη, έναν δείκτη εκροών και ένα εναλλακτικό δείκτη εκροών, ως ακολούθως:

- **Συνολική δημόσια δαπάνη Προτεραιότητας 4:** 540.114.857,06 € (ετήσιες πληρωμές έως το τέλος 2018, κυρίως των Μ13 και συμπληρωματικά ανειλημμένες ή νέες πληρωμές για τα Μ11 και Μ10). Έως 31/12/2017, πραγματοποιήθηκε Συνολική Δημόσια Δαπάνη 775.605.902,32 €. Το ορόσημο του 2018 έχει ήδη επιτευχθεί χάρη

αφενός στις νέες εντάξεις και πληρωμές των Μέτρων 10 και 11 αφετέρου στις νέες πληρωμές του Μέτρου 13.

- Γεωργική γη που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης οι οποίες συμβάλλουν στη βιοποικιλότητα (εκτάρια) (τομέας επικέντρωσης 4Α) + στη βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων (εκτάρια) (τομέας επικέντρωσης 4Β) + στη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους και την πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους (τομέας επικέντρωσης (εκτάρια) (τομέας επικέντρωσης 4Γ): ανέρχεται σε περίπου 513.913,99 εκτάρια. Για την περίοδο έως 31/12/2017, η τιμή του δείκτη είναι 361.557,06 εκτάρια. Το ορόσημο έχει επιτευχθεί στο 70,34% της τιμής του.
- Γεωργική γη που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης που συμβάλλουν στη βιοποικιλότητα (περιοχή εστίασης 4Α) και στη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους και την πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους (περιοχή εστίασης 4Γ): ανέρχεται σε 1.240.200 εκτάρια, τα οποία προέρχονται από την εφαρμογή του Μέτρου 13.1 «Ενισχύσεις σε ορεινές περιοχές». Για την περίοδο έως 31/12/2017, η τιμή του δείκτη είναι 2.549.652 εκτάρια. Το ορόσημο έχει ήδη επιτευχθεί.

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 5: Προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων και στήριξη της στροφής προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτικής στην αλλαγή του κλίματος στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας

Το αποθεματικό επίδοσης για τη συγκεκριμένη προτεραιότητα αφορά στο 6% της κατανομής του ΕΓΤΑΑ (εκτός των πόρων που μεταφέρθηκαν από τον Πυλώνα Ι) και ανέρχεται σε 58.816.428,63 €.

Τα ορόσημα που παρακολουθούνται σε αυτή την προτεραιότητα αφορούν σε έναν οικονομικό δείκτη και έναν δείκτη εκροών, ως ακολούθως:

- Συνολική δημόσια δαπάνη Προτεραιότητας 5: 129.635.811,86 € (ετήσιες πληρωμές έως το τέλος 2018, κυρίως του Μ11 αλλά και των Μ8.1, Μ10 και τέλος πραγματοποιηθείσα δημόσια δαπάνη που καταχωρείται στο ΟΠΣΑΑ και αφορά σε πράξεις σχετικά με τα Μ4.3.1, Μ8.3, Μ8.4) Κατά τη διάρκεια του έτους 2016, πραγματοποιήθηκε Συνολική Δημόσια Δαπάνη 158.427.480,38 €. Έως 31/12/2017, ο ρυθμός επίτευξης του οροσήμου βελτιώθηκε σημαντικά και έχει ήδη επιτευχθεί το ορόσημο. Η επιτυχία επίτευξης οφείλεται κυρίως στις νέες εντάξεις και πληρωμές του Μέτρου 11 (στο τμήμα που αφορούν την Προτεραιότητα 5) και οι νέες πληρωμές του Μέτρου 8.
- Γεωργική και δασική γη που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης για την ενίσχυση της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα/της διατήρησης (ha) (τομέας επικέντρωσης 5Ε) + Γεωργική γη που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης με στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και/ή αμμωνίας (ha) (τομέας επικέντρωσης 5Δ) + Αρδευόμενη γη που εντάσσεται σε πιο αποδοτικό αρδευτικό σύστημα (ha) (τομέας επικέντρωσης 5Α): 65.182,20 εκτάρια. Η τιμή του οροσήμου για την περίοδο έως 31/12/2017 ανέρχεται σε 5.076,98 εκτάρια. Εκτιμάται ότι δεν θα επιτευχθεί το 85% της τιμής του οροσήμου

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 6: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές

Το αποθεματικό επίδοσης για τη συγκεκριμένη προτεραιότητα αφορά στο 6% της κατανομής του ΕΓΤΑΑ (εκτός των πόρων που μεταφέρθηκαν από τον Πυλώνα Ι) και ανέρχεται σε 36.278.726,45 €.

Τα ορόσημα που παρακολουθούνται σε αυτή την προτεραιότητα αφορούν σε έναν οικονομικό δείκτη και έναν δείκτη εκροών, ως ακολούθως:

- **Συνολική δημόσια δαπάνη Προτεραιότητας 6: 186.727.178,26 €** (αφορά σε πραγματοποιηθείσα δημόσια δαπάνη που καταχωρείται στο ΟΠΣΑΑ για πράξεις σχετικά με τα Μ7.3, και ανειλημμένα Άξονα 3, 4 του ΠΑΑ 2014–2020). Έως 31/12/2017, πραγματοποιήθηκε Συνολική Δημόσια Δαπάνη 109.405.493,38 €. Έως 31/12/2017, ο ρυθμός επίτευξης του ορόσημου αυτού βελτιώθηκε σημαντικά λόγω (α) της εφαρμογής υπολογισμού επί της καταβληθείσας Συνολικής Δημόσιας Δαπάνης εν γένει και όχι μόνο για τα ολοκληρωμένα έργα, (β) της επιτάχυνσης υλοποίησης και διαδικασίας πληρωμής ανειλημμένων υποχρεώσεων Μέτρου 6.4 και 19.2 και (γ) λόγω της ένταξης. Δεδομένης της καλής πορείας πληρωμής του συνόλου των μεταφερόμενων έργων στο Μ06.4 και στο Μ19.2 (CLLD), εκτιμάται ότι θα διασφαλισθεί οριακά η επίτευξη τουλάχιστον του 85% του οροσήμου.
- Πληθυσμός που καλύπτεται από ΟΤΔ (περιοχή εστίασης 6B): 2.800.000 άτομα. Το ορόσημο έχει ήδη επιτευχθεί δεδομένου ότι η τιμή του δείκτη, για την περίοδο έως και 31/12/2017, ανέρχεται σε 4.070.393.

Συμπεράσματα

Σε γενικές γραμμές ο ρυθμός επίτευξης των οροσίων για το 2018 είναι ικανοποιητικός με εξαίρεση τον οικονομικών δείκτη της Ρ3.

Είναι σημαντική η συμβολή των κάτωθι Μέτρων στην επίτευξη των οροσίων::

- Της 2ης Πρόσκλησης και των ενστάσεων της 1ης Πρόσκλησης του Μέτρου 6.1.
- Των νέων Προσκήσεων του Μέτρου 10.
- Των νέων εντάξεων του Μέτρου 11.
- Τις εντάξεις και πληρωμές του Μέτρου 13.

Θα πρέπει όμως να συνεχισθεί αμείωτη η επιτάχυνση υλοποίησης και ολοκλήρωσης ανειλημμένων υποχρεώσεων που συνεχίζονται στο πλαίσιο των Υπομέτρων :

- 4.2 (Μεταποίηση).
- 6.4 (Ιδιωτικά Άξονα 3).
- 19.2 (CLLD/LEADER).
- και στα δημόσια έργα.

καθώς και οι εντάξεις και πληρωμές των Μέτρων:

- Μ 5.1 Επενδύσεις σε προληπτικές δράσεις που αποσκοπούν στη μείωση των συνεπειών πιθανών φυσικών καταστροφών, δυσμενών κλιματικών φαινομένων και καταστροφικών συμβάντων.

- Μ 9 Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών στους τομείς της γεωργίας και της δασοκομίας.

3. ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΠΙΔΟΣΗΣ

Οι λόγοι για την μη επίτευξη των ορόσημων του 2018 καθώς και οι διορθωτικές ενέργειες περιγράφονται αναλυτικά στην πρόταση της 3ης τροποποίησης ΠΑΑ 2014-2020, η οποία θα υποβληθεί επίσημα στην ΕΕ έως το τέλος Ιουνίου 2018.

Στην πρόταση της 3ης τροποποίησης, περιλαμβάνεται και πρόταση τροποποίησης του πλαισίου επίδοσης (κεφάλαιο 7 ΠΑΑ 2014-2020) για τους ακόλουθους λόγους:

- Εσφαλμένες εγγραφές δεικτών (κυρίως Ο5), στο πλάνο δεικτών (κεφ. 11 ΠΑΑ 2014-2020), όσον αφορά στις Προτεραιότητες 4 και 5 και κυρίως, όσον αφορά στις εκτάσεις των Μ10.1 «Ενίσχυση για γεωργο-περιβαλλοντικές και κλιματικές δεσμεύσεις», Μ11 «Βιολογική Γεωργία» και Μ8.1 «Δάσωση γεωργικών και μη γεωργικών γαιών».
- Λανθασμένες υποθέσεις που οδήγησαν στην υποεκτίμηση/υπερεκτίμηση των ποσοτικών στόχων και/ή των οροσήμων (Άρθρο 5§6 καν. (ΕΕ) 215/2014), όσον αφορά στις Προτεραιότητες 3, 5 και 6 και κυρίως στα Μ4.2 «Επενδύσεις στη μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων» και Μ8.1 «Δάσωση γεωργικών και μη γεωργικών γαιών».
- Αλλαγές στην κατανομή κονδυλίων σε ορισμένες προτεραιότητες (παρ. 5 Παραρτήματος ΙΙ καν. (ΕΕ) 1303/2013) και ως εκ τούτου αύξηση και του αντίστοιχου ποσοτικού δείκτη, όσον αφορά στην προτεραιότητα 2 και ειδικότερα στο Μ6.1 «Ενισχύσεις για νέους γεωργούς».
- Αλλαγές στη Δημόσια Δαπάνη των Προτεραιοτήτων λόγω μείωσης του ποσοστού συγχρηματοδότησης, δεδομένης της παύσης ισχύος του άρθρου 59§4ζ καν. (ΕΕ) 1305/2013.

Η πρόταση τροποποίησης του πλαισίου επίδοσης με την αιτιολόγησή της περιγράφεται ακολούθως, όπως παρουσιάζεται συνοπτικά στον συνημμένο πίνακα «Πρόταση τροποποίησης τιμής δεικτών Πλαισίου Επίδοσης», με κόκκινες εγγραφές.

Προτεραιότητα Π2: Ενίσχυση της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και της ανταγωνιστικότητας όλων των ειδών γεωργίας σε όλες τις περιοχές και προώθηση των καινοτόμων γεωργικών τεχνολογιών και της βιώσιμης διαχείρισης των δασών

Για την Προτεραιότητα Π2 εφαρμόζονται τρεις (3) δείκτες:

- Αριθμός νέων γεωργών που θα έχουν λάβει μια τουλάχιστον δόση έως το τέλος του έτους 2018/1/: Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014-2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 23.900 με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 περίπου 7.000. Με την προτεινόμενη αύξηση των πόρων στο υπομέτρο Μ6.1 «Ενισχύσεις εκκίνησης επιχείρησης για νέους γεωργούς» προτείνεται αύξηση του δείκτη 2023 κατά 1.700 νέους γεωργούς, ήτοι 25.600 νέοι γεωργοί, με αντίστοιχη τιμή οροσήμου περίπου στους 7.500 νέους γεωργούς. Η τιμή του οροσήμου αναμένεται να επιτευχθεί στο τέλος 2018.

- Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο του ΠΑΑ για επενδύσεις με σκοπό την αναδιάρθρωση ή τον εκσυγχρονισμό (τομέας επικέντρωσης 2Α)/[2]: Δεν προτείνεται καμία αλλαγή, ούτε στην τιμή του δείκτη στόχου, ούτε στην τιμή καθορισμού του οροσήμου. Η τιμή του οροσήμου 2018 αναμένεται να επιτευχθεί.
- Συνολική δημόσια δαπάνη Π2: Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014-2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 863.433.393,81€ με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 285.364.736,65€. Μετά την πρόταση αύξησης κυρίως των πόρων του Μ6.3 «Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων», αλλά και του Μ6.1 «Ενισχύσεις εκκίνησης επιχείρησης για νέους γεωργούς», η νέα τιμή στόχου διαμορφώθηκε στα 952.303.396,40€ με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 στα 314.736.272,51€. Αναμένεται να επιτευχθεί το 85% της τιμής οροσήμου ή στη χειρότερη περίπτωση το 75% της τιμής του οροσήμου.

Συνολικά, για το 2018 αναμένεται επιτυχία των δεικτών και διασφάλιση του Αποθεματικού Επίδοσης (49.309.157,87€) για την Προτεραιότητα 2, δεδομένου ότι η προτεραιότητα 2 έχει τρεις δείκτες και η επίτευξη κατά 75% του οροσήμου για έναν από αυτούς δεν θα έχει αρνητικές επιπτώσεις.

Προτεραιότητα Π3: Προώθηση της οργάνωσης της αλυσίδας τροφίμων, περιλαμβανομένης της επεξεργασίας και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, της καλής διαβίωσης των ζώων και της διαχείρισης κινδύνων στη γεωργία

Για την Προτεραιότητα Π3 εφαρμόζονται δύο δείκτες:

- Αριθμός δράσεων/πράξεων στους οποίους παρέχεται στήριξη μέσω του υπομέτρου 4.2/[3]: Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014-2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 600 επενδυτικά έργα αλλά ο δείκτης έχει υπερεκτιμηθεί και προτείνεται η τροποποίησή του στα 450 επενδυτικά έργα, λόγω των ακόλουθων:
- Κατά την υποβολή του ΠΑΑ 2014-2020 τα ενταχθέντα ανειλημμένα έργα ήταν 278, και εκτιμήθηκε ότι από αυτά θα ολοκληρωθούν περί τα 200, δηλαδή ότι θα ολοκληρωθεί, τουλάχιστον το 70% των ενταγμένων ανειλημμένων υποχρεώσεων. Από τα 278 ενταγμένα έργα, λόγω της οικονομικής κρίσης, των “capital controls” και την μείωση της εμπιστοσύνης των επενδυτών στην αγορά αναμένεται ότι τελικά θα υλοποιηθούν περίπου τα 153 επενδυτικά σχέδια και τα υπόλοιπα 125 θα απενταχθούν, ως συνέπεια αδυναμίας των δικαιούχων να ολοκληρώσουν τις επενδύσεις τους, στο πλαίσιο του Μ4.2, λόγω και της μη αξιοποίησης του ΤΑΕ την περίοδο 2007-2013.
- Σχετικά με τα νέα έργα της τρέχουσας περιόδου 2014-2020 (δράσεις Μ4.2.1, Μ4.2.2 και Μ4.2.3) υπολογίστηκαν περίπου 400 έργα. Ο αριθμός των νέων έργων έχει υπερεκτιμηθεί γιατί υπάρχουν λανθασμένες αρχικές υποθέσεις και συγκεκριμένα θα πρέπει να γίνει καλύτερη παραδοχή του μέσου προϋπολογισμού ανά έργο. Η παραδοχή των μέσων όρων του συνολικού προϋπολογισμού έγινε βάσει της εμπειρίας από τα αποτελέσματα των προκηρύξεων του αντίστοιχου μέτρου της περιόδου 2007-2013 (ιδιαίτερα της 3ης προκήρυξης που πραγματοποιήθηκε το 2011), όπου διαπιστώθηκε μια τάση για υλοποίηση έργων μικρότερου συνολικού προϋπολογισμού από αυτόν, που αρχικά είχαν αιτηθεί οι δικαιούχοι, λόγω της οικονομικής κρίσης και του

γεγονότος ότι ο σχεδιασμός των επενδύσεων πραγματοποιήθηκε μεν σε ένα θετικό οικονομικό περιβάλλον, η υλοποίησή τους όμως πραγματοποιείται σε ένα δυσχερές οικονομικό περιβάλλον, που δεν αξιοποίησε ικανοποιητικά τη δυνατότητα του ΤΑΕ. Όμως όπως έδειξαν οι προσκλήσεις του 2017 για τις δράσεις Μ4.2.1 και Μ4.2.2 με προϋπολογισμό > 600.000€, υπάρχει έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον και το μέσο κόστος των έργων που έχει υποβληθεί φαίνεται αυξημένο με τη μέση αιτούμενη Δημόσια Δαπάνη ανά επενδυτικό σχέδιο να ξεπερνά το 1,1 εκ. €, ποσό πολύ μεγαλύτερο από το αρχικά εκτιμώμενο (600 χιλ. €), γεγονός που μας οδηγεί στην πρόταση μείωσης του δείκτη (-150 επενδυτικά έργα).

Η νέα τιμή οροσήμου 2018 είναι 150 και αναμένεται οριακά η επίτευξη του 85% της τιμής οροσήμου 2018, δεδομένου ότι η τρέχουσα τιμή του δείκτη είναι 101 ολοκληρωμένα επενδυτικά σχέδια και μέχρι το τέλος 2018 δεν αναμένεται να ξεπεραστούν τα 130 ολοκληρωμένα επενδυτικά.

- Συνολική δημόσια δαπάνη Π3: Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014-2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 399.001.310,13€ και η αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 είναι 109.924.860,94€.

Παρόλη τη μείωση του στόχου 2023 και του οροσήμου 2018 για τον εναλλακτικό δείκτη, που αφορά στα επενδυτικά έργα του Μ4.2, η κατανομή πόρων στην προτεραιότητα 3 και κατά συνέπεια η Δημόσια Δαπάνη που αντιστοιχεί σε αυτή προτείνεται να μη μειωθεί, δεδομένου ότι η προκήρυξη για τα επενδυτικά έργα των δράσεων Μ4.2.1 και Μ4.2.2 με προϋπολογισμό > 600.000€ παρουσίασε μεγάλο ενδιαφέρον και έχει προσδώσει μεγάλες προσδοκίες στο μεταποιητικό τομέα. Όπως έχει ήδη αναφερθεί έχουν υποβληθεί 542 αιτήσεις με συνολική δημόσια δαπάνη που ανέρχεται σε 606.409.119€, ποσό που από μόνο του υπερκαλύπτει τη δημόσια δαπάνη του συνόλου της Π3. Ο σχεδιασμός των νέων επενδυτικών προτάσεων πραγματοποιήθηκε στο ρεαλιστικότερο περιβάλλον της οικονομικής ύφεσης, η οποία φαίνεται να υποχωρεί και ο τομέας προσδοκά στη χρήση αποτελεσματικότερων χρηματοδοτικών εργαλείων, τα οποία αναμένεται να ενεργοποιηθούν αρχές 2019.

Εφόσον για την επίτευξη του οροσήμου 2018 ο προγραμματισμός είχε στηριχθεί στην ολοκλήρωση τουλάχιστον του 70% των ανειλημμένων υποχρεώσεων, ήτοι 200 επενδυτικών έργων με συνολική δημόσια δαπάνη που κατά την έγκριση του ΠΑΑ 2014-2020 άγγιζε τα 130 εκ. € περίπου (105.772.870 € ΚΣ - κεφ. 19 ΠΑΑ 2014-2020) εκ των οποίων αναμένεται πλήρης υλοποίηση επενδυτικών έργων που θα αγγίξει μόλις τα 67 εκ. €, λόγω των ακόλουθων γεγονότων:

- Μη υλοποίηση επενδυτικών έργων λόγω οικονομικής κρίσης (σε ποσοστό 45% των ενταγμένων επενδυτικών από ανειλημμένες υποχρεώσεις)
- Ολοκλήρωση του φυσικού αντικείμενου αρκετών επενδυτικών, με μείωση του αντίστοιχου οικονομικού αντικείμενου
- Καθυστέρηση υλοποίησης λόγω capital controls που επιβλήθηκαν τον 6ο του 2015, που δυστυχώς, παρά τις αρχικές προβλέψεις, εξακολουθούν να υφίστανται μέχρι και σήμερα (σε μικρότερο βαθμό), που επηρέασε αρνητικά και την υλοποίηση των επενδυτικών έργων μέχρι σήμερα λόγω των έντονων

περιορισμών που είχαν επιβληθεί στις συναλλαγές των επιχειρήσεων με το εξωτερικό. Η αναγκαία μάλιστα έγκριση από την αρμόδια επιτροπή (Επιτροπή Έγκρισης Τραπεζικών Συναλλαγών), σε όποια επιχείρηση επιθυμούσε να εισαγάγει αγαθά, πρώτες ύλες, μηχανήματα κ.α., προκειμένου να μπορέσει να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της, αποδείχθηκε χρονοβόρα και συνάμα καταδικαστική για πολλές εξ' αυτών. Μία σημαντική διαπίστωση η οποία έγινε ιδιαιτέρως αντιληπτή με την πάροδο των μηνών συνίσταται στο γεγονός πως οι Κεφαλαιακοί Περιορισμοί αποδείχθηκαν ιδιαίτερα επιζήμιοι για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αποτελούσαν και την κυριότερη κατηγορία δικαιούχων του Μέτρου 123Α του ΠΑΑ 2007-2013. Και αυτό γιατί οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις δε διαθέτουν την αναγκαία ρευστότητα, αλλά ούτε και μεγάλους αποθηκευτικούς χώρους, με συνέπεια να αναγκάζονται να προβαίνουν σε συχνότερες εισαγωγές μικρότερων ποσοτήτων εμπορεύματος (μηχανολογικό και λοιπό εξοπλισμό), ενίοτε δε και σε υψηλότερες τιμές.

Για τους ανωτέρω λόγους προτείνεται η τροποποίηση του ποσοστού καθορισμού του οροσήμου 2018 από 27,55% σε 18% (72 εκ. €) του στόχου 2023. Αναμένεται να επιτευχθεί οριακά το 85% του οροσήμου 2018.

Συνολικά, για το 2018, μετά την προτεινόμενη τροποποίηση, αναμένεται οριακή επιτυχία των δεικτών και διασφάλιση του Αποθεματικού Επίδοσης (23.267.453,06€) για την Προτεραιότητα 3.

Προτεραιότητα Π4: Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που συνδέονται με τη γεωργία και τη δασοκομία

Για την Προτεραιότητα Π4 εφαρμόζονται τρεις (3) δείκτες:

- Γεωργική γη που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης που συμβάλλουν στη βιοποικιλότητα (τομέας επικέντρωσης 4Α) και στη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους και την πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους (τομέας επικέντρωσης 4Γ)/4: Η γεωργική γη σε αυτό το δείκτη αφορά αποκλειστικά στο Μ13 «Ενισχύσεις περιοχών που αντιμετωπίζουν φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα», δεδομένου ότι αποτελεί το μεγαλύτερο ποσοστό των πόρων της ΠΕ4Α. Επανεκτιμήθηκε ο δείκτης για τις εκτάσεις του Μ13.1 σε 1.933.274ha (ΟΣΔΕ2016) και μετά την νέα οριοθέτηση των περιοχών με άλλα φυσικά μειονεκτήματα εκτός των ορεινών, εντός του έτους 2018, θα επανεκτιμηθεί και ο δείκτης για τις εκτάσεις του Μ13.2. Αναμένεται η επίτευξη της τιμής του οροσήμου 2018.
- Συνολική δημόσια δαπάνη Π4: Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014-2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 2.426.391.990,38€ με αντίστοιχη τιμή δείκτη οροσήμου 540.114.857€. Όπως προαναφέρθηκε η αύξηση των πόρων του Μ11, καθώς και η μεταφορά πόρων από την ΠΕ5Δ στην Π4 για το ίδιο μέτρο, αύξησε τη δημόσια δαπάνη της προτεραιότητας σε 2.761.559.216,82€, με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 562.801.827,65€. Η τιμή οροσήμου 2018 φαίνεται να υπερκαλύπτεται.
- Γεωργική γη που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης που συμβάλλουν στη βιοποικιλότητα (τομέας επικέντρωσης 4Α), στη βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων (τομέας επικέντρωσης 4Β) και στη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους και την πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους (τομέας επικέντρωσης

4Γ): Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014–2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 1.447.645,03ha, με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 στα 513.913,99ha. Μετά τις σχετικές διορθώσεις των δεικτών στο Πλάνο Δεικτών του ΠΑΑ, λόγω εσφαλμένων εγγραφών τους στο σχετικό κεφάλαιο, τη διόρθωση της έκτασης για το M10.1.11, αλλά και τη διαγραφή της δράσης M10.1.6, η νέα τιμή στόχου διαμορφώθηκε στα 1.131.862ha, με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 στα 401.811,01ha. Η τιμή οροσήμου 2018 αναμένεται να καλυφθεί.

Συνολικά, για το 2018 αναμένεται επιτυχία των δεικτών και διασφάλιση του Αποθεματικού Επίδοσης (93.468.407,61€) για την Προτεραιότητα 4.

Προτεραιότητα Π5: Προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων και στήριξη της στροφής προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτικής στην αλλαγή του κλίματος στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας

Για την Προτεραιότητα Π5 εφαρμόζονται δύο δείκτες:

- Συνολική δημόσια δαπάνη Π5: Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014–2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 1.023.979.556,53€, με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 στα 129.635.811,86 €. Δεδομένης της μεταφοράς της στόχευσης του M11 για τις νέες δράσεις από την ΠΕ5Ε στην Π4 αλλά και την πρόταση της διαγραφής της δράσης M10.1.6 η νέα δημόσια δαπάνη διαμορφώνεται στα 946.517.999,23€, με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 στα 119.829.178,70€. Η τιμή οροσήμου 2018 υπερκαλύπτεται ήδη από σήμερα.
- Γεωργική και δασική γη υπό διαχείριση για την ενίσχυση της δέσμευσης/διατήρησης του διοξειδίου του άνθρακα (τομέας επικέντρωσης 5Ε) και γεωργική γη που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης που στοχεύουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και/ή αμμωνίας (τομέας επικέντρωσης 5Δ) και αρδευόμενη γη που εντάσσεται σε πιο αποδοτικό αρδευτικό σύστημα (τομέας επικέντρωσης 5Α): Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014–2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 217.274ha με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 65.182,20ha. Μετά τις διορθώσεις των εκτάσεων, λόγω λανθασμένων εγγραφών τους στο κεφάλαιο 11 «Πλάνο Δεικτών» ΠΑΑ 2014–2020, αλλά και την πρόταση της διαγραφής της δράσης M10.1.6 η νέα τιμή διαμορφώνεται στα 52.766ha με αντίστοιχη τιμή οροσήμου τα 15.829.80ha.

Το ποσοστό καθορισμού του οροσήμου 2018 (30%) φαίνεται ότι έχει υπερεκτιμηθεί με δεδομένο το ότι:

- Δεν προσμετρούνται στην επίτευξη του οροσήμου οι εκτάσεις των ανειλημμένων υποχρεώσεων του M8.1 «Δάσωση γεωργικής και μη γεωργικής γης» (συντήρηση), αλλά μόνο οι εκτάσεις των νέων δασώσεων (εγκατάσταση, για 5Ε = 1.766ha).
- Οι εκτάσεις γεωργικής γης που στοχεύουν στην περιοχή εστίασης 5Α και αφορούν σε ανειλημμένες υποχρεώσεις μικρών (M321 ΠΑΑ 2007–2013) και μεγάλων (M125Α ΠΑΑ 2007–2013) επενδύσεων εξοικονόμησης νερού ανέρχονται σε 1.971,61ha και 3.438ha αντίστοιχα, ποσοστό που ανέρχεται περίπου στο 11% της συνολικής έκτασης (51.000), που συνδέεται με επενδύσεις για την εξοικονόμηση νερού (ΠΕ5Α).

- Το 2015 που υποβλήθηκε και εγκρίθηκε το ΠΑΑ 2014-2020 είχε θεωρηθεί ότι μέχρι το τέλος 2016 θα είχε εκπληρωθεί η σχετική αιρεσιμότητα για τα νερά 5.2 (τιμολογιακή πολιτική) καθώς και η κανονιστική απαίτηση για το Πρόγραμμα σχετικά με την αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ, έτσι ώστε να μπορέσει να πραγματοποιηθεί προκήρυξη νέων έργων σχετικά με την εξοικονόμηση νερού. Αντί για το 2016 η αιρεσιμότητα για το Πρόγραμμα εκπληρώθηκε τον Οκτώβριο 2017 σύμφωνα με την Επιστολή ΕΕ Ref. Ares (2017) 5262453 - 27.10.2017. Επίσης στο τέλος 2017 ολοκληρώθηκε η διαδικασία 1ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) με σχετική ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών της ΕΕ. Τα κυρωμένα ΣΔΛΑΠ για τα 14 Υδατικά Διαμερίσματα της χώρας έχουν δημοσιευτεί σε ΦΕΚ εντός του 2017 (βλ. Β 4680, Β 4679, Β 4672, Β 4673, Β 4675, Β 4682, Β 4664, Β 4674, Β 4665, Β 4678, Β 4681, Β 4676, Β 4666, Β 4677) και βρίσκονται αναρτημένα και στην σχετική σελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος: <http://wfdver.ypeka.gr/el/management-plans-gr/1revision-approved-management-plans-gr/>. Με την εκπλήρωση της αιρεσιμότητας 5.2, σχετικά με την τιμολογιακή πολιτική του ύδατος αλλά και την κύρωση των αναθεωρημένων ΣΔΛΑΠ, καθίσταται πλέον δυνατή η ενεργοποίηση των υπομέτρων 4.1 / Δράση 4.1.2 (Επενδύσεις για εξοικονόμηση ύδατος στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις) και 4.3.1, (Υποδομές εγγείων βελτιώσεων) λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία των επικαιροποιημένων ΣΔΛΑΠ, σύμφωνα με το άρθρο 46§2 καν. (ΕΕ) 1305/2013. Λόγω των ανωτέρω η πρόσκληση για τα μεγάλα εγγειοβελτιωτικά έργα του Μ4.3.1 του ΠΑΑ 2014-2020 πραγματοποιήθηκε μόλις τον Απρίλιο 2018 (αριθ. 3310/23.04.2018), γεγονός που καθιστά αδύνατη την ένταξη νέων εκτάσεων (επιλογή έργων, δημοπράτηση, επιλογή αναδόχου, κ.λπ.), που αφορούν σε εξοικονόμηση ύδατος, όπως αρχικά είχε υπολογιστεί, αλλά μόνο αυτών που αφορούν σε ανειλημμένες υποχρεώσεις και ανέρχονται σε 5.409,95ha, ήτοι σε περίπου 11% των συνολικών εκταρίων της Προτεραιότητας 5.

Για το λόγο αυτό προτείνεται η τροποποίηση του ποσοστού καθορισμού του οροσήμου 2018 από 30% σε 11%, με νέα τιμή οροσήμου 5.804,26ha.

Με δεδομένα τα ανωτέρω και τις τροποποιήσεις που προτείνονται, αναμένεται επιτυχία των δεικτών και διασφάλιση του Αποθεματικού Επίδοσης (53.513.902,59€) για την Προτεραιότητα 5.

Προτεραιότητα Π6: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές

Για την Προτεραιότητα Π6 εφαρμόζονται δύο δείκτες:

- Συνολική δημόσια δαπάνη Π6: Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014-2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 673.376.048,55€, με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 στα 186.727.178,26€. Κατόπιν της πρότασης διαγραφής του Μ6.2 η νέα Δημόσια Δαπάνη διαμορφώθηκε στα 620.100.448,14€. Το ποσοστό καθορισμού της τιμής οροσήμου 2018 είναι ελαφρώς υπερεκτιμημένη και προτείνεται τροποποίηση από 27,73% της τιμής στόχου 2023 στα 25%. Η υλοποίηση αρκετών ανειλημμένων υποχρεώσεων από το ΠΑΑ 2007-2013 πραγματοποιήθηκε με μικρότερο οικονομικό αντικείμενο (μικρότερη χρηματική αξία ανά μονάδα, λόγω οικονομικής κρίσης, από αυτή που είχε σχεδιαστεί και

εκτιμηθεί στην αρχική έγκριση του ΠΑΑ 2014-2020), λόγω της οικονομικής κρίσης που πλήττει τα τελευταία περίπου 10 χρόνια την ελληνική οικονομία, αλλά σε μικρότερο βαθμό, δεδομένου ότι οι επενδύσεις, δημόσιες και ιδιωτικές, αφορούν σε μικρότερου προϋπολογισμού έργα. Δε επιλέγεται η μείωση της Δημόσιας Δαπάνης της Π6 δεδομένου ότι αυτή αφορά στο μεγαλύτερο ποσοστό τη Δημόσια Δαπάνη του LEADER/CLLD, η οποία έχει ήδη καταναμηθεί στις επιλεγμένες ΟΤΔ, βάσει της οποίας έχει γίνει ο σχεδιασμός του τοπικού τους προγράμματος και έχει προσληφθεί το στελεχιακό δυναμικό τους, έτσι ώστε να ανταπεξέλθει αποτελεσματικά στο έργο τους.

Μέχρι το τέλος 2018 αναμένεται ότι η Δημόσια Δαπάνη που θα πληρωθεί θα ανέρχεται στα 145 εκ. € και ως εκ τούτου μετά την προτεινόμενη τροποποίηση αναμένεται η επίτευξη της νέας τιμής οροσήμου 2018.

- Πληθυσμός που καλύπτεται από ΟΤΔ (τομέας επικέντρωσης 6B): Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014-2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 2.800.00 κατοίκους. Ο συγκεκριμένος δείκτης είχε υποεκτιμηθεί και προτείνεται να τροποποιηθεί στην παρούσα πρόταση τροποποίησης και από 2,8 να ανέλθει στα 4 εκ. κατοίκους. Οι δύο προσκλήσεις για την επιλογή ΟΤΔ ολοκληρώθηκαν το Δεκέμβριο 2017 και ανέδειξαν 50 ΟΤΔ, γεγονός το οποίο επίσης συνηγορεί στην αύξηση του αναφερόμενου δείκτη.

Συνολικά, για το 2018 αναμένεται επιτυχία των δεικτών και διασφάλιση του Αποθεματικού Επίδοσης (33.878.726,45€) για την Προτεραιότητα 6.

[1] *Εναλλακτικός δείκτης Πλαισίου Επίδοσης – Βασικό στάδιο υλοποίησης*

[2] *Εναλλακτικός δείκτης Πλαισίου Επίδοσης*

[3] *Εναλλακτικός δείκτης Πλαισίου Επίδοσης*

[4] *Εναλλακτικός δείκτης Πλαισίου Επίδοσης*

4. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΟΡΟΣΗΜΩΝ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΠΙΔΟΣΗΣ (ΑΠΟ ΕΥΔ ΠΑΑ)

1. Αποστολή Ενημερωτικού Οδηγού αναφορικά με το Πλαίσιο Επίδοσης σε όλους τους ΕΦΔ (το υπ' αριθμ. 439/09-02-2017 έγγραφο της ΕΥΔ ΠΑΑ)
2. Αποστολή εγγράφων στους ΕΦΔ των οποίων τα Μέτρα συμβάλλουν στην επίτευξη των οροσήμων για το 2018. Ειδικότερα απεστάλησαν:
  - Το υπ' αριθμ 160/22-01-2018 έγγραφο προς την Δ/ση Προγραμματισμού και Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
  - Το υπ' αριθμ 164/23-01-2018 έγγραφο προς την Μονάδα Τοπικής Ανάπτυξης της ΕΥΕ ΠΑΑ
  - Το υπ' αριθμ. 198/25-01-2018 έγγραφο προς την Μονάδα Κλιματικής Αλλαγής και Περιβάλλοντος της ΕΥΕ ΠΑΑ
  - Το υπ' αριθμ. 1439/11-05-2018 έγγραφο Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος "Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα

& Καινοτομία"

Ειδικά για τους Δείκτες της Προτεραιότητας Ρ3 ο αρμόδιος ΕΦΔ προχώρησε στις κάτωθι ενέργειες:

- Στις 08-12-2017 τροποποίησε την 1751/46643/15-04-2016 απόφαση του ΓΓΑΠ&ΔΚΠ περί «καθορισμού συνεχιζόμενων πράξεων του Μέτρου 123Α του Π.Α.Α. 2007-2013 στη Δράση 4.2.1 του Π.Α.Α. 2014 - 2020» ορίζοντας την 02/03/2018 ως καταληκτική ημερομηνία, υποβολής των αιτήσεων τελικής τεχνικής τροποποίησης των δικαιούχων και ως καταληκτική ημερομηνία, υποβολής των αιτήσεων τελικής πληρωμής αρμοδίως, την 30η/06/2018.
- Απέστειλε στις αρμόδιες Επιτροπές Παρακολούθησης Πράξεων και στους δικαιούχους το με Α.Π. 174/14088/25-01-2018 «Περί της υποβολής στοιχείων υλοποίησης, ενταγμένων στο ΥΜ123Α, επενδυτικών σχεδίων δικαιούχων, κατά την διαδικασία οριστικοποίησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013», καθώς και την 1163/57934/20-04-2018 σχετική υπενθύμιση με θέμα «Ενημέρωση σχετικά με την πορεία υλοποίησης των συνεχιζόμενων έργων του Μέτρου 123Α του ΠΑΑ 2007-2013, στη Δράση 4.2.1 του ΠΑΑ 2014-2020.», ενημερώνοντας παράλληλα τους δικαιούχους για τις υποχρεώσεις και τις επιλογές τους σε περίπτωση αδυναμίας ολοκλήρωσης των επενδυτικών τους σχεδίων.
- Επικοινωνήσε τηλεφωνικά και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τους δικαιούχους από τους οποίους δεν είχε λάβει σχετική απάντηση, προκειμένου να ενημερωθεί σχετικά με την πορεία υλοποίησης των επενδυτικών τους σχεδίων

Ειδικά για τους Δείκτες της Προτεραιότητας Ρ6 ο αρμόδιος ΕΦΔ προχώρησε στις κάτωθι ενέργειες:

- Αποστολή εγγράφων το 2017 σε αρκετές ΟΤΔ που εμφάνιζαν υστέρηση στη διαδικασία αποστολής αιτημάτων ενίσχυσης δικαιούχων, σχετικά με τις αναληφθείσες ενέργειες εκ μέρους τους για την υλοποίηση των συνεχιζόμενων πράξεων και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους
- Τον Ιανουάριο του 2018 , απέστειλε έγγραφο σε όλες τις ΟΤΔ επισημαίνοντας τη σπουδαιότητα επίτευξης των ορόσημων και στόχων αναφορικά με την προτεραιότητα 6 του ΠΑΑ , καλώντας τις να ενημερώσουν ενυπόγραφα όλους τους δικαιούχους για την έγκαιρη υλοποίηση των επενδυτικών τους σχεδίων στα τεθέντα χρονικά όρια και ζητώντας στοιχεία υλοποίησης των ανειλημμένων έργων.
- Για την επιτάχυνση της διαδικασίας πληρωμών των έργων του Μέτρου 6 τροποποίησε το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, δίνοντας τη δυνατότητα στις ΟΤΔ να μην προβαίνουν σε επιτόπια επίσκεψη των υλοποιούμενων έργων κατόπιν κατάθεσης αιτημάτων πληρωμής, όταν έχει ήδη καλυφθεί τουλάχιστον το 40% της εγκεκριμένης Δ.Δ. από προηγούμενα αιτήματα πληρωμής , με το δεδομένο ότι η Υπηρεσία προβαίνει σε παραλαβή όλων των εν λόγω έργων κατά τα τελικά αίτημα πληρωμής, επαληθεύοντας το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του έργου και την ετοιμότητα λειτουργίας του

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΤΥΠΑΚΩ ΤΗΤΑΣ	ΑΔΟΧΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΔΟΣΗ (ΠΑΑ 2014-2020 ver. 3.1)	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΣΤΟΧΟΣ (ΠΑΑ 2014-2020 ver. 3.1)	ΣΤΟΧΟΣ (απόδοση 3ης τροποποίησης)	ΟΡΟΣΗΜΟ 2018 (%)	ΟΡΟΣΗΜΟ 2018	85% ΟΡΟΣΗΜΟΥ	75% ΟΡΟΣΗΜΟΥ	65% ΟΡΟΣΗΜΟΥ	ΑΥΤΟΣΥΣΤΕΣ 2018	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΤΕΛΟΣ 2018	ΕΠΙΤΥΞΗ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
Π2	48.449.456,63	Συνολική θηλομία θεσπίστη Π2	863.433.393,01	952.303.396,40	33,05%	314.736.272,51 €	267.525.831,63 €	236.052.204,30 €	204.578.577,13 €	287.366.944,52 €	290.000.000,00 €	ΕΠΙΤΥΞΗ 85% ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018, ΣΤΗΝ ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΟΥ 75% ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
		Αριθμός νέων γεωργών που θα έχουν λάβει μια τριετήριον δότη έως το τέλος του έτους 2018	23.900,00	25.600,00	29,28%	7.495,60	6.371,33	5.621,76	4.872,19	15.517,00	12.500,00	ΕΠΙΤΥΞΗ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
		Αριθμός γεωργών/ερασιμαχών που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο του ΠΑΑ για επανόρθωση με σκοπό την αναδιάρθρωση ή του εκσυγχρονισμό (τομείς επένδυσης 2Α)	6.300,00	6.300,00	31,75%	2.000,25	1.700,21	1.500,19	1.300,16	2.394,00	2.500,00	ΕΠΙΤΥΞΗ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
Π3	23.368.138,29	Συνολική θηλομία θεσπίστη Π3	399.001.310,13	399.419.604,65	38,00%	71.895.543,23 €	61.111.211,75 €	53.921.657,42 €	46.732.103,08 €	46.301.302,72 €	67.000.000,00 €	ΟΡΙΑΚΗ ΕΠΙΤΥΞΗ ΤΟΥ 85% ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
		Αριθμός ήμερων/ημέρων στους οποίους παρέχεται στήριξη μέσω του υποπαραρτ. 4.2	600,00	450,00	33,33%	149,99	127,49	112,49	97,49	114,00	130,00	ΟΡΙΑΚΗ ΕΠΙΤΥΞΗ ΤΟΥ 85% ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
Π4	06.524.897,58	Συνολική θηλομία θεσπίστη Π4	2.426.911.930,30	2.761.559.216,82	22,26%	614.723.081,66 €	522.514.619,41 €	461.042.311,25 €	399.570.003,08 €	796.602.981,24 €	1.000.000,00 €	ΥΠΕΡΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
		Γεωργική γη που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης που συμβάλλουν στη βιωσιμότητα (τομείς επένδυσης 4Α), στη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους (τομείς επένδυσης 4Β) και στη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους και την πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους (τομείς επένδυσης 4Γ)	1.447.645,03	1.131.862,00	35,50%	401.811,01	341.539,36	301.358,26	261.177,16	457.981,79	*	ΥΠΕΡΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
		Γεωργική γη που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης που συμβάλλουν στη βιωσιμότητα (τομείς επένδυσης 4Α) και στη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους και την πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους (τομείς επένδυσης 4Γ)	1.378.000,00	1.933.274,00	90,00%	1.739.946,66	1.478.054,61	1.304.939,95	1.130.965,29	29.602**	1.900.000,00	ΥΠΕΡΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
Π5	58.816.428,63	Συνολική θηλομία θεσπίστη Π5	1.823.979.556,53	946.517.999,23	12,66%	119.829.178,70 €	101.854.801,90 €	89.871.884,03 €	77.888.966,16 €	185.386.234,10 €	200.000.000,00 €	ΥΠΕΡΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
		Γεωργική και δασική γη υπό διαχείριση για την ενίσχυση της βιωσιμότητας/βελτίωσης του εδαφικού του εδαφικού (τομείς επένδυσης 5Β) και γεωργική γη που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης που στοχεύουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και/ή αμμωνίας (τομείς επένδυσης 5Δ) και αρδύσεων γη που ανήκουν σε πιο αποδεδειγμένα αρδύσιμα σύστημα (τομείς επένδυσης 5Α)	217.274,00	52.766,00	11,00%	5.804,26	4.933,62	4.353,20	3.772,37	***	5.409,95	ΥΠΕΡΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
Π6	36.278.726,45	Συνολική θηλομία θεσπίστη Π6	673.376.948,55	620.100.448,14	25,00%	155.825.112,04 €	131.771.345,23 €	116.288.874,03 €	100.766.322,82 €	131.767.750,56 €	145.000.000,00 €	ΕΠΙΤΥΞΗ ΤΟΥ 85% ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ
		Παράνομοι που καλύπτονται από ΟΤΑ (τομείς επένδυσης 6Β)	2.800.000,00	4.000.000,00	100,00%	4.000.000,00	3.400.000,00	3.000.000,00	2.600.000,00	4.070.393,00	370.378.400,00	ΕΠΙΤΥΞΗ ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018

*Δεν υπάρχουν ασφαλείς προβλέψεις για τις εκδόσεις γιατί έχουμε νέες προκηρύξεις (π.χ. νεοεργασίες, βελτιώσεις), ωστόσο το πρόγραμμα θα υπερκαλύψει

**Η τιμή είναι χαμηλή ακόμα, γιατί οι πάροχοι στο Μέτρο 12 γίνονται στο τέλος του έτους δεδομένου ότι τότε ολοκληρώνονται οι σχετικές δαπάνες

***Το κατώτατο του 2018, λόγω του COVID-19 και του γεγονότος ότι η δόση αρδύσεων εκδόθηκε έργο της 5Α.

****Συλλέγεται άγχυρο από την ΕΥΑ ΠΑΑ (4 Οκτωβρίου) με διατακτικές όψεις να γίνει έλεγχος και συμπλήρωση/διόρθωση των στοιχείων για την αρδύσιμη έκταση.

Πρόταση τροποποίησης δεικτών πλαισίου επίδοσης

1.e) Other RDP specific element [optional]

-

1.f) Where appropriate, the contribution to macro-regional and sea basin strategies

As stipulated by the Regulation (EU) No 1303/2013, article 27(3) on the "content of programmes", article 96(3)(e) on the "content, adoption and amendment of operational programmes under the Investment for growth and jobs goal", article 111(3), article 111(4)(d) on "implementation reports for the Investment for growth and jobs goal", and Annex 1, section 7.3 on "contribution of mainstream programmes to macro-regional and sea-basin strategies, this programme contributes to MRS(s) and/or SBS:

- EU Strategy for the Baltic Sea Region (EUSBSR)
- EU Strategy for the Danube Region (EUSDR)
- EU Strategy for the Adriatic and Ionian Region (EUSAIR)
- EU Strategy for the Alpine Region (EUSALP)
- Atlantic Sea Basin Strategy (ATLSBS)

1.g) Currency rate used for conversion AIR (non EUR countries)

2. THE PROGRESS IN IMPLEMENTING THE EVALUATION PLAN.

2.a) Description of any modifications made to the evaluation plan in the RDP during the year, with their justification

Εντός του 2017 δεν πραγματοποιήθηκαν τροποποιήσεις στο σχέδιο αξιολόγησης του ΠΑΑ 2014–2020. Ωστόσο στην πρόταση της 3ης τροποποίησης του ΠΑΑ 2014–2020, που θα υποβληθεί εντός του 2018, έχουν προταθεί από την αρμόδια μονάδα (Μονάδα Θεσμικής Υποστήριξης και Αξιολόγησης) οι παρακάτω τροποποιήσεις του σχεδίου αξιολόγησης:

1. Προσθήκη γενικού στόχου αξιολόγησης «Προς μία χρήσιμη αξιολόγηση: Η αξιολόγηση ως εργαλείο μάθησης για τη βελτίωση της εφαρμογής του ΠΑΑ». Η προσθήκη του στόχου αυτού, προέκυψε ύστερα από τις σχετικές συναντήσεις με τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης των Μέτρων/Δράσεων του ΠΑΑ.
2. Αντικατάσταση της Ομάδας Καθοδήγησης που αναγράφεται στο σχέδιο αξιολόγησης, από τη Μονάδα Θεσμικής Υποστήριξης και Αξιολόγησης της ΕΥΔ ΠΑΑ, καθώς ο ρόλος της Ομάδας Καθοδήγησης καλύπτεται ως επί το πλείστον, από τις θεσμικές αρμοδιότητες της Μονάδας Θεσμικής Υποστήριξης και Αξιολόγησης που συστάθηκε τον Οκτώβριο του 2016.
3. Διευκρινιστικές τροποποιήσεις σχετικά με τον ρόλο των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης, των θεματικών ομάδων, του ΕΑΔ, του Δικτύου Αξιολόγησης, των ΟΤΔ και του εξωτερικού αξιολογητή στην Αξιολόγηση του ΠΑΑ.
4. Διευκρινιστικές τροποποιήσεις σχετικά με το είδος και το περιεχόμενο των οριζόντιων και θεματικών μελετών αξιολόγησης.
5. Διευκρινιστικές τροποποιήσεις για τα δεδομένα και την ενημέρωσή τους.
6. Πρόταση για μία πιο εξορθολογική προσέγγιση των πόρων για την Αξιολόγηση.
7. Τροποποίηση του χρονοδιαγράμματος και του ετήσιου Προγράμματος Αξιολόγησης.

2.b) A description of the evaluation activities undertaken during the year (in relation to section 3 of the evaluation plan)

Κατά τη διάρκεια του 2017 πραγματοποιήθηκαν οι εξής ενέργειες:

1. Ενσωμάτωση των Δεικτών Δράσεων σε όλες τις Προσκλήσεις του 2017 και αναλυτική ενημέρωση και συζήτηση με τους ΕΦΔ.
2. Ενημέρωση των Πληροφοριακών Συστημάτων (ΟΠΣΑΑ και ΠΣΚΕ) ώστε οι δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων να συλλέγονται από τις αιτήσεις στήριξης και επικαιροποίηση των πινάκων Ετήσιας Έκθεσης στο ΟΠΣΑΑ.
3. Έξι (6) Συναντήσεις 2017 για ενημέρωση και ανάπτυξη evaluation capacity ΕΦΔ.
  1. EvaluationWORKS2016!_Janouary_2017 (Προετοιμασία Ετήσιας Έκθεσης 2017),
  2. Evaluation_Plan_February_2017 (Αναθεώρηση του σχεδίου αξιολόγησης με

- στόχο την εκπόνηση χρήσιμων αξιολογήσεων με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων),
3. Evaluation_Plan_ November9_2017 (Δείκτες Περιοχών Εστίασης 2Α, 2Β, 3Α, 3Β),
  4. Evaluation_Plan_ November15_2017 (Δείκτες Περιοχών Εστίασης 4Α, 4Β, 4Γ, 5Α, 5Β, 5Γ, 5Δ, 5Ε),
  5. Good Practice Workshop 2017 - December_2017 (Η συμβολή των ΕΑΔ στην Αξιολόγηση),
  6. EvaluationWORKS! 2017 - December 2017 (Αποτελέσματα Ετήσιας Έκθεσης 2017).
4. Φιλοξενία στην Αθήνα και σε συνεργασία με το ΕΑΔ, του «Good Practice Workshop 2017_December_2017» του European Evaluation Helpdesk: National Rural Networks' support to the evaluation of RDPs.
  5. Ενημέρωση site ΕΑΔ για ενημέρωση, ανάπτυξη evaluation capacity και δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων (<http://ead.gr/information/rural-development/evaluation>).

Κατά τη διάρκεια του 2018 προγραμματίζονται οι εξής ενέργειες:

1. Τροποποίηση Evaluation Plan :
  - Στόχος και σκοπός: Γενικός στόχος της αξιολόγησης του ΠΑΑ, είναι η αλλαγή οπτικής για την αξιολόγηση, ώστε να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο μάθησης που θα συμβάλλει στη βελτίωση της εφαρμογής του ΠΑΑ. Τα σημαντικότερα αποτελέσματα που προσδοκούνται από την αξιολόγηση του ΠΑΑ, είναι να αντιληφθούν οι εμπλεκόμενοι φορείς, την έννοια των χρήσιμων αξιολογήσεων, να γνωρίσουν τις απαιτήσεις της ΕΕ, αλλά κυρίως να διατυπώσουν τις «δικές» τους χρήσιμες απαιτήσεις/ερωτήματα αξιολόγησης.
  - Αντικατάσταση του steering group αξιολόγησης με τη μονάδα Θεσμικής Υποστήριξης και αξιολόγησης.
  - Πόροι: εξυγίανση των πόρων για την αξιολόγηση.
2. Ενσωμάτωση των Δεικτών Δράσεων στις Προσκλήσεις 2018 (ενδεικτικά Μ16, Μ10.1.9, Μ08.4, Μ10.1.9, Μ4.3.1 κ.α.) και αναλυτική ενημέρωση και συζήτηση με τους ΕΦΔ.
3. Ενημέρωση των Πληροφοριακών Συστημάτων (ΟΠΣΑΑ και ΠΣΚΕ) με τους δείκτες, ενημέρωση του τρόπου υπολογισμού των πινάκων της Ετήσιας Έκθεσης στο ΟΠΣΑΑ σύμφωνα με την τροποποίηση του 215/2014.
4. Προετοιμασία για τις απαιτήσεις της Αξιολόγησης 2019.
5. Προκήρυξη για Αξιολογητή 2019 και Θεματικές Αξιολογήσεις.
  - Αξιολογητής Ετήσιας Έκθεσης Υλοποίησης 2019 του ΠΑΑ (SIEval2019)
  - ΥΔΑΤΑ: Αξιολόγηση της συμβολής του ΠΑΑ, στη διαχείριση και αποδοτικότητα της χρήσης, των υδάτων (Περιοχές Εστίασης 4Β και 5Α) – (SIWater)
  - ΕΔΑΦΟΣ: Αξιολόγηση της συμβολής του ΠΑΑ, στην πρόληψη και τη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους (Περιοχή Εστίασης 4Γ) – (SIsoil)
  - ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ: Αξιολόγηση της συμβολής του ΠΑΑ προς μία οικονομία χαμηλών εκπομπών CO2 με ανθεκτικότητα στην αλλαγή του κλίματος (Περιοχές Εστίασης 5Β, 5Γ, 5Δ, 5Ε) – (SIClima)
6. Συνέχιση συναντήσεων 2017 για ενημέρωση και ανάπτυξη evaluation capacity ΕΦΔ.
7. Ενημέρωση site ΕΑΔ για ενημέρωση, ανάπτυξη evaluation capacity και

δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων.
8. Επεξεργασία των Δεικτών της νέας Προγραμματικής Περιόδου.

2.c) A description of activities undertaken in relation to the provision and management of data (in relation to section 4 of the evaluation plan)

Κατά τη διάρκεια του 2017 πραγματοποιήθηκαν οι εξής ενέργειες:

1. Ενσωμάτωση των Δεικτών Δράσεων σε όλες τις Προσκλήσεις που εκδόθηκαν το 2017 και αναλυτική ενημέρωση και συζήτηση με τους ΕΦΔ.
2. Ενημέρωση των Πληροφοριακών Συστημάτων (ΟΠΣΑΑ και ΠΣΚΕ) ώστε οι δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων να συλλέγονται από τις αιτήσεις στήριξης και επικαιροποίηση των πινάκων Ετήσιας Έκθεσης στο ΟΠΣΑΑ.
3. Έξι (6) Συναντήσεις 2017 για ενημέρωση και ανάπτυξη evaluation capacity ΕΦΔ.
  1. EvaluationWORKS2016!_Janouary_2017 (Προετοιμασία Ετήσιας Έκθεσης 2017),
  2. Evaluation_Plan_ November9_2017 (Δείκτες Περιοχών Εστίασης 2Α, 2Β, 3Α, 3Β),
  3. Evaluation_Plan_ November15_2017 (Δείκτες Περιοχών Εστίασης 4Α, 4Β, 4Γ, 5Α, 5Β, 5Γ, 5Δ, 5Ε),
  4. EvaluationWORKS! 2017 - December 2017 (Αποτελέσματα Ετήσιας Έκθεσης 2017).

Κατά τη διάρκεια του 2018 προγραμματίζονται οι εξής ενέργειες:

1. Ενσωμάτωση των Δεικτών Δράσεων σε όλες τις Προσκλήσεις 2018 (ενδεικτικά Μ16, Μ10.1.9, Μ08.4, Μ10.1.9, Μ4.3.1 κ.α.) και αναλυτική ενημέρωση και συζήτηση με τους ΕΦΔ.
2. Ενημέρωση των Πληροφοριακών Συστημάτων (ΟΠΣΑΑ και ΠΣΚΕ) με τους δείκτες, ενημέρωση του τρόπου υπολογισμού των πινάκων της Ετήσιας Έκθεσης στο ΟΠΣΑΑ σύμφωνα με την τροποποίηση του 215/2014.
3. Προετοιμασία για τις απαιτήσεις της Αξιολόγησης 2019.
4. Συνέχιση συναντήσεων 2017 για ενημέρωση και ανάπτυξη evaluation capacity ΕΦΔ.
5. Επεξεργασία των Δεικτών της νέας Προγραμματικής Περιόδου.

2.d) A list of completed evaluations, including references to where they have been published on-line

Publisher/Editor	Αναθέτουσα Αρχή: ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020
Author(s)	Ανάδοχος: ΛΚΝ ΑΝΑΛΥΣΙΣ-ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Ε.Π.Ε.
Title	Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης 2017 του ΠΑΑ 2014-2020, Κεφ. 7 – Αξιολόγηση των Πληροφοριών και της προόδου για την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος
Abstract	Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης 2017 του ΠΑΑ 2014-2020. Ποσοτικοποίηση των επιτευγμάτων του ΠΑΑ 2014 - 2020, μέσω της εκτίμησης των δεικτών αποτελεσμάτων και απάντηση των σχετικών κοινών ερωτημάτων αξιολόγησης.
URL	https://ead.gr/information/evaluation/annual-reports/

2.e) A summary of completed evaluations, focussing on evaluation findings

Το 2017 ολοκληρώθηκε η πρώτη έκθεση Αξιολόγησης του Προγράμματος, τα βασικά σημεία της οποίας ενσωματώθηκαν στο έβδομο Κεφάλαιο της AIR: Αξιολόγηση των Πληροφοριών και της προόδου για την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος»

Τα πορίσματα της αξιολόγησης ομαδοποιούνται σε δύο ενότητες που είναι:

α) Πορίσματα – συστάσεις σε επίπεδο Προγράμματος

Η εξέλιξη του Προγράμματος είναι ικανοποιητική από πλευράς απορρόφησης με δεδομένο ότι ουσιαστικά το έτος 2016 αποτελεί το πρώτο έτος εφαρμογής του Προγράμματος. Οι ανειλημμένες υποχρεώσεις καλύπτουν το 26% των συνολικών νομικών δεσμεύσεων του Προγράμματος και θα επιδράσουν καθοριστικά τόσο στην ομαλή απορρόφηση πόρων όσο και στην επίτευξη των στόχων. Η πορεία υλοποίησης των ανειλημμένων υποχρεώσεων όμως δημιουργεί έντονο προβληματισμό λόγω της δυναμικής που παρουσιάζουν. Υστέρηση στην πρόοδο των πληρωμών παρουσιάζεται στο σύνολο των Μέτρων που αφορούν κρατικές ενισχύσεις (Προτεραιότητες 2, 3, 6) αλλά και στα Δασικά Μέτρα. Εάν οι καθυστερήσεις οφείλονται σε δυσλειτουργίες του Πληροφοριακού Συστήματος οι οποίες έχουν ήδη αποκατασταθεί η επισήμανση της αξιολόγησης δεν θα πρέπει να ληφθεί υπόψη. Σε αντίθετη περίπτωση η ΔΑ θα πρέπει να διερευνήσει πιθανή τροποποίηση των χρηματοδοτικών πινάκων διασφαλίζοντας παράλληλα την μη απόκλιση από την στρατηγική του Προγράμματος.

Συστάσεις σε επίπεδο Προγράμματος

- Εξυγίανση μέτρων που περιλαμβάνουν συνεχιζόμενα έργα, θέσπιση καταληκτικής ημερομηνίας ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ανειλημμένων εντός του 2017
- Επιτάχυνση διαδικασιών για την δημιουργία ενός αξιόπιστου Συστήματος παροχής Γεωργικών Συμβουλών
- Αναθεώρηση Πλάνου Αξιολόγησης
- Αναβάθμιση συστήματος διάγνωσης των εκπαιδευτικών αναγκών των αγροτών και των μηχανισμών παροχής αναγκαίας εκπαίδευσης και κατάρτισης
- Άμεση παροχή τεχνικής βοήθειας σε «ΑΔΥΝΑΜΟΥΣ» φορείς εφαρμογής – τελικούς δικαιούχους που εφαρμόζουν/διαχειρίζονται Μέτρα με πολλαπλάσιο προϋπολογισμό σε σχέση με το ΠΑΑ 2007-2013
- Επανεξέταση προγραμματισμού και όπου κρίνεται αναγκαίο νέα ιεράρχηση προτεραιοτήτων για τα έργα εγγείων βελτιώσεων (φράγματα, ταμιευτήρες, δίκτυα) εξετάζοντας τις ανάγκες της χώρας, το περιεχόμενο των αναθεωρημένων διαχειριστικών σχεδίων λεκανών απορροής ανά υδατικό διαμέρισμα, το βαθμό ωριμότητας, τις ανάγκες επικαιροποίησης και τις ελλείψεις των υπάρχουσών μελετών αλλά και τις προτεραιότητες της περιοχής εστίασης 5Α «Αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης νερού στη γεωργία» του ΠΑΑ 2014-2020 στην οποία έχει ενταχθεί το σύνολο των έργων.
- Συστηματική ενημέρωση προς όλους τους «ΕΤΑΙΡΟΥΣ» για την κατανόηση των προτεραιοτήτων της νέας ΚΑΠ και Πολιτικής Αγροτικής Ανάπτυξης, της φιλοσοφίας “RESULT ORIENTATION” και του σημαντικού κινδύνου που

δημιουργείται για την επιβολή δημοσιονομικών διορθώσεων λόγω μη επίτευξης των ΣΤΟΧΩΝ. Η «διασταλτική ερμηνεία» της ΛΟΓΙΚΗΣ της ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ, η θέσπιση κριτηρίων επιλογής που δεν σχετίζονται και δεν εξυπηρετούν την ΣΤΟΧΟΘΕΤΗΣΗ και την ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ του ΠΑΑ θα οδηγήσει, στην καλύτερη περίπτωση σε αδυναμία προσδιορισμού ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ με βάση τους δείκτες του ΚΠΠΑ ενώ είναι πολύ πιθανή και η διαπίστωση αρνητικών επιπτώσεων.

- Δημιουργία Επιχειρησιακής Βάσης Δεδομένων που θα επιτρέπει την παρακολούθηση των χρηματοροών και την παρακολούθηση, μέσω των προταθέντων δεικτών, του βαθμού επίτευξης των στόχων ανά ΠΕ και κοινοτική προτεραιότητα – Βελτίωση μηχανογραφικών δεδομένων για την εξυπηρέτηση του ΚΠΑΑ
- Εκπαίδευση και κατάρτιση των στελεχών της ΔΑ και των Μονάδων Εφαρμογής ως προς τις απαιτήσεις του ΚΠΠΑ
- Ουσιαστική αξιοποίηση της ΤΒ για τη δημιουργία απαιτούμενης γνώσης για την καλύτερη στόχευση των Μέτρων

– Εντοπίζεται μια έλλειψη στόχευσης των αγροπεριβαλλοντικών Μέτρων τόσο σε χωρικό επίπεδο όσο και έναντι των, σαφώς προσδιορισμένων και ιεραρχημένων στο εγκεκριμένο πρόγραμμα, περιβαλλοντικών προβλημάτων. Η εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικών Μέτρων και μέτρων ενίσχυσης της βιολογικής γεωργίας έχει κατά βάση οριζόντια στόχευση και βασίζεται σε δράσεις σχετιζόμενες με συγκεκριμένες καλλιέργειες ή/και προϊόντα και όχι κατ' ανάγκη με τα σαφώς προσδιορισμένα και ιεραρχημένα περιβαλλοντικά προβλήματα. Άλλες δε δράσεις, όπως π.χ. η ενίσχυση περιοχών με μειονεκτήματα εφαρμόζονται ακόμα χωρίς χωρική ή περιβαλλοντική στόχευση συνεπώς δεν είναι εμφανές με ποιο τρόπο συντελούν στην επίλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων

– Συστήνεται η επικέντρωση των αγροπεριβαλλοντικών Μέτρων και της βιολογικής γεωργίας να βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με τους τεθέντες στόχους των μέτρων, όπως αυτοί διατυπώνονται στη Στρατηγική του Προγράμματος ανά Περιοχή Εστίασης. Υπενθυμίζεται ότι κάθε ένας από τους στόχους ανά μέτρο συνδέεται με μετρήσιμους δείκτες (base line) και με τις αντίστοιχες μεθοδολογικές προσεγγίσεις που επιτρέπουν την αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή του κάθε μέτρου. Για να καταστεί αυτό εφικτό απαιτείται μια σειρά μελετών για την επίδραση της γεωργίας στο περιβάλλον, τον εντοπισμό των παρεμβάσεων που θα συμβάλλουν στην προσαρμογή (adaptation) και τη μείωση (mitigation) των επιπτώσεων από την κλιματική αλλαγή, την καλύτερη διαχείριση των υδατινών πόρων και τη βελτίωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών τους και όχι η αυξομείωση των πόρων των Μέτρων ανάλογα με τη ζήτηση που παρουσιάζεται.

Πορίσματα- Συστάσεις σε επίπεδο Περιοχή Εστίασης (ΠΕ)

Τα πορίσματα συστάσεις αφορούν περιοχές εστίασης που υπήρχαν εντάξεις και πληρωμές.

ΠΕ – 2Α

Συμπέρασμα 1: Πολύ μικρός αριθμός εκμεταλλεύσεων που ολοκλήρωσαν τις

επενδύσεις και αποπληρώθηκαν το 2016. Οι πιστωτικοί περιορισμοί και η έλλειψη ιδιωτικής ρευστότητας των εκμεταλλεύσεων επιδρούν συντριπτικά στην αρνητική αυτή εξέλιξη. Σύσταση 1: Προκήρυξη επενδυτικών σχεδίων μικρού προϋπολογισμού (έως 50.000€) που απαιτούν σχετικά χαμηλό ποσό ιδιωτικής συμμετοχής. Οι προκηρύξεις επενδυτικών σχεδίων υψηλού προϋπολογισμού πρέπει να συνδεθούν με την ενεργοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων.

Συμπέρασμα 2: Χαμηλό ποσοστό εκμεταλλεύσεων που πραγματοποιούν αναδιάρθρωση του παραγωγικού τους συστήματος. Σύσταση 2: Προτεραιότητα στις προκηρύξεις επενδυτικών σχεδίων (κατάλληλη μοριοδότηση) σε συγκεκριμένους παραγωγικούς κλάδους στους οποίους θα δραστηριοποιούνται οι εκμεταλλεύσεις με την λήξη του επενδυτικού σχεδίου ώστε να επιτευχθεί η αναδιάρθρωση

ΠΕ - 3Α

Συμπέρασμα 1: Οι δείκτες πλαισίου δεν είναι επαρκείς για να δοθεί απάντηση στο κοινό ερώτημα, απαιτείται η προσθήκη ειδικών δεικτών στο Πρόγραμμα λόγω της σημασίας του Μέτρου 4.2 στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων. Σύσταση 1: Σε επικείμενη αναθεώρηση να προστεθούν ειδικοί δείκτες εκρών και αποτελέσματος

Συμπέρασμα 2: Με βάση την μέχρι σήμερα πορεία εφαρμογής των Μέτρων πολύ δύσκολα θα επιτευχθούν οι δείκτες για το αποθεματικό επίδοσης 2018. Σύσταση 2: Απαιτείται η άμεση εξέταση του συνόλου των έργων του Μέτρου 123 που μεταφέρθηκαν στο Μέτρο 4.2 ώστε να υπάρξει σαφής εικόνα για το πόσα θα ολοκληρωθούν και να διεξαχθεί έρευνα Πεδίου και οικονομετρική ανάλυση για το προσδιορισμό των αποτελεσμάτων και επιπτώσεων του Μέτρου στην την Ετήσια έκθεση του 2019

Συμπέρασμα 3: Απαιτείται αναβάθμιση των μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης ιδιαίτερα για τα επενδυτικά σχέδια του Μέτρου 4.2 Σύσταση 3: Να περιληφθούν στις αιτήσεις υποψηφιότητας των εν δυνάμει δικαιούχων το σύνολο των πληροφοριών που απαιτούνται. Παράλληλα θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα για την υποβολή «ποσοτικών στοιχείων από τους δικαιούχους κατά την περίοδο υλοποίησης και την ολοκλήρωση των έργων ώστε να καταστεί δυνατή η μέτρηση των πρόσθετων δεικτών αποτελέσματος

Συμπέρασμα 4: Η συμμετοχή των δικαιούχων στο Μέτρο 132 του ΠΑΑ 2007-2013 ήταν αναστρόφως ανάλογη της σημασίας που αποδίδει η στρατηγική του Προγράμματος στην προώθηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση, του μεγάλου αριθμού προϊόντων ΠΟΠ -ΠΓΕ και της πολύ μεγάλης αύξησης των εκτάσεων βιολογικής γεωργίας Σύσταση 4: Να αναλυθούν επισταμένως οι αιτίες που αποθαρρύνουν τους παραγωγούς να συμμετάσχουν στο Μέτρο (τουλάχιστον κατ την προηγούμενη προγραμματική περίοδο) ώστε να καταστεί περισσότερο ελκυστικό

ΠΕ - 4 Α, 4 Β, 4-Γ

Συμπέρασμα 1: Η συγκεντρωτική παρουσίαση των στοιχείων για την εκτίμηση των δεικτών δε διευκολύνει την εξαγωγή συμπερασμάτων για την πορεία των περιβαλλοντικών δεικτών Σύσταση 1: Οι δείκτες αποτελέσματος να δίνονται ανά

δράση, & υπομέτρο

Συμπέρασμα 2: Η οριζόντια εφαρμογή των μέτρων και η μη στόχευση δημιουργεί τον κίνδυνο να περιορίζεται η αποτελεσματικότητά τους ως προς την επίτευξη των στόχων που ετέθησαν από τους συντάκτες του προγράμματος. Σύσταση 2: Να επιδιωχθεί αποτελεσματική στόχευση με κριτήρια που να σχετίζονται με τους στόχους του μέτρου

Συμπέρασμα 3: Η επίτευξη των στόχων της διατήρησης της βιοποικιλότητας και του τοπίου εναπόκειται σε πολύ μεγάλο βαθμό σε ένα και μόνο μέτρο. Σύσταση 3: Να ενεργοποιηθούν και τα άλλα μέτρα

Συμπέρασμα 4: Η επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων εξαρτάται από την εφαρμογή των «συνοδευτικών» μέτρων M1, M2, M16. Σύσταση 4: Να ενεργοποιηθούν τα μέτρα M1, M2 και M16 με ειδική στόχευση στη προστασία της βιοποικιλότητας και του τοπίου, την προστασία υδάτων & εδάφους

Συμπέρασμα 5 Η μεγάλη σημασία του ζητήματος της διαχείρισης των υδατικών πόρων που τόσο εναργώς αναδείχθηκε στο ΠΑΑ 2014-2020, δεν φαίνεται να αποτελεί καθοριστικό παράγοντα τόσο στην ιεράρχηση όσο και στον προγραμματισμό της ΔΑ. Σύσταση 5 Η ιεράρχηση και ο προγραμματισμός του έργου της ΔΑ πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις διατυπωμένες προτεραιότητες & ιεραρχημένες ανάγκες όπως αναφέρονται στο κείμενο του ΠΑΑ.

ΠΕ - 5Α

Συμπέρασμα 1: Η λογική της κατασκευής των εγγειοβελτιωτικών έργων στη χώρα δεν συνυπολόγιζε τουλάχιστον σε επίπεδο «μοριοδότησης» και κριτηρίων επιλογής την εξοικονόμηση ύδατος. Σύσταση 1: Απαιτείται η επικαιροποίηση των μελετών που αφορούν εγγειοβελτιωτικά έργα ώστε να λαμβάνεται υπόψη η διάσταση της εξοικονόμησης. Για τα μεταφερόμενα έργα πρέπει αντίστοιχα να αντιμετωπισθεί η έλλειψη δεδομένων που σχετίζονται με την εξοικονόμηση ύδατος. Συμπέρασμα 2: Απαιτείται η προσθήκη program specific indicator σε επόμενη αναθεώρηση

ΠΕ - 5Δ

Συμπέρασμα 1 Δεν είναι δυνατό να τεκμηριωθεί ούτε βιβλιογραφικά ούτε εμπειρικά η συμβολή του μέτρου που επελέγη (M11) στην επίτευξη του στόχου. Σύσταση 1 Να επανεξεταστεί η λογική της παρέμβασης των Μέτρων και ο βαθμός συσχέτισης τους με τους δείκτες αποτελεσμάτων που περιλαμβάνονται στο ΚΠΠΑ

ΠΕ - 5Ε

Συμπέρασμα 1 Πολύ μικρός βαθμός εξυπηρέτησης του στόχου της δέσμευσης CO₂. Σύσταση 1 Να ενεργοποιηθούν οι σχετικές δράσεις στο M10

ΠΕ - 6Α

Συμπέρασμα 1: Η δημιουργία 128 νέων θέσεων εργασίας σε μία περίοδο εκτίναξης της ανεργίας αποτελεί επιτυχία. Το υψηλό ποσοστό νέων θέσεων εργασίας από νέους κάτω των 25 ετών αλλά και από γυναίκες που αποτελούν τις βαρύτερα

πληττόμενες από την ανεργία πληθυσμιακές ομάδες αποτελεί σημαντική επιτυχία. Σε όρους «τομεακής -κλαδικής ανάλυσης» επιβεβαιώνεται η κυριαρχία του τουρισμού ως εναλλακτικής οικονομικής δραστηριότητας στις αγροτικές περιοχές και η σημαντική υστέρηση της μεταποίησης. Σύσταση 1: Απαιτείται η στενή παρακολούθηση των ενταγμένων έργων και η θέσπιση αποκλειστικής καταληκτικής ημερομηνίας για την ολοκλήρωση των επενδυτικών σχεδίων που παρουσιάζουν μηδενική πορεία υλοποίησης.

Συμπέρασμα 2: Η μη ενεργοποίηση του Μέτρου 6.4 στο ΠΑΑ 2014 -2020 (υλοποίηση μόνο μέσω LEADER) αποτελεί σωστή απόφαση αφού οι ΟΤΔ είναι σε θέση να διαγνώσουν καλύτερα τις ανάγκες των αγροτικών περιοχών και τις επενδυτικές ευκαιρίες σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας που παρουσιάζουν συγκριτικά πλεονεκτήματα σε τοπικό επίπεδο.

Σύσταση 2: Να υπάρξει σωστή ενημέρωση των δικαιούχων από τις ΟΤΔ ώστε να υπάρξει μεγαλύτερη συμμετοχή και εκδήλωση επενδυτικού ενδιαφέροντος και σε άλλους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας πλην τουρισμού.

ΠΕ - 6B

Συμπέρασμα 1: Παρατηρείται πολύ αργή εξέλιξη στην υλοποίηση των μεταφερομένων έργων του ΠΑΑ 2007-2013 που εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την επίτευξη των τιμών στόχου των δεικτών του αποθεματικού επίδοσης. Σύσταση 1: Απαιτείται στενή παρακολούθηση των ενταγμένων έργων και ανάληψη πρωτοβουλιών για την εξυγίανση των Μέτρων.

Συμπέρασμα 2: Η πολύ μεγάλη αύξηση των πόρων που διατίθεται στην περιοχή εστίασης δημιουργεί και αυξημένες απαιτήσεις για την επίσπευση των διαδικασιών προκηρύξεων και εντάξεων από πλευράς ΟΤΔ αφ ενός και αφετέρου την αναγκαιότητα άντλησης διδαγμάτων από την προβληματική υλοποίηση του άξονα 4 στο ΠΑΑ 2007-2013 ώστε να αποφευχθούν καθυστερήσεις. Σύσταση 2: Να διαγνωστούν έγκαιρα οι ανάγκες για την παροχή τεχνογνωσίας προς τις ΟΤΔ μέσω του ΕΑΔ ώστε να μπορέσουν να υλοποιήσουν έγκαιρα τα Τοπικά Προγράμματα

Συμπέρασμα 3: Τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους μεγάλο τμήμα των επενδύσεων που χρηματοδοτούντο από τα τοπικά προγράμματα κατευθυνόταν στη ενίσχυση «παραδοσιακών επενδύσεων» στο τομέα του τουρισμού ενώ με βάση τα συμπεράσματα των αξιολογήσεων οι πιλοτικές δράσεις και οι καινοτόμες επενδύσεις ήταν πολύ περιορισμένες. Σύσταση 3: Θα απαιτηθεί συστηματική στήριξη από πλευράς ΕΑΔ για την προώθηση της καινοτομίας στα Τοπικά Προγράμματα

Τεχνική Βοήθεια: Ουσιαστική αξιοποίηση της ΤΒ για τη δημιουργία της απαιτούμενης γνώσης για την καλύτερη στόχευση των Μέτρων. Επανεξέταση του χρονοδιαγράμματος αλλά και του περιεχομένου των δράσεων που περιλαμβάνονται στο πλάνο αξιολόγησης με βάση τα συμπεράσματα της αξιολόγησης και ενεργοποίηση των δράσεων δημοσιότητας

Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο: Ο περιορισμένος χρόνος λειτουργίας του Δικτύου δεν επιτρέπει την εξαγωγή συμπερασμάτων αλλά η λειτουργία των Υποδικτύων , ο

μεγάλος αριθμός Μελών και η ευρεία συμμετοχή στις εκδηλώσεις που έχει διοργανώσει μέχρι σήμερα αποτελούν ιδιαίτερα θετικά σημεία. Το ΕΑΔ θα πρέπει να συμβάλλει και στην ευαισθητοποίηση/ενημέρωση των γεωργών για τις προτεραιότητες της ΚΑΠ.. Παρατηρείται μη ενεργοποίηση του ΕΑΔ για την ανταλλαγή και διάδοση πορισμάτων σχετικά με την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του ΠΑΑ ενώ δεν υπάρχουν ενδείξεις για την δραστηριοποίηση του στα μείζονα θέματα που αφορούν την σχέση της Γεωργίας με το Περιβάλλον και την Κλιματική Αλλαγή και πρέπει να αναλάβει πρωτοβουλίες για την προώθηση σχετικών δράσεων.

2.f) A description of communication activities undertaken in relation to publicising evaluation findings (in relation to section 6 of the evaluation plan)

Reference shall be made to the evaluation plan, any difficulties encountered in implementation shall be described, together with solutions adopted or proposed.

Date / Period	19/06/2017
Title of communication activity/event & topic of evaluation findings discussed/ disseminated	3η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΑΑ 2014-2020
Overall organiser of activity/ event	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΑΑ
Information channels/ format used	Παρουσιάσεις και συζήτηση κατά τη διάρκεια της συνάντησης.
Type of target audience	Μέλη της ΕπΠα: Εκπρόσωποι της Γενικής Δ/σης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης της ΕΕ, της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΑΑΤ, του ΟΠΕΚΕΠΕ, υπηρεσιακών μονάδων του ΥΠΑΑΤ, άλλων Υπουργείων, Περιφερειακών Αρχών, Οικονομικών και Κοινωνικών Εταιριών και ΜΚΟ
Approximate number of stakeholders reached	114
URL	http://www.agrotikianaptixi.gr/index.php?obj=ad59725c2849487f

Date / Period	20/12/2017
Title of communication activity/event & topic of evaluation findings	Αποτελέσματα Ετήσιας Έκθεσης 2017

discussed/ disseminated	
Overall organiser of activity/ event	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΑΑ 2014-2020- Μονάδα Θεσμικής Υποστήριξης και Αξιολόγησης & Μονάδα Δικτύωσης και Δημοσιότητας & Γεωγραφικός Εκπρόσωπος European Evaluation Helpdesk for Rural Development
Information channels/ format used	Παρουσιάσεις, συζήτηση με συμμετέχοντες
Type of target audience	Εκπρόσωποι από την ΕΥΔ, ΕΥΕ τις Δ/νσεις Προγραμματισμού & Εφαρμογών - Στρατηγικού Σχεδιασμού Αγροτικής Ανάπτυξης, Αξιολόγησης & Τεκμηρίωσης - Εγγείων Βελτιώσεων, Εδαφοϋδατικών Πόρων και Λιπασμάτων, Χωροταξίας, Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής του ΥΠΑΑ
Approximate number of stakeholders reached	23
URL	https://ead.gr/information/evaluation/evaluation-meetings/

Date / Period	03/01/2018 - 29/06/2018
Title of communication activity/event & topic of evaluation findings discussed/ disseminated	Ενημέρωση site ΕΑΔ για ενημέρωση, ανάπτυξη evaluation capacity και δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων
Overall organiser of activity/ event	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΑΑ 2014-2020- Μονάδα Θεσμικής Υποστήριξης και Αξιολόγησης & Μονάδα Δικτύωσης και Δημοσιότητας
Information channels/ format used	website
Type of target audience	Επισκέπτες site
Approximate number of stakeholders reached	0
URL	http://ead.gr/information/rural-development/evaluation

Date / Period	09/11/2017
Title of communication	Συνάντηση για θέματα αξιολόγησης παρεμβάσεων του ΠΑΑ

activity/event & topic of evaluation findings discussed/ disseminated	2014–2020 (Δείκτες Περιοχών Εστίασης 2Α, 2Β, 3Α, 3Β)
Overall organiser of activity/ event	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΑΑ 2014–2020– Μονάδα Θεσμικής Υποστήριξης και Αξιολόγησης
Information channels/ format used	Παρουσιάσεις, συζήτηση με συμμετέχοντες
Type of target audience	Εκπρόσωποι από την ΕΥΔ, ΕΥΕ τις Δ/νσεις Προγραμματισμού & Εφαρμογών – Στρατηγικού Σχεδιασμού Αγροτικής Ανάπτυξης, Αξιολόγησης & Τεκμηρίωσης – Εγγείων Βελτιώσεων, Εδαφοϋδατικών Πόρων και Λιπασμάτων του ΥΠΑΑΤ, τον ΟΠΕΚΕΠΕ και τον Σύμβουλο Αξιολόγησης
Approximate number of stakeholders reached	33
URL	https://ead.gr/information/evaluation/evaluation-meetings/

Date / Period	15/11/2017
Title of communication activity/event & topic of evaluation findings discussed/ disseminated	Συνάντηση για θέματα αξιολόγησης παρεμβάσεων του ΠΑΑ 2014–2020 (Δείκτες Περιοχών Εστίασης 4Α, 4Β, 4Γ, 5Α, 5Β, 5Γ, 5Δ, 5Ε)
Overall organiser of activity/ event	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΑΑ 2014–2020– Μονάδα Θεσμικής Υποστήριξης και Αξιολόγησης
Information channels/ format used	Παρουσιάσεις, συζήτηση με συμμετέχοντες
Type of target audience	Εκπρόσωποι από την ΕΥΔ, ΕΥΕ, τη Δ/νση Χωροταξίας, Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής του ΥΠΑΑΤ, τη Γενική Δ/νση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ και τον Σύμβουλο Αξιολόγησης.
Approximate number of stakeholders reached	16
URL	https://ead.gr/information/evaluation/evaluation-meetings/

2.g) Description of the follow-up given to evaluation results (in relation to section 6 of the evaluation plan)

Reference shall be made to the evaluation plan, any difficulties encountered in implementation shall be described, together with solutions adopted or proposed.

Evaluation result relevant for follow-up (Describe finding & mention source in brackets)	Άμεση παροχή τεχνικής βοήθειας σε «ΑΔΥΝΑΜΟΥΣ» φορείς εφαρμογής - τελικούς δικαιούχους που εφαρμόζουν/διαχειρίζονται Μέτρα με πολλαπλάσιο προϋπολογισμό σε σχέση με το ΠΑΑ 2007-2013.
Follow-up carried out	1) Παροχή τεχνικής βοήθειας στις ΕΥΔ των 13 Περιφερειών της χώρας, για τη διαχείριση των εκχωρηθέντων μέτρων του ΠΑΑ 2014-2020.. 2) Πρόσκληση για υπηρεσίες παροχής συμβουλών Τεχνικής στήριξης για την υλοποίηση των εκχωρηθέντων μεταφερόμενων δασικών μέτρων του Π.Α.Α. 2007-2013 και του Π.Α.Α. 2014-2020», καταληκτική ημερομηνία 12.07.2018 (http://www.agrotikianaptixi.gr/index.php?op=Tender&todo=Load&id=06b21cad18b0960f).
Responsible authority for follow-up	Managing authority

Evaluation result relevant for follow-up (Describe finding & mention source in brackets)	Δημιουργία Επιχειρησιακής Βάσης Δεδομένων που θα επιτρέπει την παρακολούθηση των χρηματοροών και την παρακολούθηση, μέσω των προταθέντων δεικτών, του βαθμού επίτευξης των στόχων ανά ΠΕ και κοινοτική προτεραιότητα - Βελτίωση μηχανογραφικών δεδομένων για την εξυπηρέτηση του ΚΠΑΑ
Follow-up carried out	Βελτίωση μηχανογραφικών δεδομένων για την εξυπηρέτηση του ΚΠΑΑ: Ενημέρωση των Πληροφοριακών Συστημάτων (ΟΠΣΑΑ και ΠΣΚΕ) ώστε οι δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων να συλλέγονται από τις αιτήσεις στήριξης και επικαιροποίηση των πινάκων Ετήσιας Έκθεσης στο ΟΠΣΑΑ.
Responsible authority for follow-up	Managing authority

Evaluation result relevant for follow-up (Describe finding & mention source in brackets)	Εκπαίδευση και κατάρτιση των στελεχών της ΔΑ και των Μονάδων Εφαρμογής ως προς τις απαιτήσεις του ΚΠΠΑ.
Follow-up carried out	1) Έξι (6) Συναντήσεις 2017 για ενημέρωση και ανάπτυξη evaluation capacity ΕΦΔ. EvaluationWORKS2016!_Janouary_2017 (Προετοιμασία Ετήσιας Έκθεσης 2017), Evaluation_Plan_February_2017 (Αναθεώρηση του σχεδίου αξιολόγησης με στόχο την εκπόνηση χρήσιμων αξιολογήσεων με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων), Evaluation_Plan_November9_2017 (Δείκτες Περιοχών Εστίασης 2Α, 2Β, 3Α, 3Β), Evaluation_Plan_November15_2017 (Δείκτες Περιοχών Εστίασης 4Α, 4Β, 4Γ, 5Α, 5Β, 5Γ, 5Δ, 5Ε), Good Practice Workshop 2017 - December_2017 (Η συμβολή των ΕΑΔ στην Αξιολόγηση), EvaluationWORKS! 2017 - December 2017 (Αποτελέσματα Ετήσιας Έκθεσης 2017). 2) Ενημέρωση site ΕΑΔ για ενημέρωση, ανάπτυξη evaluation capacity και δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων (http://ead.gr/information/rural-development/evaluation) .
Responsible authority for follow-up	Managing authority

Evaluation result relevant for follow-up (Describe finding & mention source in brackets)	Αναθεώρηση Πλάνου Αξιολόγησης.
Follow-up carried out	Προτάθηκε αναθεώρηση του Πλάνου Αξιολόγησης του ΠΑΑ 2014-2020, στην 3η τροποποίηση του ΠΑΑ, που υποβλήθηκε στις 27 Ιουλίου 2018.
Responsible authority for follow-up	Managing authority

3. ISSUES WHICH AFFECT THE PERFORMANCE OF THE PROGRAMME AND THE MEASURES TAKEN

3.a) Description of steps taken to ensure quality and effectiveness of programme implementation

Για τη διασφάλιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της υλοποίησης του προγράμματος, και ειδικότερα όσον αφορά ζητήματα που προκύπτουν κατά τη διαχείριση του ελήφθησαν από τη διαχειριστική αρχή τα παρακάτω μέτρα:

1. Τροποποιήσεις Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020

1.1. 1η Τροποποίηση Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020

Στις 23 Νοεμβρίου 2016 υποβλήθηκε αίτηση της 1ης τροποποίησης του ΠΑΑ 2014-2020 σύμφωνα με το άρθρο 11 στοιχείο α) και στοιχείο β) σημεία ii) και iii) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013.

Σύμφωνα με το άρθρο 30§2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου², η Επιτροπή εξέτασε την αίτηση τροποποίησης του ΠΑΑ 2014-2020 και διατύπωσε παρατηρήσεις στις 20 Δεκεμβρίου 2016.

Η Ελλάδα διαβίβασε στην Επιτροπή όλες τις απαραίτητες συμπληρωματικές πληροφορίες και υπέβαλε αναθεωρημένη έκδοση της τροποποίησης του Προγράμματος την 1η και την 23η Ιουνίου 2017.

Η 1η τροποποίηση του ΠΑΑ 2014-2020 εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. C(2017) 4571 final/28.06.2017 εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής.

1.2 2η Τροποποίηση Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020

Στις 3 Νοεμβρίου 2017 υποβλήθηκε αίτηση της 2ης τροποποίησης του ΠΑΑ 2014-2020 σύμφωνα με το άρθρο 11 στοιχεία α) και β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013.

Σύμφωνα με το άρθρο 30§2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η Επιτροπή εξέτασε την αίτηση τροποποίησης του ΠΑΑ 2014-2020 και δεν διατύπωσε παρατηρήσεις. Η Ελλάδα υπέβαλε αναθεωρημένη έκδοση της τροποποίησης του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης στις 4 Δεκεμβρίου 2017, που αφορούσε μόνο τεχνικές διορθώσεις, έχοντας τεκμηριώσει και αιτιολογήσει δεόντως την αίτηση τροποποίησης.

Η 2η τροποποίηση του ΠΑΑ 2014-2020 εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. C(2017) 8693 final / 16.12.2017 εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, περιλαμβάνοντας κυρίως τα ακόλουθα στοιχεία:

Τροποποίηση βάσει του άρθρου 11§α (ii) - Αλλαγή ποσοστού συνεισφοράς του ΕΓΤΑΑ σε ένα ή περισσότερα μέτρα, η οποία αφορά κυρίως στην άρση της παρέκκλισης του άρθρου 59§4ζ καν. (ΕΕ) 1305/2013, από 1/1/2018. Στην υφιστάμενη τροποποίηση έχουν ληφθεί υπόψη όλες οι πληρωμές οι οποίες πραγματοποιήθηκαν με μεγαλύτερο ποσοστό ενίσχυσης μέχρι και το Q2 2017, που αντιστοιχεί στην τελευταία εγκεκριμένη δήλωση δαπανών. Ο καινούργιος χρηματοδοτικός πίνακας του

Προγράμματος τίθεται σε ισχύ από 1/1/2018.

Τροποποίηση βάσει του άρθρου 11§β(iii) – Μεταφορά κονδυλίων μεταξύ μέτρων, που υλοποιούνται υπό διαφορετικά ποσοστά συνεισφοράς του ΕΓΤΑΑ, η οποία πραγματοποιείται για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή μέτρων/δράσεων του ΠΑΑ 2014–2020.

Η 2η τροποποίηση του σχεδίου χρηματοδότησης (κεφ. 10) και του σχεδίου δεικτών προτείνεται για 2 κυρίως λόγους: α) για να καλύψει τις ανάγκες αύξησης του προϋπολογισμού ορισμένων μέτρων, βάσει των αναγκών υλοποίησής τους. Η προτεινόμενη μεταφορά δεν αφορά σε δράσεις των οποίων το σύνολο ή μέρος αυτών έχουν εκχωρηθεί σε περιφερειακό επίπεδο και φαίνεται αναλυτικά στον Πίνακα: Μεταφορά πόρων μεταξύ μέτρων ΠΑΑ 2014–2020, β) λόγω επανεξέτασης των ανειλημμένων υποχρεώσεων και ρεαλιστικότερης εκτίμησης της δυναμικής των μέτρων, υπό το πρίσμα της έκθεσης αξιολόγησης 2016, αλλά και της ζήτησης των μέχρι σήμερα προκηρυσσόμενων μέτρων.

Τροποποίηση βάσει των άρθρων 11§β(ii) – Αλλαγές στην περιγραφή μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών των όρων επιλεξιμότητας και 11§γ – Τυπικές διορθώσεις που δε θίγουν την υλοποίηση της πολιτικής και των μέτρων.

Στο σύνολο της η 2η τροποποίηση δεν αφορούσε σε στρατηγική τροποποίηση του Προγράμματος, αλλά επηρεάζει τους κατανεμημένους πόρους στις Προτεραιότητες του Προγράμματος και τους Θεματικούς Στόχους του ΕΣΠΑ 2014–2020.

Για την πρόταση της 2ης τροποποίησης ενημερώθηκαν τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης (Επ.Πα.) ΠΑΑ 2014–2020 με το αριθ. 2932/10.10.2017 έγγραφο της ΕΥΔ ΠΑΑ, μέσω γραπτής διαδικασίας, η οποία πραγματοποιήθηκε αποκλειστικά στον ηλεκτρονικό χώρο εργασίας της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΑΑ 2014–2020, στην επιχειρησιακή πλατφόρμα ΔΙΑΥΛΟΣ από 10.10.2017 έως 23.10.2017.

Στο πλαίσιο της γραπτής διαδικασίας, απάντησαν θετικά α) εκπρόσωποι από είκοσι (20) φορείς– μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΑΑ 2014–2020 και β) εκπρόσωπος από ένα (1) φορέα – μέλος της Επιτροπής Παρακολούθησης χωρίς δικαίωμα ψήφου, ενώ δύο μέλη έστειλαν παρατηρήσεις. Για τα λοιπά μέλη που δεν διατύπωσαν γνώμη, σύμφωνα με τον «Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας» της Επιτροπής, ισχύει ότι η μη διατύπωση άποψης εντός του οριζόμενου χρονικού ορίου θεωρείται ως αποδοχή της πρότασης.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης ενέκρινε την πρόταση της 2ης τροποποίησης ΠΑΑ 2014–2020 με την υπ' αριθ. 3189/25.10.2017 απόφασή της.

2. Εκχώρησεις

Βάσει του άρθρου 66§2 καν. (ΕΕ) 1305/2013 η Διαχειριστική Αρχή μπορεί να ορίζει έναν ή περισσότερους ενδιάμεσους φορείς για να πραγματοποιήσουν τη διαχείριση και την υλοποίηση των πράξεων της αγροτικής ανάπτυξης.

Για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των μέτρων/δράσεων ΠΑΑ 2014–2020 έχει πραγματοποιηθεί η παρακάτω εκχώρηση αρμοδιοτήτων διαχείρισης:

Με την υπ. αριθμ. 1940/29-06-2017 (ΦΕΚ Β 2380/03-07-2017) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, έγινε ο ορισμός της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης και εκχωρήθηκαν αρμοδιότητες σε αυτήν. Η εν λόγω απόφαση αφορά στα ακόλουθα Υπομέτρα του ΠΑΑ 2014-2020:

1. Υπομέτρο 8.1 «Στήριξη για δάσωση/δημιουργία δασικών εκτάσεων»
2. Υπομέτρο 8.2 «Ενίσχυση για γεωργοδασοκομικά συστήματα»
3. Υπομέτρο 8.3 «Πρόληψη ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων»
4. Υπομέτρο 8.4 «Αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων»
5. Υπομέτρο 8.6 «Στήριξη για επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στη μεταποίηση, διακίνηση και εμπορία δασικών προϊόντων»
6. Υπομέτρο 12.2 «Χορήγηση αντισταθμιστικής ενίσχυσης σε δασικές περιοχές του δικτύου Natura 2000».

3. Πληροφοριακά συστήματα

3.1. Για την επιτάχυνση υλοποίησης των Μέτρων του ΠΑΑ υπογράφηκε στις 07/09/2017 Σύμβαση με Ανάδοχο εταιρεία για την προσαρμογή του ΠΣΚΕ στις απαιτήσεις των μέτρων του ΠΑΑ. Ειδικότερα, ο ανάδοχος έχει αναλάβει να αναπτύξει φόρμες εισαγωγής και δομοστοιχεία (modules) στο ΠΣΚΕ τα οποία χρησιμοποιούνται για την ηλεκτρονική υποβολή και την εφαρμογή των Μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης. Η ανωτέρω Σύμβαση κρίθηκε απαραίτητη προκειμένου να υποβοηθηθεί η ΜΟΔ ως έχουσα την εποπτεία της παραγωγικής λειτουργίας του ΠΣΚΕ (βάσει της παρ. 4 του άρθρου 4 του Ν. 4314/2014 όπως κάθε φορά ισχύει).

Στο πλαίσιο της ανωτέρω Σύμβασης έως σήμερα έχουν υλοποιηθεί:

i. Πρότυπο έντυπο υποβολής αίτησης για τα Μέτρα:

Μέτρο 9 - Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών στους τομείς της γεωργίας και της δασοκομίας

Μέτρο 4.1 - Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις

ii. Πρότυπο αξιολογητικό έντυπο για τα Μέτρα:

Μέτρο 4.2- Επενδύσεις στη μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων

iii. Modules παραμετρικής εισαγωγής στοιχείων/κανόνων σε φόρμες

3.2. Είναι σε εξέλιξη η διασύνδεση του ΟΠΣΑΑ με το Βιβλίο Οφειλετών του ΟΠΕΚΕΠΕ (έχει ήδη συσταθεί η σχετική Ομάδα εργασίας) ώστε να υπάρξει μία ενιαία εικόνα παρακολούθησης των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών μέσω ενός

Πληροφοριακού συστήματος προσβάσιμο από όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες (ΕΥΔ, ΕΦΔ, ΟΠΕΚΕΠΕ).

3.3. Συνεχίστηκε η υποστήριξη των χρηστών του ΟΠΣΑΑ με:

- Ενημερώσεις στις έδρες των Περιφερειών
- Ανάρτηση YouTube videos στο κανάλι της ΜΟΔ
- Έκδοση και επικαιροποίηση Εγχειριδίων χρηστών ΟΠΣΑΑ
- Πραγματοποίηση εικονικών τάξεων διδασκαλίας
- Αξιοποίηση του νέου εξοπλισμού τηλεδιάσκεψης της υπηρεσίας

4. 1η Τροποποίηση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) 2014-2020

Στο 1ο εξάμηνο του 2017 ξεκίνησε η προετοιμασία της 2ης τροποποίησης του ΣΔΕ, με βάση αιτήματα τροποποίησης που υποβλήθηκαν από τους φορείς εφαρμογής, τον οργανισμό πιστοποίησης και τη μονάδα ελέγχου της ΕΥΔ ΠΑΑ και η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί στο 1ο εξάμηνο του 2018.

5. Υποδείγματα

Εντός του 2017 ολοκληρώθηκαν τρεις (3) σειρές υποδειγμάτων για το θεσμικό πλαίσιο, τις προσκλήσεις και τις αποφάσεις ένταξης: για παρεμβάσεις ιδιωτικών επενδύσεων, δημόσιων επενδύσεων και παρεμβάσεις για μέτρα που σχετίζονται με εκτάσεις ή αριθμό ζώων.

Επίσης παράχθηκαν υποδείγματα έγκρισης διάθεσης πίστωσης, απόφασης ολοκλήρωσης πράξης, καθώς και υπόδειγμα εντύπου υποβολής αίτησης χρηματοδότησης για τις παρεμβάσεις ιδιωτικών επενδύσεων.

Τα υποδείγματα αυτά παράχθηκαν με βάση τα αντίστοιχα άλλων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, τις προβλέψεις του ΣΔΕ και την εμπειρία από προσκλήσεις που έχουν ήδη εκδοθεί ή σχεδιάζονται.

Στόχος των υποδειγμάτων, είναι να αποτελέσουν μια βάση πάνω στην οποία οι αρμόδιοι φορείς θα μπορούν να αναπτύξουν το θεσμικό πλαίσιο και τις προσκλήσεις των μέτρων ευθύνης τους και ταυτόχρονα να υπάρχει μια ενιαία δομή που θα διευκολύνει τους ωφελούμενους στην κατανόηση των υποχρεώσεων και των πλεονεκτημάτων που συνεπάγεται η συμμετοχή τους σε κάθε παρέμβαση. Τα εν λόγω κείμενα θα εμπλουτίζονται καθώς θα ενεργοποιούνται περισσότερα μέτρα.

6. Χρηματοδοτικά Έργα

Στις 02-05-2017 υπογράφηκε η σύμβαση μεταξύ του ΥΠΑΑΤ και της ΕΙΒ για την εκπόνηση της ex-ante αξιολόγησης. Η ex-ante αξιολόγηση έχει στόχο να καταδείξει, βάση στοιχείων, τις αδυναμίες της λειτουργίας των αγορών ή καταστάσεις

ανεπάρκειας επενδύσεων, το εκτιμώμενο επίπεδο και το πεδίο των δημόσιων επενδυτικών αναγκών, συμπεριλαμβανομένων των τύπων των χρηματοδοτικών εργαλείων που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν. Κατά τη διάρκεια του έτους απεστάλησαν από την ΕΙΒ τα κείμενα της αρχικής και της ενδιάμεσης ex-ante αξιολόγησης, όπως αυτά προβλέπονταν στη σχετική σύμβαση.

Η Διαχειριστική Αρχή απέστειλε προς την ΕΙΒ παρατηρήσεις επί των παραδοτέων και στις 12-01-2018 διενεργήθηκε η τελική τεχνική συνάντηση (steering committee) μεταξύ Διαχειριστικής Αρχής, ΕΙΒ και του αναδόχου που ανέλαβε την συγγραφή της ex-ante αξιολόγησης. Στη συνέχεια, εντός του έτους 2018 αναμένεται να αποσταλεί από την ΕΙΒ το τελικό παραδοτέο, βασισμένο στις παρατηρήσεις της Διαχειριστικής Αρχής.

Από τα μέχρι τώρα συμπεράσματα της ex-ante αξιολόγησης προκύπτουν τα παρακάτω βασικά ευρήματα:

- Η ανάλυση της αγοράς κατέδειξε ότι υφίσταται χρηματοδοτικό κενό τόσο στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής, όσο και στον τομέα της μεταποίησης τροφίμων. Σύμφωνα με τα μέχρι τώρα δεδομένα, το χρηματοδοτικό κενό που αποτυπώθηκε στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής ανέρχεται προσεγγιστικά σε 2,2 - 2,5 εκ. €, ενώ το χρηματοδοτικό κενό για τον τομέα της μεταποίησης τροφίμων ανέρχεται προσεγγιστικά σε 1,6 - 2,5 εκ. €.
- Προτάθηκαν τρία χρηματοδοτικά εργαλεία από την ex-ante:
  1. Εγγύηση χαρτοφυλακίου με ανώτατο όριο (First Loss Portfolio Guarantee).
  2. Συνεπενδυτική διευκόλυνση (Equity Co-investment Facility).
  3. Χρηματοδοτικό εργαλείο με επιμερισμό του κινδύνου (Risk Sharing Microfinance Instrument).

Επίσης, λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό ύψος των διαθέσιμων πόρων του ΠΑΑ που προορίζονται για την υλοποίηση των χρηματοδοτικών εργαλείων και οι οποίοι ανέρχονται σε 141 εκ. €, η προτεινόμενη από την ex-ante κατανομή των πόρων αυτών ανά εργαλείο αναμένεται να είναι ως εξής:

1. Για την εγγύηση χαρτοφυλακίου με ανώτατο όριο 40 - 70 εκ. €.
2. Για το εργαλείο της συνεπενδυτικής διευκόλυνσης 30 - 50 εκ. €.
3. Για το εργαλείο επιμερισμού του κινδύνου 25 - 40 εκ. €.

7. Μελέτη εύλογους κόστους δαπανών

Κατά τη διάρκεια του 2016 προετοιμάστηκε το αντικείμενο της μελέτης και οι τεχνικές προδιαγραφές της. Εντός του 2017, μετά από σχετική πρόσκληση ενδιαφέροντος, ανατέθηκε το έργο στον ανάδοχο με την υπογραφή της σχετικής σύμβασης στις 7/7/2017. Το πρώτο παραδοτέο (Π1) με τίτλο «Μεθοδολογία ανάλυσης και επεξεργασίας κοστολογικών δεδομένων» υποβλήθηκε στις 15/09/2017 και αφορά στη μελέτη αξιοποίησης των κοστολογικών δεδομένων και των μεθόδων εκτίμησης του εύλογου κόστους του μηχανολογικού εξοπλισμού και της κτιριακής υποδομής στα έργα των επενδυτικών Μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής

Ανάπτυξης. Η ενδιάμεση βάση δεδομένων (Π2) παραδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2017, ενώ η τελική βάση δεδομένων (Π3) θα υποβληθεί από τον ανάδοχο εντός του Μαΐου του 2018, ακολουθούμενη από δύο ετήσιες επικαιροποιήσεις.

Αντικείμενο της παρούσας μελέτης αποτελεί η δημιουργία βάσης δεδομένων με τα κοστολογικά στοιχεία του μηχανολογικού εξοπλισμού και των κτιριακών εγκαταστάσεων που απαντώνται με μεγάλη συχνότητα στα υποβαλλόμενα επενδυτικά σχέδια στα Μέτρα στήριξης ιδιωτικών επενδύσεων του ΠΑΑ 2014–2020 και η ανάπτυξη μεθόδων προσδιορισμού του εύλογου κόστους συναρτήσει της δυναμικότητας / ποσότητας / χαρακτηριστικού μεγέθους σε κατάλληλα επίπεδα λεπτομέρειας ανά κατηγορία δαπάνης, καθώς και κατά περίπτωση της τυπικής ποσοστιαίας διάρθρωσης των διαφόρων κατηγοριών επενδυτικών δαπανών μίας ολοκληρωμένης επένδυσης με βάση ιστορικά ή/και βιβλιογραφικά στοιχεία. Με τη μελέτη αυτή θα καθίσταται αντικειμενικότερη τόσο η συγκριτική αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων όσο και ο προσδιορισμός του επιλέξιμου προϋπολογισμού που θα επιχορηγείται και θα συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα του ΠΑΑ 2014–2020.

3.b) Quality and efficient delivery mechanisms

Simplified Cost Options (SCOs) ¹, proxy automatically calculated

	Total RDP financial allocation [EAFRD]	[%] planned SCO coverage out of the total RDP allocation ²	[%] realised expenditure through SCO out of total RDP allocation (cumulative ³)
Fund specific methods CPR Article 67(5)(e)	4,718,291,793.00	49.70	20.15

¹ Simplified Cost Options shall be intended as unit cost/flat rates/lumps sums CPR Article 67(5) including the EAFRD specific methods under point (e) of that article such as business start-up lump sums, flat rate payments to producers organisations and area and animal related unit costs.

² Automatically calculated from programme version's measures 06, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18

³ Automatically calculated from declarations of expenditure's measures 06, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18

Simplified Cost Options (SCOs), based on specific detailed MS data [optional]

	Total RDP financial allocation [EAFRD]	[%] planned SCO coverage out of the total RDP allocation	[%] realised expenditure through SCO out of total RDP allocation (cumulative)
Total CPR Article 67(1)(b)(c)(d) + 67(5)(e)	4,718,291,793.00		
Fund specific methods CPR Article 67(5)(e)	4,718,291,793.00		

E-management for beneficiaries [optional]

	[%] EAFRD funding	[%] Operations concerned
Application for support		
Payment claims		

Controls and compliance		
Monitoring and reporting to the MA/PA		

Average time limits for beneficiaries to receive payments [optional]

[Days] Where applicable, MS deadline for payments to beneficiaries	[Days] Average time for payments to beneficiaries	Comments

4. STEPS TAKEN TO IMPLEMENT TECHNICAL ASSISTANCE AND PROGRAMME PUBLICITY REQUIREMENTS

4.a) Action taken and state of play as regards the establishment of the NRN and the implementation of its action plan

4.a1) Actions taken and state of play as regards establishment of the NRN (governance structure and network support unit)

Το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο 2014-2020 (ΕΑΔ) συστάθηκε το 2016 με την αρ. πρωτ. 2054/19-8-2016 Απόφαση Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και περιλαμβάνει 186 μέλη. Μέλη του είναι διοικητικές υπηρεσίες και επιμέρους διοικητικές Μονάδες που διαχειρίζονται ή/και εφαρμόζουν Μέτρα του ΠΑΑ (Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ, Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ, Υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, του Υπουργείου Ενέργειας & Περιβάλλοντος, Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Περιφερειών), οικονομικοί, κοινωνικοί & περιβαλλοντικοί φορείς, Υπηρεσίες των 13 Περιφερειών, πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα, Ομάδες Τοπικής Δράσης LEADER/CLLD, μέλη της Εταιρικής Σχέσης και μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΑΑ 2014-2020.

Αρμόδια για την εύρυθμη λειτουργία και υποστήριξη του ΕΑΔ, καθώς και για τη δικτύωση των μελών του είναι η Μονάδα Δικτύωσης και Δημοσιότητας της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, η οποία συστάθηκε με την υπ' αριθμ. 24944/20-9-2016 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 3066) και αριθμεί συνολικά τέσσερα στελέχη.

Κύριες αρμοδιότητες και εργασίες της Μονάδας είναι:

- Η εξειδίκευση, υλοποίηση και παρακολούθηση των δράσεων του Σχεδίου Δράσης του ΕΑΔ (κατάρτιση, δικτύωση, στήριξη σύστασης Επιχειρησιακών Ομάδων κλπ).
- Η λειτουργία και ενημέρωση του δικτυακού τόπου του ΕΑΔ <http://www.ead.gr>.
- Η διάχυση των αποτελεσμάτων των ενεργειών του Σχεδίου Δράσης στα μέλη του ΕΑΔ και στο ευρύ κοινό σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο με κάθε πρόσφορο μέσο.
- Η υποστήριξη στις διαδικασίες προγραμματισμού και αξιολόγησης μέσω ενεργειών ενημέρωσης και ενίσχυσης της συμμετοχής όλων των ενδιαφερομένων μερών και διοργάνωσης συναντήσεων.
- Η υποστήριξη των Ομάδων Τοπικής Δράσης LEADER/CLLD, κυρίως ως προς τη δικτύωση, τις συνεργασίες και την απόκτηση δεξιοτήτων.
- Η ενθάρρυνση της σύστασης των Επιχειρησιακών Ομάδων ΕΣΚ στο πλαίσιο του Μέτρου 16 και διευκόλυνση και ενίσχυση της συνεργασίας.
- Η συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης (ENRD) και με το Δίκτυο EIP-AGRI (π.χ. συμμετοχή σε συναντήσεις, εκδηλώσεις, ανταλλαγές και συνεισφορά κατά το σχεδιασμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο, παροχή παραδειγματικών έργων και στατιστικών στοιχείων, συνεισφορά σε θεματικές εργασίες κλπ).

- Η συνεργασία με άλλα δίκτυα εντός ή εκτός της χώρας ή και με ομάδες δικτύων.
- Η κατάρτιση και εφαρμογή της στρατηγικής Δημοσιότητας και Πληροφόρησης.
- Η εξασφάλιση της συμπληρωματικότητας μεταξύ της δημοσιότητας και ενημέρωσης για το ΠΑΑ και της επικοινωνίας για το ΕΑΔ.
- Η υλοποίηση των έργων της Τεχνικής Υποστήριξης με δικαιούχο την ΕΥΔ ΠΑΑ που σχετίζονται με το ΕΑΔ και τη δημοσιότητα και ενημέρωση για το ΠΑΑ (αναθέσεις έργων προμηθειών και παροχής υπηρεσιών) και η τήρηση στοιχείων φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των έργων αυτών.

4.a2) Actions taken and state of play as regards the implementation of the action plan

Το Σχέδιο Δράσης του ΕΑΔ περιλαμβάνει οκτώ (8) Προτεραιότητες οι οποίες εξειδικεύονται σε επιμέρους ενέργειες. Υλοποιούνται ανάλογα με την πορεία υλοποίησης του ΠΑΑ 2014–2020 και τις εκάστοτε ανάγκες που προκύπτουν προς την κατεύθυνση βελτίωσης των Μέτρων του ΠΑΑ και ενημέρωσης των μελών του ΕΑΔ και των ενδιαφερομένων για θέματα αγροτικής ανάπτυξης.

Οι Προτεραιότητες του Σχεδίου Δράσης του ΕΑΔ είναι οι ακόλουθες:

1. Ανάδειξη και προβολή αξιολογών παρεμβάσεων και πρακτικών που καλύπτουν όλες τις προτεραιότητες του ΠΑΑ.
2. Διευκόλυνση θεματικών ανταλλαγών μεταξύ των φορέων αγροτικής ανάπτυξης, μέσω ομάδων εργασίας, καθώς και ανταλλαγή και διάδοση των πορισμάτων τους.
3. Δικτύωση των Ομάδων Τοπικής Δράσης CLLD/LEADER (κατάρτιση, στήριξη των διατοπικών διακρατικών συνεργασιών, απλοποίηση διαδικασιών).
4. Ανταλλαγή και διάδοση πορισμάτων σχετικά με την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του ΠΑΑ.
5. Προώθηση της καινοτομίας και της συνεργασίας μεταξύ των παραγωγικών φορέων με την ερευνητική και επιστημονική κοινότητα.
6. Ενημέρωση και πληροφόρηση των μελών του ΕΑΔ και του ευρύτερου κοινού για θέματα αγροτικής ανάπτυξης.
7. Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης (ENRD – European Network for Rural Development) και το Δίκτυο για την Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για την Παραγωγικότητα και Βιωσιμότητας της Γεωργίας (European Innovation Partnership network) και συνεργασία με τα ΕΑΔ των υπόλοιπων Κρατών Μελών και άλλα Δίκτυα.
8. Προετοιμασία των φορέων για την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Κατά το έτος 2017, έτος πλήρους ενεργοποίησης του ΕΑΔ, οι εργασίες της Μονάδας Υποστήριξης του Δικτύου επικεντρώθηκαν κυρίως: α) στην υποστήριξη και υλοποίηση δράσεων για την ενεργοποίηση του Μέτρου 16 του ΠΑΑ 2014–2020 και την ευαισθητοποίηση των δυνητικών δικαιούχων, β) στην υλοποίηση βασικών ενεργειών επικοινωνίας και πληροφόρησης (π.χ. ιστοσελίδα ΕΑΔ, ενημερωτικά φυλλάδια, συμμετοχή σε εκθέσεις), γ) στη συνεργασία με τα Ευρωπαϊκά Δίκτυα για τη συνδιοργάνωση εκδηλώσεων, και δ) στη σταδιακή ενεργοποίηση του Υποδικτύου των ΟΤΔ LEADER/CLLD.

Ειδικότερα, υλοποιήθηκαν οι ακόλουθες δράσεις στο πλαίσιο των αντίστοιχων Προτεραιοτήτων 1, 2, 3, 4, 5, 6 & 7 του Σχεδίου Δράσης.

Προτεραιότητα 1 «Ανάδειξη και προβολή αξιόλογων παρεμβάσεων και πρακτικών που καλύπτουν όλες τις προτεραιότητες του ΠΑΑ»

Η Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας συμμετέχει στη θεματική ομάδα συζήτησης (thematic cluster) με θέμα την κοινωνική ένταξη προσφύγων και μεταναστών σε αγροτικές περιοχές και τη συμβολή των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης στην προώθηση της κοινωνικής ένταξής τους, η οποία δημιουργήθηκε σε συνέχεια του Εργαστηρίου που διοργάνωσε το ENRD το 2016 με θέμα «Ο ρόλος του LEADER/CLLD και της δικτύωσης σε θέματα κοινωνικής ένταξης στις αγροτικές περιοχές». Σε αυτή την πλατφόρμα συζήτησης συμμετέχουν το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης (ENRD) και τα ΕΑΔ της Φιλανδίας, της Σουηδίας, της Γερμανίας, της Αυστρίας και της Ελλάδας.

Στο πλαίσιο των τεσσάρων συζητήσεων που έγιναν μέσω τηλεδιάσκεψης κατά το 2017, η Μονάδα Δικτύωσης και Δημοσιότητας απευθύνθηκε τον Απρίλιο του 2017 σε όλες τις Ομάδες Τοπικής Δράσης LEADER/CLLD, προκειμένου να αποστείλουν αξιολογικές πρακτικές/έργα που έχουν υλοποιηθεί στις περιοχές παρέμβασής τους, ανεξαρτήτως χρηματοδοτικού εργαλείου, σχετικά με την κοινωνική ένταξη προσφύγων και μεταναστών σε αγροτικές περιοχές.

Η Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Λέσβου απέστειλε ενημέρωση σχετικά με το έργο της Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας «Ηλιακτίδα» η οποία έχει δημιουργήσει χώρους φιλοξενίας κυρίως στον αστικό ιστό της πόλης της Μυτιλήνης για τη φιλοξενία των ευάλωτων ομάδων προσφύγων–μεταναστών και ασυνόδευτων ανηλίκων.

Η Αναπτυξιακή Εταιρεία Ηρακλείου Α.Ε. ΟΤΑ απέστειλε πληροφορίες για το έργο «Dialogue between new citizens», το οποίο αφορά στην ευαισθητοποίηση των μέσων μαζικής ενημέρωσης και της δημοσιογραφικής κοινότητας στο καιρίο θέμα των μεταναστών, καθώς και στην κατάρτιση εκπροσώπων μεταναστών σε βασικές τεχνικές διαπραγμάτευσης και επικοινωνίας με τα τοπικά ΜΜΕ.

Μετά από επεξεργασία των σχετικών στοιχείων, οι προτεινόμενες δράσεις θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του ΕΑΔ σε σχετική ενότητα που βρίσκεται υπό διαμόρφωση.

Προτεραιότητα 2 «Διευκόλυνση θεματικών ανταλλαγών μεταξύ των φορέων αγροτικής ανάπτυξης, μέσω

ομάδων εργασίας, καθώς και ανταλλαγή και διάδοση των πορισμάτων τους»

Στο πλαίσιο της διευκόλυνσης θεματικών ανταλλαγών, πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, στις 19/12/2017, Συνάντηση Εργασίας με θέμα «Ο ρόλος της γαστρονομίας στα σχέδια συνεργασίας του LEADER». Στόχος ήταν η διερεύνηση των αναγκών σε υποστηρικτικές δράσεις επιμόρφωσης και ενημέρωσης εταιρών σχεδίων συνεργασίας για την υποβοήθηση των σχεδίων τους που πρόκειται να υλοποιηθούν την περίοδο 2014–2020 στο πλαίσιο του LEADER/CLLD και αφορούν σε θέματα «γαστρονομίας» και γαστρονομικού πολιτισμού. Στη συνάντηση συμμετείχαν στελέχη της Αναπτυξιακής Εταιρείας Ηρακλείου Α.Α.Ε. ΟΤΑ – Συντονίστριας ΟΤΔ του διακρατικού σχεδίου συνεργασίας «MEDeat», στελέχη της Αναπτυξιακής Εταιρείας Πάρνωνα Α.Α.Ε. ΟΤΑ – Συντονίστριας ΟΤΔ του διατοπικού σχεδίου συνεργασίας «Ελλήνων Γεύσεις Εκλεκτές», οι οποίες θα συνεχίσουν τα σχέδια συνεργασίας τους και κατά την προγραμματική περίοδο 2014–2020 με διευρυμένο αντικείμενο, ο εξωτερικός συνεργάτης της ΕΥΔ ΠΑΑ, Σύμβουλος στρατηγικού μάνατζμεντ στη γαστρονομία, κος Κίμων Γεωργίου, καθώς και στελέχη της Μονάδας Δικτύωσης & Δημοσιότητας της ΕΥΔ ΠΑΑ.

Προτεραιότητα 3 «Δικτύωση των Ομάδων Τοπικής Δράσης CLLD/LEADER (κατάρτιση, στήριξη των διατοπικών διακρατικών συνεργασιών, απλοποίηση διαδικασιών)»

Στο πλαίσιο της προτεραιότητας αυτής και σύμφωνα με το εγκεκριμένο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, και ειδικότερα το Κεφάλαιο 17 «Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο», προβλέπεται η δημιουργία ενός Υποδικτύου των Ομάδων Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) που έχουν επιλεγεί για την υλοποίηση των προγραμμάτων Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/ΤΑΠΤΟΚ), με κύριο στόχο τη δικτύωση και διασύνδεση των ΟΤΔ, ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα εφαρμογής των τοπικών προγραμμάτων, μέσω της συνεχούς επικοινωνίας και ανταλλαγής απόψεων.

Πιο συγκεκριμένα το Υποδίκτυο ΟΤΔ αναμένεται να συμβάλλει:

- στην επίλυση κοινών προβλημάτων και θεμάτων,
- στον εντοπισμό των αναγκών όσον αφορά σε θέματα κατάρτισης,
- στην κατάδειξη και διάχυση αξιολογών πρακτικών,
- στην προώθηση και υποστήριξη της διατοπικής και διακρατικής συνεργασίας,
- στην απλοποίηση των διαδικασιών που διέπουν την υλοποίηση των τοπικών προγραμμάτων.

Με έγγραφο της Υπηρεσίας έχουν ορισθεί τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη/στελέχη των εγκεκριμένων Ομάδων Τοπικής Δράσης που συμμετέχουν στο Υποδίκτυο.

Κατά την τεχνική συνάντηση μεταξύ της ΕΥΔ ΠΑΑ και των ΟΤΔ LEADER/CLLD που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 16 Μαρτίου 2017, προτάθηκε και δημιουργήθηκε στη συνέχεια μία Ομάδα Εργασίας η οποία αποτελείται από 4 ΟΤΔ οι οποίες εκπροσωπούν τέσσερις μεγάλες κατηγορίες Περιφερειών της χώρας:

- 1 ΟΤΔ για τις Περιφέρειες Κρήτης, Ιονίων Νήσων, Βορείου Αιγαίου και Νοτίου Αιγαίου,
- 1 ΟΤΔ για τις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, Κεντρικής

Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας,

- 1 ΟΤΔ για τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Αττικής,
- 1 ΟΤΔ για τις Περιφέρειες Θεσσαλίας, Ηπείρου και Στερεάς Ελλάδας.

Η Ομάδα εργασίας συστάθηκε με έγγραφο της Υπηρεσίας και στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε η 1η Συνάντηση με τη Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας στις 18/7/2017 με παρόντες όλους τους εκπροσώπους της (τακτικά και αναπληρωματικά μέλη). Τα θέματα που συζητήθηκαν αφορούσαν:

- την προετοιμασία της 1ης συνάντησης του Υποδικτύου των ΟΤΔ,
- την καταγραφή αναγκών των ΟΤΔ στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων και δραστηριοτήτων του Σχεδίου Δράσης του ΕΑΔ,
- την υποβολή μίας ολοκληρωμένης πρότασης από τις ΟΤΔ για το πλαίσιο λειτουργίας του Υποδικτύου των ΟΤΔ (π.χ. Συντονιστική Επιτροπή, Κανονισμός Λειτουργίας, συμμετοχικές διαδικασίες, κώδικας δεοντολογίας, κλπ.).

Όλα τα μέλη του Υποδικτύου των ΟΤΔ ενημερώθηκαν για τα πεπραγμένα της συνάντησης.

Προτεραιότητα 4 «Ανταλλαγή και διάδοση πορισμάτων σχετικά με την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του ΠΑΑ»

Στο πλαίσιο της Προτεραιότητας αυτής προβλέπονται ενέργειες ανταλλαγής και διάδοσης πορισμάτων σχετικά με την παρακολούθηση & αξιολόγηση του ΠΑΑ και βελτίωση ικανοτήτων σε θέματα αξιολόγησης του ΠΑΑ.

Στο πλαίσιο της συνάντησης για θέματα αξιολόγησης που διοργάνωσε η Μονάδα Θεσμικής Υποστήριξης & Αξιολόγησης της ΕΥΔ ΠΑΑ 2014–2020 και η οποία πραγματοποιήθηκε στις 9 Νοεμβρίου 2017, η Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας παρουσίασε το Σχέδιο Δράσης του ΕΑΔ και ειδικότερα τους στόχους και τις δραστηριότητες της Προτεραιότητας 4.

Σε αυτή τη συνάντηση συμμετείχαν 33 εκπρόσωποι από την ΕΥΔ, ΕΥΕ τις Δ/νσεις Προγραμματισμού & Εφαρμογών – Στρατηγικού Σχεδιασμού Αγροτικής Ανάπτυξης, Αξιολόγησης & Τεκμηρίωσης – Εγγείων Βελτιώσεων, Εδαφοϋδατικών Πόρων και Λιπασμάτων του ΥΠΑΑΤ, τον ΟΠΕΚΕΠΕ και τον Σύμβουλο Αξιολόγησης. Τα αποτελέσματα έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ΕΑΔ www.ead.gr (<https://ead.gr/information/evaluation/evaluation-meetings/>).

Επίσης, στελέχη της Μονάδας Δικτύωσης & Δημοσιότητας συμμετείχαν σε τακτική βάση σε όλες τις συναντήσεις που διοργάνωσε η Μονάδα Θεσμικής Υποστήριξης & Αξιολόγησης της ΕΥΔ ΠΑΑ 2014–2020 και συγκεκριμένα στις ακόλουθες:

- Ετήσια εκπαιδευτική συνάντηση για την παρακολούθηση και αξιολόγηση (Αθήνα, 23/1/2017)
- Συνάντηση για θέματα αξιολόγησης των προτεραιοτήτων που αφορούν το περιβάλλον (Αθήνα, 6/2/2017)
- Συνάντηση για θέματα αξιολόγησης παρεμβάσεων του ΠΑΑ 2014–2020 (Αθήνα, 9/11/2017)
- Συνάντηση για θέματα αξιολόγησης παρεμβάσεων του ΠΑΑ 2014–2020 (Αθήνα,

16/11/2017)

- Αξιοποίηση των διδαγμάτων της Ετήσιας Έκθεσης Υλοποίησης (AIR) 2017, με στόχο την καλύτερη προετοιμασία της Αξιολόγησης 2019 (Αθήνα, 20/12/2017), σε συνεργασία με τον Γεωγραφικό Εκπρόσωπο του Evaluation Help Desk.

Προτεραιότητα 5 «Προώθηση της καινοτομίας και της συνεργασίας μεταξύ των παραγωγικών φορέων με την ερευνητική και επιστημονική κοινότητα»

Κατά το 2ο εξάμηνο του 2017, η Μονάδα Δικτύωσης και Δημοσιότητας της ΕΥΔ ΠΑΑ σε συνεργασία με τη Μονάδα Συνεργασίας και Καινοτομίας της ΕΥΕ ΠΑΑ και τις Περιφέρειες της χώρας, διοργάνωσε τεχνικές συναντήσεις στις έδρες των Περιφερειών σχετικά με την προετοιμασία και την ενεργοποίηση του Μέτρου 16 «Συνεργασία» του ΠΑΑ 2014-2020.

Οι συναντήσεις αυτές απευθύνονταν κυρίως σε εκπροσώπους συλλογικών σχημάτων του αγροτικού τομέα όπως Συνεταιρισμοί, Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΕΑΣ), Ομάδες παραγωγών (ΟΠ), Σύλλογοι, Δίκτυα, ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ., στελέχη των Υπηρεσιών των Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας της Περιφέρειας (ΔΑΟ), Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ), Διευθύνσεων Αγροτικών Υποθέσεων (ΔΑΥ) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Φορείς διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, Ομάδες Τοπικής Δράσης LEADER/CLLD, τεχνικούς συμβούλους, εκπροσώπους του ΓΕΩΤΕΕ, Κοινωνικο-οικονομικούς φορείς καθώς και σε εκπροσώπους της ερευνητικής και επιστημονικής κοινότητας της κάθε Περιφέρειας.

Κύριος στόχος των τεχνικών συναντήσεων ήταν η ενημέρωση και η υποστήριξη των φορέων αγροτικής ανάπτυξης των Περιφερειών της χώρας για την ενθάρρυνση δημιουργίας Επιχειρησιακών Ομάδων (Ε.Ο.) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ), η καταγραφή των σχετικών αναγκών ως προς τους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας για την εφαρμογή των υπομέτρων 16.1-16.2 και 16.1-16.5 του ΠΑΑ 2014-2020 που αφορούν στη στήριξη για τη δημιουργία και λειτουργία Ε.Ο. της ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας, καθώς και την ανταλλαγή απόψεων και προτάσεων μεταξύ των ενδιαφερομένων για τη δημιουργία δυνητικών Ε.Ο.

Κατά τη διάρκεια των τεχνικών συναντήσεων, πραγματοποιήθηκαν εκτενείς παρουσιάσεις τόσο για το πλαίσιο ενίσχυσης των Επιχειρησιακών Ομάδων (Ε.Ο.) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας την τρέχουσα προγραμματική περίοδο όσο και για την υλοποίηση του Μέτρου 16 στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2020. Παράλληλα, εκπρόσωποι των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Περιφερειών παρουσίασαν τους τομείς και τα προϊόντα προτεραιότητας της κάθε Περιφέρειας που έχουν αναδειχθεί κατά τη διάρκεια των ενεργειών επιχειρηματικής ανακάλυψης στο πλαίσιο των Περιφερειακών Μελετών Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Πραγματοποιήθηκαν συνολικά επτά (7) συναντήσεις στις Περιφέρειες: Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, Δυτικής Ελλάδας, Κρήτης, Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Μακεδονίας και Στερεάς Ελλάδας, στις οποίες συμμετείχαν περίπου 400 άτομα.

Το πρόγραμμα και οι παρουσιάσεις των τεχνικών συναντήσεων αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του ΕΑΔ (www.ead.gr), ενώ παράλληλα ενημερώθηκαν σχετικά με

ηλεκτρονική ειδοποίηση όλοι οι συμμετέχοντες και οι προσκεκλημένοι.

Για την πληροφόρηση των ενδιαφερόμενων, κατά τη διάρκεια των συναντήσεων διανέμεται έντυπο υλικό σχετικά με το Μέτρο 16 καθώς και φυλλάδια του EIP-AGRI Service Point σχετικά με:

- το Δίκτυο EIP-AGRI,
- τις Επιχειρησιακές Ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για τη Γεωργία (EIP-AGRI) και,
- τις Ευκαιρίες Χρηματοδότησης από την ΕΕ που σχετίζονται με την καινοτομία στον τομέα της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας.

Προτεραιότητα 6 «Ενημέρωση και πληροφόρηση των μελών του ΕΑΔ και του ευρύτερου κοινού για θέματα αγροτικής ανάπτυξης»

Η προτεραιότητα αυτή του Σχεδίου Δράσης του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου εξειδικεύεται στο Σχέδιο Επικοινωνίας στο οποίο αναλύονται οι ενέργειες που στοχεύουν στη διασύνδεση, επικοινωνία, διάχυση και την ανταλλαγή πληροφόρησης, εμπειριών, αλλά και γνώσης.

Η ενημέρωση και πληροφόρηση αποτελούν κρίσιμο παράγοντα για την επιτυχία των δράσεων του ΕΑΔ, αλλά και το βασικό εργαλείο για την αύξηση της συμμετοχής όλων των εμπλεκόμενων στην υλοποίηση της αγροτικής ανάπτυξης, την πληρέστερη ενημέρωση του ευρύτερου κοινού και των δυνητικών δικαιούχων σχετικά με τα οφέλη της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη, τις ευκαιρίες χρηματοδότησης και κατ' επέκταση τη βελτίωση της ποιότητας εφαρμογής του ΠΑΑ.

Ειδικότερα, η Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας υλοποίησε τις ακόλουθες δράσεις ανά κατηγορία ενεργειών:

Προωθητικές ενέργειες/Εκδηλώσεις ευρείας εμβέλειας.

- Στο πλαίσιο της 10ης Διεθνούς Έκθεσης για την κτηνοτροφία και την πτηνοτροφία ΖΟΟΤΕΧΝΙΑ, η οποία πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη στις 2 έως 5 Φεβρουαρίου 2017, στο «Διεθνές Εκθεσιακό & Συνεδριακό Κέντρο της HELEXPO» στη Θεσσαλονίκη, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συμμετείχε με ένα ενιαίο περίπτερο στο οποίο συστεγάστηκαν οι εποπτευόμενοι φορείς του (ΟΠΕΚΕΠΕ, ΕΛΓΟ,ΕΛΓΑ, ΙΓΕ, ΕΦΕΤ, ΓΕΩΤΕΕ), καθώς και η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.

Το ΕΑΔ συμμετείχε ενεργά με έντυπο ενημερωτικό υλικό που διανεμήθηκε στους επισκέπτες και αφορούσε το ΠΑΑ, το ΕΑΔ, το Μέτρο 11 «Βιολογικές καλλιέργειες», το Υπομέτρο 4.2 «Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση, εμπορία ή και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων» και το Μέτρο 16 «Συνεργασία και Καινοτομία». Σύμφωνα με τα στοιχεία του διοργανωτή(ιστοσελίδα της Zootechnia) οι επισκέπτες στην έκθεση ανήλθαν συνολικά σε 58.743.

Επίσης στο πλαίσιο διοργάνωσης διεθνών εκδηλώσεων με θεματική προσέγγιση και σε συνέχεια της συνεργασίας με τα Ευρωπαϊκά Δίκτυα (EIP-AGRI & ENRD),

φιλοξενήθηκαν στην Αθήνα με την υποστήριξη της Μονάδας Δικτύωσης & Δημοσιότητας οι ακόλουθες εκδηλώσεις:

- Στις 10 & 11 Μαΐου 2017 πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα σεμινάριο με θέμα «Moving EIP-AGRI implementation forward» το οποίο οργανώθηκε από το EIP Agri Service Point.

Στο σεμινάριο συμμετείχαν εκπρόσωποι των Διαχειριστικών Αρχών, των Εθνικών Αγροτικών Δικτύων και των Αρχών Πληρωμής των περισσότερων Κρατών Μελών, καθώς και εκπρόσωποι από την DG Agri. Από την Ελλάδα δόθηκε η ευκαιρία σε εκπροσώπους όλων των Περιφερειών στις οποίες είναι εκχωρημένο το Μέτρο 16, αλλά και στελεχών της ΕΥΔ ΠΑΑ, της ΕΥΕ ΠΑΑ και του ΟΠΕΚΕΠΕ, να παρακολουθήσουν τις εργασίες του και να συμμετάσχουν ενεργά στο σεμινάριο αυτό. Κατά το διήμερο διανεμήθηκε έντυπο ενημερωτικό υλικό για το ΠΑΑ και το ΕΑΔ στην ελληνική και αγγλική γλώσσα.

- Στις 30 Νοεμβρίου & 1η Δεκεμβρίου 2017 πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα το Good Practice Workshop με θέμα «Πώς τα Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα μπορούν να υποστηρίξουν το έργο της αξιολόγησης των ΠΑΑ» το οποίο συνδιοργανώθηκε με το Evaluation Helpdesk του ENRD.

Στόχος ήταν να συζητηθούν και να ανταλλάγουν εμπειρίες και ιδέες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα ΕΑΔ μπορούν να υποστηρίξουν την αξιολόγηση των ΠΑΑ.

Συμμετείχαν 65 εκπρόσωποι των Διαχειριστικών Αρχών, των Εθνικών Αγροτικών Δικτύων καθώς και εκπρόσωποι από την DG AGRl από 23 κράτη μέλη.

Στο περιθώριο του Εργαστηρίου και πριν την έναρξή του, η Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας διοργάνωσε στις 30 Νοεμβρίου 2017 «Πρωινό Καφέ εργασίας», μία άτυπη συνάντηση ενημέρωσης στην οποία παρουσιάστηκαν σε τρεις ομάδες ταυτόχρονα το ΠΑΑ της Ελλάδας, θέματα αξιολόγησης, οι εργασίες του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου της Ελλάδας, καθώς και η εφαρμογή του LEADER/CLLD. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης που πραγματοποιήθηκε σε Café της Αθήνας, δόθηκε η ευκαιρία στους 30 συμμετέχοντες του Εργαστηρίου να συζητήσουν σε ένα φιλικό περιβάλλον και να ανταλλάξουν απόψεις και εμπειρίες. Κατά τη διάρκεια του διημέρου διανεμήθηκε έντυπο ενημερωτικό υλικό για το ΠΑΑ και το ΕΑΔ στην αγγλική γλώσσα.

Η συνεργασία με το EIP Agri Service Point και το Evaluation Helpdesk για τις δύο εκδηλώσεις αντίστοιχα είχαν προστιθέμενη αξία για το ΕΑΔ, το ΠΑΑ αλλά και τη χώρα, καθώς τέτοιες εκδηλώσεις ευρωπαϊκής εμβέλειας συμβάλλουν στη διάχυση της πληροφορίας, στην ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εμπειριών σε κοινά θέματα που απασχολούν τους εκπροσώπους των Διαχειριστικών Αρχών, των Αρχών Πληρωμής και των ΕΑΔ όλων των Κρατών Μελών, καθώς και στην προβολή του ΠΑΑ και του ΕΑΔ σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ενέργειες πληροφόρησης/Ανάπτυξη διαδικτυακού τόπου & δυναμικών εργαλείων

Ο διαδικτυακός τόπος του ΕΑΔ (<http://www.ead.gr>) αποτελεί ένα από τα βασικά εργαλεία δικτύωσης & ενημέρωσης των μελών του.

Τον Ιούνιο του 2017 ανατέθηκε σε ανάδοχο η ανανέωση της ιστοσελίδας του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου με στόχο να δημιουργηθεί ένας νέος διαδικτυακός τόπος σύγχρονος, ελκυστικός και εύχρηστος για τα μέλη του ΕΑΔ και το ευρύ κοινό.

Η νέα ιστοσελίδα του ΕΑΔ αναμένεται να συμβάλει στην αύξηση της άμεσης επικοινωνίας της Μονάδας Δικτύωσης και Δημοσιότητας με τα μέλη του ΕΑΔ και τη μεγαλύτερη δυνατή διάχυση πληροφόρησης για τις δράσεις του ΕΑΔ, την καινοτομία, το LEADER, τις δράσεις του ENRD και του Δικτύου EIP-AGRI.

Στο διαδικτυακό τόπο ενδεικτικά αναρτώνται το θεσμικό πλαίσιο που διέπει το ΕΑΔ, τα μέλη του ΕΑΔ, το σχέδιο Δράσης και Επικοινωνίας του ΕΑΔ, εκδηλώσεις που υλοποιεί το ΕΑΔ, εκδηλώσεις των μελών του, καλές πρακτικές, ενημερωτικά φυλλάδια, εκθέσεις αποτελεσμάτων συναντήσεων, πληροφορίες για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, σύνδεσμοι με φορείς που εμπλέκονται στην αγροτική ανάπτυξη κλπ.

Ο νέος ιστοχώρος κατασκευάστηκε με πρότυπα responsive ώστε οι υπηρεσίες να προσφέρονται τόσο από ηλεκτρονικούς υπολογιστές όσο και από κινητά και tablets. Οι βασικές αλλαγές και καινοτομίες σε σχέση με τον προηγούμενο ιστοχώρο είναι:

- Αναδιοργάνωση του menu επιλογών αλλά και του τρόπου παρουσίασης των πληροφοριών. Το μενού χωρίστηκε σε τέσσερις βασικές ενότητες: Δικτυώνομαι, Ενημερώνομαι, Καινοτομώ, Εμπνέομαι.
- Δημιουργία τριών κατηγοριών που μπορεί να επιλέξει ο επισκέπτης - «Είμαι μέλος του ΕΑΔ», «Είμαι κάτοικος της υπαίθρου – αγρότης», «Είμαι Σύμβουλος – ερευνητής» και οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα, ανάλογα με την ιδιότητα του επισκέπτη, συγκέντρωσης όλων των αναρτήσεων που αφορούν κάθε μια από αυτές τις κατηγορίες και διευκόλυνση της πλοήγησης του επισκέπτη (προσωποποιημένη πληροφόρηση).
- Δημιουργία δύο βάσεων: «Συνεισφέρω αξιόλογες πρακτικές (υποβολή αξιόλογων έργων)», στην οποία μπορούν να υποβληθούν έργα που συγχρηματοδοτήθηκαν από το ΕΓΤΑΑ ή στο πλαίσιο άλλων πρωτοβουλιών ή χρηματοδότησης και «Καταθέτω ιδέες/προτάσεις στην πλατφόρμα καινοτομίας και συνεργασίας (υποβολή ιδέας)» για την διευκόλυνση και ενεργοποίηση του Μέτρου 16.
- Αναλυτική παρουσίαση των μελών του ΕΑΔ σε μορφή portfolio και δημιουργία χάρτη μελών.
- Ελκυστική παρουσίαση στοιχείων σε μορφή πλακιδίων τύπου grid, masonry, carousel.
- Δημιουργία λογαριασμών και σελίδων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (facebook, twitter, youtube).
- Ανάδειξη του έργου του ENRD & του EIP Agri.
- Διευκόλυνση πρόσβασης του ιστοχώρου σύμφωνα με τις «Οδηγίες για την Προσβασιμότητα του Περιεχομένου του Ιστού (WCAG) έκδοση 2.0, με βαθμό προσβασιμότητας AA.

Στο πλαίσιο ανανέωσης της ιστοσελίδας βελτιώθηκε και η εικαστική ταυτότητα του λογότυπου του ΕΑΔ με στόχο να δοθεί μεγαλύτερη απεικονιστική σημασία στη

συνεργασία και στην καινοτομία.

Ενέργειες πληροφόρησης/Παραγωγή έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού

Κατά το 2017, στο πλαίσιο δράσης του Σχεδίου Επικοινωνίας εκδόθηκαν ενημερωτικά έντυπα για το ΠΑΑ και το ΕΑΔ στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. Τα ενημερωτικά έντυπα διανέμονται σε όλες τις δράσεις του Δικτύου με στόχο την ενημέρωση του κοινού για το ΠΑΑ και το ΕΑΔ καθώς και την προβολή τους.

Επίσης στο πλαίσιο των ενεργειών προβολής του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και του ΕΑΔ εκδόθηκε ημερολόγιο/ατζέντα με πληροφοριακό υλικό για το ΠΑΑ και το ΕΑΔ. Τα ημερολόγια αυτά διανεμήθηκαν στα μέλη του ΕΑΔ, στα στελέχη της ΕΥΔ ΠΑΑ και της ΕΥΕ ΠΑΑ, σε διευθύνσεις του ΥΠΑΑΤ, σε εκπροσώπους των ευρωπαϊκών δικτύων με τους οποίους υπάρχει στενή συνεργασία, στην αρμόδια Γεωγραφική Μονάδα της DG Agri, σε Ειδικές Υπηρεσίες του ΕΣΠΑ και όπου αλλού κρίθηκε σκόπιμο για την ευρύτερη προβολή του ΠΑΑ.

Προτεραιότητα 7 «Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης (ENRD – European Network for Rural Development) και το Δίκτυο για την Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για την Παραγωγικότητα και Βιωσιμότητας της Γεωργίας (European Innovation Partnership network) και συνεργασία με τα ΕΑΔ των υπόλοιπων Κρατών Μελών και άλλα Δίκτυα.»

Στο πλαίσιο της συνεργασίας του ΕΑΔ με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης (ENRD) και το Δίκτυο EIP-AGRI (Ενέργεια 7.1 της προτεραιότητας 7), το ΕΑΔ λειτουργεί ως πολλαπλασιαστής των ενημερωτικών δελτίων και όλων των εκδηλώσεων (σεμινάρια, workshops, θεματικών ομάδων κλπ) των δύο ευρωπαϊκών δικτύων του ENRD και του EIP-AGRI. Σε αυτό το πλαίσιο, η Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας διαχέει όλη την πληροφόρηση που παρέχεται από τα δύο δίκτυα σε όλα τα μέλη ή και μη μέλη του ΕΑΔ.

Επίσης ανταποκρίνεται σε on line ερωτηματολόγια που απευθύνει το ENRD σε όλα τα ΕΑΔ (στατιστικά και συγκεντρωτικά στοιχεία των δράσεων του ΕΑΔ, θεματικά στοιχεία πχ. συγκεκριμένων μέτρων του ΠΑΑ, CLLD/LEADER κτλ), συμβάλλει στην εύρεση κατάλληλων συμμετεχόντων για ορισμένα θεματικά σεμινάρια ή εργαστήρια και επίσης όταν απαιτηθεί συμβάλλει στη συλλογή καλών πρακτικών.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας συνέβαλε στις παρακάτω περιπτώσεις:

- Στη διερεύνηση Ομάδων Τοπικής Δράσης προκειμένου να προταθούν στο ENRD για να συμμετέχουν σε σεμινάριο με θέμα την Καινοτομία στο LEADER (Extending Leader Innovation) που πραγματοποιήθηκε στις 22 Φεβρουαρίου 2017 στις Βρυξέλλες. Σκοπός του σεμιναρίου ήταν η ανάπτυξη ικανοτήτων των ΟΤΔ εστιάζοντας στην προώθηση της καινοτομίας ώστε οι ΟΤΔ να είναι ικανές να παίξουν έναν ηγετικό ρόλο στην αγροτική ανάπτυξη εντοπίζοντας τα πλεονεκτήματα και τους πόρους της περιοχής τους και αξιοποιώντας τα με τον βέλτιστο τρόπο. Από το ENRD ζητήθηκε η συμβολή των ΕΑΔ στην επιλογή των κατάλληλων ΟΤΔ οι οποίες θα έπρεπε να έχουν αναπτύξει μία τέτοια προσέγγιση στη νέα στρατηγική τους. Κατόπιν της διερεύνησης από τη Μονάδα προτάθηκαν στο ENRD τρεις Ομάδες Τοπικής Δράσης (Ηράκλειο,

Πάρνωνας και Καρδίτσα) αποστέλλοντας σχετικό ενημερωτικό υλικό στις 13/1/2017.

- Συμπλήρωση on line ερωτηματολογίου με τίτλο «NRN approaches to regional and local networking» (Φεβρουάριος 2017) για τη διευκόλυνση της διοργάνωσης σχετικού εργαστηρίου του ENRD με θέμα «NRNs going local! Exploring approaches to regional and local networking» που πραγματοποιήθηκε στις 31 Μαΐου 2017 στη Namur (Βέλγιο).
- Συμπλήρωση ερωτηματολογίου για το Internal Information Profile του ΕΑΔ το οποίο ζητήθηκε από τον γεωγραφικό εκπρόσωπο του ENRD (Μάρτιος 2017).
- Συμπλήρωση on line ερωτηματολογίου (Μάρτιος 2017) με θέμα τη διάχυση της πληροφόρησης (ENRD CP Dissemination Survey 2017).
- Συμπλήρωση on line ερωτηματολογίου (Απρίλιος 2017) το οποίο ζητήθηκε από το Αγροτικό Δίκτυο της Σκωτίας και αφορούσε θέματα εφαρμογής του Μέτρου 16.5.
- Συμπλήρωση on line ερωτηματολογίου για την συγκέντρωση των Common Network Statistics (στοιχεία παρακολούθησης των Δικτύων που συλλέγει το ENRD σε ετήσια βάση Μάιος 2017).
- Συλλογή συγκεκριμένων στοιχείων (στοιχεία επικοινωνίας, Συντονιστή ΟΤΔ, Ταμείου Συγχρηματοδότησης, περιοχής παρέμβασης) που αφορούν τις εγκεκριμένες Ομάδες Τοπικής Δράσης σε excel που δόθηκε από το ENRD με σκοπό την εξαγωγή των στοιχείων αυτών στην LAG

Database που έχει αναπτυχθεί στην ιστοσελίδα του ENRD (Ιούνιος 2017).

- Συνδρομή στην έρευνα για την εκπόνηση μελέτης που αφορά στην Επάρκεια Πόρων (Resource Efficiency, Promoting the transition to a green economy). Η συνδρομή αφορούσε στην απάντηση σε συγκεκριμένες ερωτήσεις που δόθηκαν από τον υπεύθυνο της μελέτης, κο Αλέξανδρο Παπακωνσταντίνου, στέλεχος του ENRD Contact Point, που αφορούσαν θέματα σχεδιασμού και εφαρμογής των σχετικών με την επάρκεια πόρων Μέτρων του ΠΑΑ. Προκειμένου να απαντηθούν οι ερωτήσεις πραγματοποιήθηκε συνάντηση (2/3/2017) με στελέχη της ΕΥΔ & ΕΥΕ ΠΑΑ αρμόδιων για τα σχετικά Μέτρα του ΠΑΑ. Τον Ιούλιο του 2017 προωθήθηκε Σχέδιο της πρώτης έκδοσης της μελέτης το οποίο απεστάλη στα μέλη της ομάδας εργασίας για παρατηρήσεις για τις οποίες ενημερώθηκε ο υπεύθυνος της μελέτης.
- Συμπλήρωση on line ερωτηματολογίου με θέμα «NRNs Self-assessment» το οποίο απευθυνόταν στους εκπροσώπους των μελών της οργανωτικής δομής του ENRD (Αύγουστος 2017).

Στο πλαίσιο συναντήσεων, σεμιναρίων, εργαστηρίων και άλλων δράσεων του ENRD, του Δικτύου EIP-AGRI και άλλων δικτύων, εκπρόσωποι της ΕΥΔ & ΕΥΕ ΠΑΑ - μέλη του ΕΑΔ συμμετείχαν στα ακόλουθα:

1. Συμμετοχή στο 4th Meeting of Permanent Subgroup on LEADER and CLLD - ENRD και στο εργαστήριο με θέμα « «Extending LEADER Innovation», Βρυξέλλες 21-22/2/2017.
2. Συμμετοχή στο Σεμινάριο «Rural businesses - the future is now», που διοργανώθηκε από το ENRD στις Βρυξέλλες 30/3/2017.
3. Συμμετοχή στο Σεμινάριο του EIP Agri SP «Moving EIP-AGRI implementation

forward», Αθήνα 10-11/5/2017.

4. Συμμετοχή στο 7th European Rural Networks' Steering Group Meeting – ENRD, Βρυξέλλες, 17/5/2017.
5. Συμμετοχή σε Εργαστήριο που διοργάνωσε το ENRD σε συνεργασία με το ΕΑΔ της Βαλονίας Βελγίου με θέμα «Exploring approaches to regional and local networking» στη Namur (Βέλγιο) 31/5/2017.
6. Συμμετοχή σε Εργαστήριο του ENRD «Improving LEADER implementation» στις Βρυξέλλες 1/6/2017.
7. Συμμετοχή στο 8th NRN Meeting του ENRD στη Jyväskylä της Φιλανδίας σε συνεργασία με το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο της Φιλανδίας, 25-28/6/2017.
8. Συμμετοχή στο 23ο Συνέδριο με θέμα “Transformative learning: new directions in agricultural extension and education” που διοργανώνεται στα Χανιά (Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων – MAIX) 4-7/7/2017.
9. Συμμετοχή στο 9th NRN Meeting – ENRD στην Κύπρο και στο Attractive and Inclusive Rural Areas Workshop, 15-16/11/2017.
10. Συμμετοχή στο 8th European Rural Networks' Steering Group Meeting – ENRD, Βρυξέλλες, 23/10/2017.
11. Συμμετοχή στο Good Practice Workshop του Evaluation Helpdesk «National Rural Networks' support to the evaluation of RDP», Αθήνα 30/11 & 1/12/2017.
12. Συμμετοχή στο 4th Assembly NRN meeting – ENRD, Βρυξέλλες, 14/12/2017.

Στο πλαίσιο της επικοινωνίας και της εξωστρέφειας του ΕΑΔ με άλλους φορείς μέλη του ή μη, δόθηκε η ευκαιρία στη Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας να φιλοξενήσει στις 17 Μαρτίου 2017 εκπροσώπους από το Περιφερειακό Αγροτικό Δίκτυο Lubuskie της Πολωνίας. Η ατζέντα περιλάμβανε σύντομη ενημέρωση για το ελληνικό ΠΑΑ, για το ΕΑΔ και την πολιτική προώθησης των προϊόντων από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων. Η συγκεκριμένη επίσκεψη της Πολωνίας πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο προγραμματισμένης πενθήμερης επίσκεψης στην Ελλάδα με σκοπό την ενημέρωση του Πολωνικού δικτύου σε θέματα κυρίως προώθησης τοπικών προϊόντων. Το πρόγραμμά τους περιλάμβανε και την επίσκεψή τους στη Διεθνή Έκθεση Food Expo που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα.

Τον Οκτώβριο του 2017 αντιπροσωπεία από το Υπουργείο Τροφίμων, Γεωργίας & Κτηνοτροφίας της Τουρκίας επισκέφτηκε την Ελλάδα στο πλαίσιο των διμερών σχέσεων με την Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Πολιτικής, Διεθνών Σχέσεων και Προώθησης Προϊόντων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων. Η ατζέντα περιλάμβανε επισκέψεις πεδίου σε Υπηρεσίες και Οργανισμούς του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων. Την επίσκεψη στην Διαχειριστική Αρχή διοργάνωσε η Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας όπου η Τουρκική αντιπροσωπεία ενημερώθηκε για το ΠΑΑ, την εφαρμογή του LEADER/CLLD και το ρόλο του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου στην υποστήριξη της αγροτικής ανάπτυξης.

Επίσης, στις 20/7/2017 πραγματοποιήθηκε συνάντηση με τη Διεύθυνση Νεώτερου Πολιτιστικού Αποθέματος και Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού για την ανάδειξη των αγροδιατροφικών παραδόσεων του ελληνικού χώρου. Η Διεύθυνση Νεώτερου Πολιτιστικού Αποθέματος και Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς του ΥΠ.ΠΟ.Α. αποτελεί την καθ' ύλη αρμόδια υπηρεσία για διάφορους πολιτισμικούς θεσμούς που σχετίζονται με τον αγροτικό χώρο (π.χ. λαογραφικά

μουσεία, πολιτιστικοί σύλλογοι). Ως εκ τούτου, μεταξύ των προτεραιοτήτων της είναι η υποστήριξη και συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες του αγροτικού χώρου, όσον αφορά τα ζητήματα της «βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης» και της αξιοποίησης της «τοπικότητας» σε όλες της τις εκφάνσεις ως αναπτυξιακού παράγοντα. Επιδιώκει συνεργασίες προς τη κατεύθυνση της δημιουργίας διατομεακών πολιτικών για την ανάδειξη των παραδοσιακών αγροδιατροφικών προϊόντων του ελληνικού χώρου ως πολιτισμικών αγαθών. Κατά τη συνάντηση ενημερώθηκε η Διεύθυνση του ΥΠ.ΠΟ.Α για τις προτεραιότητες του ΕΑΔ και τις δράσεις του και δόθηκε ενημερωτικό υλικό για το ΠΑΑ και το ΕΑΔ, καθώς και τα στοιχεία των Ομάδων Τοπικής Δράσης ως μέλη του ΕΑΔ, οι οποίες δύναται να ενδιαφέρονται για συνεργασίες με στόχο την ανάδειξη των παραδοσιακών αγροδιατροφικών προϊόντων του ελληνικού χώρου ως πολιτισμικών αγαθών.

4.b) Steps taken to ensure that the programme is publicised (Article 13 of Commission Implementing Regulation (EU) No 808/2014)

Στο πλαίσιο Ενημέρωσης και Δημοσιότητας του ΠΑΑ, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014–2020 μεριμνά και εξασφαλίζει την υλοποίηση ενεργειών ενημέρωσης και πληροφόρησης οι οποίες έχουν ως στόχο την ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης για τις ευκαιρίες χρηματοδότησης του ΠΑΑ, τους στόχους και τις παρεμβάσεις που προωθούνται.

Οι ενέργειες αυτές εντάσσονται στην κατηγορία «Δημοσιότητα, προβολή και πληροφόρηση» του Μέτρου 20 «Τεχνική Βοήθεια» του ΠΑΑ 2014–2020 και περιλαμβάνουν ενέργειες πληροφόρησης και ενημέρωσης (Πρωθητικές ενέργειες) ανάλογα με την πορεία ενεργοποίησης του ΠΑΑ 2014–2020 και τις ανάγκες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και του ευρύτερου κοινού.

Στο πλαίσιο αυτό, η Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας της Ειδικής Υπηρεσίας του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014–2020, η οποία μεριμνά για την εξασφάλιση της Δημοσιότητας του ΠΑΑ και τη συμπληρωματικότητα μεταξύ των δράσεων Δημοσιότητας και Ενημέρωσης του ΠΑΑ και των δράσεων του Σχεδίου Επικοινωνίας του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου προχώρησε κατά το 2017 στην υλοποίηση των ακόλουθων ενεργειών και δραστηριοτήτων:

1. ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΗΜΕΡΙΔΩΝ

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΑΑ 2014–2020, σε συνέχεια αιτημάτων από φορείς περιφερειακής ή/και τοπικής εμβέλειας συνδιοργάνωσε ημερίδες, με σκοπό την ενημέρωση του ευρύτερου κοινού σχετικά με το ΠΑΑ και τις δυνατότητες χρηματοδότησης για συγκεκριμένα μέτρα του Προγράμματος, ανάλογα με την πορεία ενεργοποίησής τους. Οι ανακοινώσεις διοργάνωσής τους, καθώς και οι σχετικές παρουσιάσεις έχουν αναρτηθεί στους ιστότοπους του ΕΑΔ (www.ead.gr) και του ΠΑΑ (www.agrotikianaptixi.gr).

Ειδικότερα, πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες ημερίδες:

- Ημερίδα σε συνεργασία με το Δήμο Φαρσάλων με θέμα «Το πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης ευκαιρία αλλαγής παραγωγικού μοντέλου», Φάρσαλα 30 Μαρτίου 2017.
- Ημερίδα σε συνεργασία με την Ομοσπονδία Συλλόγων Μικρών Κυκλαδονήσων με θέμα «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014-2020 Ο πρωτογενής τομέας μοχλός ανάπτυξης των Μικρών Κυκλαδονήσων», Αθήνα 5 Μαΐου 2017.
- Ημερίδα σε συνεργασία με την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου με θέμα «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014-2020: Χρηματοδοτικές δυνατότητες και ευκαιρίες για τα Νησιά του Βορείου Αιγαίου», Μυτιλήνη 29 Σεπτεμβρίου 2017.

2. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΥΡΕΙΑΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ

82η έκθεση ΔΕΘ, Θεσ/νίκη, 9-17 Σεπτεμβρίου 2017

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείριση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης συμμετείχε στο περίπτερο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στην 82η Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης που πραγματοποιήθηκε στις 9-17 Σεπτεμβρίου 2017, η οποία υπήρξε η μεγαλύτερη έκθεση της δεκαετίας με 1.500 εκθέτες και 18 διεθνείς συμμετοχές.

Έκθεση για τον Ελληνικό Εναλλακτικό Τουρισμό «Nostos Expo-Forum 2017», Ναύπακτος, 13-16 Οκτωβρίου 2017

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείριση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης συμμετείχε με περίπτερο στη 2η Έκθεση για τον Ελληνικό Εναλλακτικό Τουρισμό «Nostos Expo-Forum 2017» που διοργάνωσε ο Δήμος Ναυπακτίας, στη Ναύπακτο, στις 13-16 Οκτωβρίου 2017.

Στους εκθέτες συμμετείχαν Περιφέρειες, Δήμοι, Επιμελητήρια, αναπτυξιακές επιχειρήσεις, αλλά και επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο τομέα του τουρισμού και ειδικότερα του εναλλακτικού τουρισμού..

3. ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΤΥΠΙΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Για τις ανάγκες ενημέρωσης και επικοινωνίας σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης, τους στόχους, το περιεχόμενο και τα επιμέρους μέτρα/υπομέτρα και δράσεις, τις περιοχές εφαρμογής του προγράμματος, τους φορείς υλοποίησης δημιουργήθηκε και διανεμήθηκε έντυπο ενημερωτικό υλικό σχετικά με το ΠΑΑ 2014-2020, το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο και ενημερωτικά δελτία για τα ακόλουθα Μέτρα του ΠΑΑ:

- Μέτρο 6 «Ανάπτυξη Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων και Επιχειρήσεων»
- Μέτρο 9 «Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών»
- Μέτρο 16 «Συνεργασία»
- Μέτρο 19 «Τοπική Ανάπτυξη LEADER-Τοπικές παρεμβάσεις ιδιωτικού χαρακτήρα»

Επιπλέον και εφόσον ζητηθεί από φορείς αποστέλλεται ενημερωτικό υλικό (π.χ. ΕΥΔ Περιφερειών, εκπαιδευτικά ιδρύματα, συμμετοχή ΕΦΔ ή ΟΤΔ σε εκθέσεις ή

άλλες εκδηλώσεις.

4. ΔΙΚΤΥΑΚΟΣ ΤΟΠΟΣ ΠΑΑ - <http://www.agrotikianaptixi.gr>

Ο δικτυακός τόπος του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (<http://www.agrotikianaptixi.gr>), ο οποίος λειτουργεί από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, αποτελεί ένα από τα βασικά εργαλεία για τις ανάγκες πληροφόρησης και επικοινωνίας του Προγράμματος.

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2017, υπήρξε συνεχής ενημέρωση των ενδιαφερομένων μέσω του δικτυακού τόπου της ΕΥΔ ΠΑΑ σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο του ΠΑΑ, τις προσκλήσεις των Μέτρων του ΠΑΑ 2014-2020, καθώς και τις αποφάσεις ένταξης δικαιούχων, τις προκηρύξεις έργων Τεχνικής βοήθειας, τις ανακοινώσεις για τη διοργάνωση συνεδρίων, τεχνικών συναντήσεων, ημερίδων ενημέρωσης, τις γραπτές ανακοινώσεις, τις συνεδριάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης κ.α.

Σύμφωνα με τα καταγεγραμμένα στοιχεία, οι επισκέπτες του διαδικτυακού τόπου του ΠΑΑ (www.agrotikianaptixi.gr) ανήλθαν σε 212.278, με 1.380.801 επισκέψεις. Στο τέλος του κεφαλαίου, επισυνάπτεται η ετήσια αναφορά (General Statistics) με περισσότερα αναλυτικά στοιχεία.

Ωστόσο, ο ανασχεδιασμός και η κατασκευή του νέου δικτυακού τόπου του ΠΑΑ 2014-2020 με σύγχρονο web design και responsive πρότυπα κρίθηκε απαραίτητη. Τον Σεπτέμβριο 2017, έγινε διαγωνισμός για την ανάθεση του έργου «ΔΙΚΤΥΑΚΟΣ ΤΟΠΟΣ ΠΑΑ 2014-2020».

5. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΑΑ 2014-2020

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης ξεκίνησε το β' εξάμηνο του 2017 τη διενέργεια διαγωνισμού για την ανάθεση του έργου «Κατάρτιση της επικοινωνιακής στρατηγικής του ΠΑΑ 2014-2020 και εξειδίκευση του Σχεδίου Στρατηγικής Ενημέρωσης & Δημοσιότητας του ΠΑΑ 2014-2020 (Σύμβουλος Επικοινωνίας)».

6. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΥΔ ΠΑΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΣΠΑ

Στο πλαίσιο της συνεργασίας της ΕΥΔ ΠΑΑ με την Εθνική Αρχή Συντονισμού του ΕΣΠΑ του Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης, η Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας συνεργάστηκε σε τακτική βάση με τη Μονάδα Πληροφόρησης και Επικοινωνίας της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής, Σχεδιασμού & Αξιολόγησης για την ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας από την εφαρμογή των μέτρων πληροφόρησης και επικοινωνίας. Ειδικότερα, η Μονάδα Δικτύωσης και Δημοσιότητας:

- συνεργάστηκε για τις αναρτήσεις των Προσκλήσεων των Μέτρων/Δράσεων του ΠΑΑ 2014-2020 στην ενιαία διαδικτυακή πύλη του ΕΣΠΑ (www.espa.gr).
- συμμετείχε στην 1η συνάντηση του Δικτύου Υπευθύνων Πληροφόρησης και Επικοινωνίας του ΕΣΠΑ 2014-2020 που πραγματοποιήθηκε στις 23 Ιουνίου 2017.

- συνεισέφερε στην εποπτειακή έκδοση της ΕΑΔ για τα 60 χρόνια της ΕΕ, με τη συγκέντρωση φωτογραφικού υλικού από έργα που συγχρηματοδοτήθηκαν από το ΕΓΤΑΑ.

7. ΤΗΡΗΣΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ΤΟΥ ΠΑΑ

Η Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας κατάρτισε και απέστειλε έγγραφο οδηγιών προς τους αρμόδιους ΕΦΔ σχετικά με τις υποχρεώσεις των δικαιούχων πράξεων που ξεκίνησαν στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2007-2013 και συνεχίζουν στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2020 τις ενέργειες ενημέρωσης που οφείλουν να προβούν.

8. ΚΑΜΠΑΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ investEU ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Στο πλαίσιο της καμπάνιας δημοσιότητας investEU που διοργάνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, επιλέχθηκαν τέσσερα έργα για την Ελλάδα εκ των οποίων το έργο “Μονάδα Παραγωγής χυμού Αλφειός Ρόδι” είχε συγχρηματοδοτηθεί από τον Άξονα 4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013, το οποίο έχει καταχωρηθεί ως καλή πρακτική στον ιστότοπο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης (ENRD). Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιήθηκε επίσκεψη αντιπροσωπείας & διαπιστευμένων δημοσιογράφων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στις 6/10/2017 στο Κολίρι Ηλείας που βρίσκονται οι εγκαταστάσεις της μονάδας. Στην επίσκεψη συμμετείχαν στελέχη της Αναπτυξιακής Ολυμπίας, καθώς και της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΑΑ.

9. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ & ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΑΑ ΣΕ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΦΟΡΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΠΑΑ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η συμμετοχή των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης & Εφαρμογής του ΠΑΑ 2014-2020 σε ενημερωτικές εκδηλώσεις και ημερίδες που διοργανώθηκαν από φορείς που εμπλέκονται σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης ήταν σημαντική και συνεισέφερε ουσιαστικά στην ενημέρωση του ευρύτερου κοινού και των δυνητικών δικαιούχων για τα Μέτρα του ΠΑΑ 2014-2020, καθώς και στην ανταλλαγή απόψεων για γενικότερα θέματα αγροτικής ανάπτυξης.

Στις εκδηλώσεις αυτές έγιναν εισηγήσεις από το Γενικό Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων, τους Προϊσταμένους των ΕΥΔ & ΕΥΕ ΠΑΑ, καθώς και στελέχη των Ειδικών Υπηρεσιών, ανάλογα με την πορεία υλοποίησης του Προγράμματος και κυρίως στο πλαίσιο ενεργοποίησης των σχετικών Μέτρων. Στο τέλος του υποκεφαλαίου 4b, επισυνάπτεται πίνακας, όπου παρουσιάζονται αναλυτικά οι σχετικές εκδηλώσεις και ημερίδες (Πίνακας εκδηλώσεων ΕΑΔ 2017).

10. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΑΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Στο πλαίσιο ενεργοποίησης Μέτρων/Δράσεων του ΠΑΑ 2014-2020, οι Ενδιάμεσοι Αρμόδιοι φορείς προέβησαν σε δημοσιεύσεις των σχετικών προσκλήσεων για την υποβολή αιτήσεων στον έντυπο τύπο, καθώς και σε ευρεία δημοσιοποίηση των ενδιαφερομένων. Παράλληλα, πληροφορίες για προσκλήσεις, αποτελέσματα, κλπ.

δημοσιοποιήθηκαν με συναντήσεις, με Δελτία τύπου, με συνεντεύξεις τύπου, με συνεντεύξεις σε τοπικό ραδιόφωνο και τηλεόραση σε διάφορες Περιφέρειες.

Ειδικότερα, υλοποιήθηκαν οι ακόλουθες ενέργειες ενημέρωσης και πληροφόρησης των δυνητικών δικαιούχων και του ευρύτερου κοινού:

I) Στο πλαίσιο ενεργοποίησης και δημοσίευσης των προσκλήσεων της Δράσης 4.3.4 «Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις» του ΠΑΑ 2014-2020, οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των 13 Περιφερειών της χώρας προχώρησαν σε ενημερωτικές συναντήσεις, στην έκδοση Δελτίων Τύπου και συνεντεύξεις τύπου, κ.α. Στο τέλος του υποκεφαλαίου 4b, επισυνάπτεται πίνακας με τις ενημερωτικές συναντήσεις της Δράσης 4.3.4 (Πίνακας ενημερωτικών συναντήσεων Δράσης 4.3.4).

II) Στο πλαίσιο των Υπομέτρων & Δράσεων που έχουν εκχωρηθεί στις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των 13 Περιφερειών της χώρας πραγματοποιήθηκαν ενημερωτικές συναντήσεις. (Στο Παράρτημα 4b-I παρουσιάζονται αναλυτικά οι εκδηλώσεις).

III) Στο πλαίσιο της ευρύτερης δημοσιοποίησης και ενημέρωσης για Μέτρα του ΠΑΑ, ορισμένοι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης έχουν δημιουργήσει ειδικό χώρο στους διαδικτυακούς τόπους που λειτουργούν, ειδικά αφιερωμένους για τα Μέτρα και Δράσεις του ΠΑΑ 2014-2020, ενώ άλλοι ενημερώνουν σε τακτική βάση τις ιστοσελίδες τους για θέματα που αφορούν στο ΠΑΑ. (Στο Παράρτημα 4b-II παρουσιάζονται αναλυτικά οι σχετικές ηλεκτρονικές διευθύνσεις).

IV) Στο πλαίσιο προετοιμασίας άλλων Μέτρων του ΠΑΑ για τα οποία αναμένεται η ενεργοποίησή τους πραγματοποιήθηκαν ενημερωτικές εκδηλώσεις, που επισυνάπτονται σε σχετικό πίνακα στο τέλος του υποκεφαλαίου 4b (Πίνακας ενημερωτικών εκδηλώσεων για μέτρα ΠΑΑ).

Επιπλέον, στο πλαίσιο των ανωτέρω ενεργειών πληροφόρησης:

- Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας προχώρησε στη σύνταξη ενημερωτικού οδηγού των Μέτρων του ΠΑΑ 2014-2020 σε έντυπη μορφή, ο οποίος απευθύνεται στους δυνητικά ωφελούμενους και περιλαμβάνει συνοπτικές πληροφορίες για τα εκχωρηθέντα στη Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας Μέτρα του ΠΑΑ 2014-2020.
- Στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας λειτουργεί Γραφείο Υποστήριξης (Help Desk), με την έννοια της παροχής τυποποιημένης πληροφόρησης προς τους μελετητές και τους υποψήφιους δικαιούχους, στην έδρα (ΔΑΟΠ) και στις κατά τόπους ΔΑΟΚ των Περιφερειακών Ενοτήτων, μέσω των υπαλλήλων που έχουν οριστεί ως σημεία επαφής.

V) Στο πλαίσιο της Δράσης 1.1.1: «Δράσεις Κατάρτισης και Ανάπτυξης Δεξιοτήτων για Νέους Γεωργούς και Μικρές Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις»/Μέτρο 1 «Δράσεις Μετάδοσης γνώσεων και ενημέρωσης» του ΠΑΑ 2014-2020, ο ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ υλοποίησε τις ακόλουθες ενέργειες δημοσιότητας:

- Προσθήκη ειδικού συνδέσμου στην ιστοσελίδα του ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ

(www.elgo.gr) με τίτλο: «ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΙΣ ΝΕΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ – ΜΕΤΡΟ 01 ΠΑΑ 2014-2020».

- Προβολή και προώθηση του Προγράμματος στα κοινωνικά δίκτυα του ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ και των Κέντρων «ΔΗΜΗΤΡΑ».
- Διοργάνωση Συνέντευξης Τύπου με αφορμή την ολοκλήρωση των αντίστοιχων προγραμμάτων κατάρτισης στην Κω και στην Καβάλα (4 Νοεμβρίου 2017).
- Συμμετοχή στελεχών της Διεύθυνσης Κατάρτισης ως ομιλητές σε συνέδρια – εκδηλώσεις για την ενημέρωση του κοινού.
- Συμμετοχή σε τοπικές και κλαδικές εκθέσεις σε όλη τη χώρα μέσω των Κέντρων «ΔΗΜΗΤΡΑ» με ενημερωτικά φυλλάδια , αφίσες, κλπ:
- Παραγωγή διαφημιστικού ραδιοφωνικού σποτ και διαφημιστικού ηλεκτρονικού banner.

VI) Στο πλαίσιο του Μέτρου 19, οι Ομάδες Τοπικής Δράσης προχώρησαν στην ενημέρωση του τοπικού πληθυσμού και των δυνητικών δικαιούχων με ενημερωτικές δράσεις σχετικά με τα τοπικά προγράμματα LEADER/CLLD (Στο Παράρτημα 4b-III παρουσιάζονται αναλυτικά οι σχετικές εκδηλώσεις).

General Statistics

Hits	Entire Site (Successful)	169,234,254
	Average per Day	464,929
	Home Page	1,452,978
Page Views	Page Views	163,440,078
	Average per Day	449,011
	Average per Unique Visitor	769
	Document Views	1,522,554
Visits	Visits	1,380,801
	Average per Day	3,793
	Average Visit Length	00:39:09
	Median Visit Length	00:07:27
Visitors	Unique Visitors	212,278
	Visitors Who Visited Once	185,360
	Visitors Who Visited More Than Once	26,918

Πηγή: NetIQ Corporation

4b-1-General Statistics

Ημερομηνία	Εκδηλώσεις ΕΑΔ 2017	α
18/1/2017	Ημερίδα «Δυνατότητες Αγροτικής Ανάπτυξης στην Προγραμματική Περίοδο 2014-2020» με θέμα «Τα επενδυτικά μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020» στο Κιάτο. Διοργανωτής: Δήμος Σικυωνίων και Αγροτικός Σύλλογος Κιάτου	
21/1/2017	Ημερίδα «Αγρότης της Χρονιάς 2016» με θέμα «Επενδύσεις στο Γεωργικό Τομέα και Αύξηση Προστιθέμενης Αξίας», Διοργανωτής: Αgraidea, Λουτράκι	
3/2/2017	Εισήγηση με θέμα «Επενδύσεις στο Γεωργικό τομέα και Αύξηση Προστιθέμενης Αξίας», Διοργανωτής: ΓΕΩΤΕΕ, Θεσσαλονίκη ΖΟΟΤΕΧΝΙΑ 2017	
4/2/2017	Εισήγηση με θέμα «Επενδύσεις στο γεωργικό τομέα», Διοργανωτής: Σύλλογος Αγροτών Β. Ελλάδος, Εκδήλωση του συλλόγου στο πλαίσιο της ΖΟΟΤΕΧΝΙΑ 2017, Θεσσαλονίκη	α
3/3/2017	3ο Συνέδριο Αγροτικής Επιχειρηματικότητας, Διοργανωτής: Economist, Θεσσαλονίκη	α
9/3/2017	Ημερίδα με θέμα «Χρηματοδότηση των δράσεων για τη συνεργασία και την καινοτομία από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης», Συνδιοργανωτές: Δήμος Ορεστιάδας—Σχολή Επιστημών Γεωπονίας & Δασολογίας ΑΠΘ—Επιμελητήριο Έβρου, Ορεστιάδα	α
11/3/2017	Ημερίδα με θέμα: «Γεωργία, Περιφερειακή Ανάπτυξη και Κοινή Αγροτική Πολιτική», Διοργανωτής: Ε.Τ.Α.ΓΡΟ., Τρίκαλα	α
5/4/2017	2 ^ο Αγροτικό Συνέδριο Ναυτεμπορικής με θέμα: Καλλιεργώντας την ανάπτυξη ή «Αγρανάπαυση», Διοργανωτής: ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, Αθήνα	α
5/4/2017	Ημερίδα «Βελτίωση περιβαλλοντικής και ενεργειακής απόδοσης μεταποιητικών μονάδων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα» με θέμα εισήγησης «Ενέργειες για την υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ και στην προστασία του περιβάλλοντος», Αγρίνιο	α
7/4/2017	Παρουσίαση Μέτρου 9 «Σύσταση Ομάδων και οργανώσεων παραγωγών», Διοργανωτής: Δήμος Νεμέας, Νεμέα	α
25/5/2017	2 ^ο Συνέδριο Γεωγραφικών Πληροφοριακών Συστημάτων και Χωρικής Ανάλυσης στη Γεωργία και στο Περιβάλλον», Εισήγηση με θέμα «Χωρικά και χρονικά καθορισμένη ψηφιακή γεωργία», Διοργανωτής: ΓΠΑ	α
23/6/2017	Ημερίδα «Αγροτική Ανάπτυξη 2014-2020» – Εισήγηση με θέμα «Επενδυτικά Μέτρα στο ΠΑΑ 2014 – 2020», Διοργανωτής: Δ.Ε.Π.Α.Ν. – Δίκτυο Πόλεων, Δήμος Δυτικής Αχαΐας	α
14-15-/7/2017	5ο Συνέδριο «Αναπτυξιακές Προοπτικές για τη Δυτική Ελλάδα», Διοργανωτής: Εφημερίδα «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ», Πάτρα	α
29/9/2017	Ημερίδα «Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 & Θέματα Πρωτογενούς Τομέα» με θέμα εισήγησης «Νέοι αγρότες και σχέδια βελτίωσης αγροτικών επιχειρήσεων, εκμεταλλεύσεων, Ιωάννινα	α
13/10/2017	Ημερίδα με θέμα: «Π.Α.Α. 2014-2020 Ευκαιρία αλλαγής παραγωγικού προτύπου», Διοργανωτής: Ε.Α.Σ. Ιεράπετρας, Ιεράπετρα	α
5/10/2017	Ημερίδα «Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020: Ευκαιρίες αλλαγής παραγωγικού μοντέλου – Ομάδες Παραγωγών» με θέμα «Επενδύσεις στα Σχέδια Βελτίωσης και τη Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων», Διοργανωτής: ΥΠΑΑΤ—Δήμος Τυρνάβου, Τύρναβος	α
10/10/2017	4ο Περιφερειακό Συνέδριο για την Παραγωγική Ανασυγκρότηση: Η Θεσσαλία της επόμενης μέρας, Διοργανωτές: Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης και Περιφέρεια Θεσσαλίας, Λάρισα	α
11/10/2017	1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ελλήνων Αγροπαγωγών με θέμα «Υφιστάμενα και νέα χρηματοδοτικά εργαλεία επενδύσεων, Σχεδίων Βελτίωσης και εκπαίδευσης στα πλαίσια του ΠΑΑ» στη Κεντρική Αγορά Αθηνών, Διοργανωτής: Αγροτικός Ανθοκομικός Συνεταιρισμός Αθηνών, Αθήνα	α
3/11/2017	Ημερίδα «Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 και η Δράση Μείωσης της ρύπανσης νερού από γεωργική χρήση» με θέμα «ΠΑΑ – Σημαντικό εργαλείο για την ανασυγκρότηση του πρωτογενή τομέα», Διοργανωτής: Σύλλογος Επιχειρήσεων Εμπορίας Αγροτικών Εφοδίων Ν. Ροδόπης, Κομοτηνή	α
14/11/2017	6ο Περιφερειακό Συνέδριο για την Παραγωγική Ανασυγκρότηση: Η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη στο προσκήνιο, Διοργανωτές: Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης και Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Κομοτηνή	α
24/11/2017	Ημερίδα με θέμα: «Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, Ευκαιρία Αλλαγής Παραγωγικού Προτύπου», Συνδιοργανωτές: ΥΠΑΑΤ, Ένωση Αγροτών Συνεταίρων Αργολίδας, Ρέα και Επιμελητήριο Αργολίδας, Άργος	α
26/11/2017	Ενημερωτική ημερίδα της Ένωσης Κατασκευαστών Γεωργικών Μηχανημάτων στο πλαίσιο της Ετήσιας Γενικής τους Συνέλευσης, Θεσσαλονίκη	α
30/11/2017	ημερίδα «Εκμηχάνιση της Ελληνικής γεωργίας: Βασική προϋπόθεση βιωσιμότητας και ανάπτυξης» του ΣΕΑΜ με θέμα εισήγησης «Υπομέτρο 4.1, Σχέδια Βελτίωσης», Διοργανωτής: Συνδέσμος Εισαγωγέων Αγροτικών Μηχανημάτων, Λάρισα	α
9/12/2017	Ημερίδα με θέμα: «Επενδύοντας στην Ανάπτυξη και την Καινοτομία στον Αγροτικό Χώρο», Διοργανωτής: ΕΛΙΚΩΝΑΣ—ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ-ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε. -ΟΤΑ, Λειβαδιά	α

4b-2-Πίνακας εκδηλώσεων ΕΑΔ 2017

Πίνακας ενημερωτικών συναντήσεων Δράσης 4.3.4

Έδρες Δυτικής Μακεδονίας	Δήμων 10/8/2017 - 20/11/2017	23 ενημερωτικών συναντήσεων εργασίας για την Πρόσκληση της Δράσης 4.3.4	ΕΥΔ Μακεδονίας	Δυτικής
Ιωάννινα	25/8/2017	Εκδήλωση για την παρουσίαση της πρόσκλησης της Δράσης 4.3.4	ΕΥΔ- ΕΠ- Περιφέρειας Ηπείρου	
Ηράκλειο	30/8/2017	Ημερίδα--παρουσίαση πρόσκλησης της Δράσης 4.3.4	ΕΥΔ-Ε.Π.-Περιφέρειας Κρήτης	

4b-3-Πίνακας ενημερωτικών συναντήσεων Δράσης 4.3.4

Πίνακας ενημερωτικών εκδηλώσεων για μέτρα ΠΑΑ

Λαμία	21/2/2017	"Παρουσίαση των Επενδυτικών Μέτρων που Διαχειρίζεται η Περιφέρεια "Παρουσίαση των Μέτρων που σχετίζονται με εκτάσεις και ζωικό κεφάλαιο--Οριζόντια Μέτρα"	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας
Ιωάννινα	25/8/2017	Μέτρο 4-"Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού"/Δράση 4.3.4. "Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις"	ΕΥΔ-ΕΠ-Ηπείρου
Πύργος	15/3/2018	Μέτρο 16--Υπομέτρο 4.1	ΔΑΟΚ-- Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας
Πάτρα	28/6/2017	Υποστήριξη της καινοτομίας από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020--Υπομέτρο	AROMA- INNOVATION HUB

4b-4-Πίνακας ενημερωτικών εκδηλώσεων για μέτρα ΠΑΑ

5. ACTIONS TAKEN TO FULFIL EX ANTE CONDITIONALITIES

This section applies to AIR(s) 2015, 2016 only

6. DESCRIPTION OF IMPLEMENTATION OF SUB-PROGRAMMES

This section applies to AIR(s) 2016, 2018 only

7. ASSESSMENT OF THE INFORMATION AND PROGRESS TOWARDS ACHIEVING THE OBJECTIVES OF THE PROGRAMME

This section applies to AIR(s) 2016, 2018 only

8. IMPLEMENTATION OF ACTIONS TO TAKE INTO ACCOUNT THE PRINCIPLES SET OUT IN ARTICLES 5, 7 AND 8 OF REGULATION (EU) NO 1303/2013

This section applies to AIR(s) 2016, 2018 only

9. PROGRESS MADE IN ENSURING INTEGRATED APPROACH TO USE EAFRD AND OTHER UNION FINANCIAL INSTRUMENTS

This section applies to AIR(s) 2018 only

10. REPORT ON IMPLEMENTATION OF FINANCIAL INSTRUMENTS (ARTICLE 46 OF REGULATION (EU) No 1303/2013)

30A. Has the ex-ante assessment been started ?	Yes
30B. Has the ex-ante assessment been completed ?	No
30. Date of completion of ex-ante assessment	-
31.1. Has selection or designation process already been launched ?	No
13A. Has the funding agreement been signed ?	No
13. Date of signature of the funding agreement with the body implementing the financial instrument	-

11. ENCODING TABLES FOR COMMON AND PROGRAMME-SPECIFIC INDICATORS AND QUANTIFIED TARGET VALUES

See Monitoring Annex

Annex II

Detailed table showing implementation level by Focus areas including output indicators

Focus Area 1A							
FA/M	Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
1A	T1: percentage of expenditure under Articles 14, 15 and 35 of Regulation (EU) No 1305/2013 in relation to the total expenditure for the RDP (focus area 1A)	2014-2017			0.06	1.31	4.58
		2014-2016					
		2014-2015					

Focus Area 1B							
FA/M	Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
1B	T2: Total number of cooperation operations supported under the cooperation measure (Article 35 of Regulation (EU) No 1305/2013) (groups, networks/clusters, pilot projects...) (focus area 1B)	2014-2017					350.00
		2014-2016					
		2014-2015					

Focus Area 1C							
FA/M	Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
1C	T3: Total number of participants trained under Article 14 of Regulation (EU) No 1305/2013 (focus area 1C)	2014-2017			10,350.00	14.52	71,268.00
		2014-2016					
		2014-2015					

Focus Area 2A							
FA/M	Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
2A	T4: percentage of agricultural holdings with RDP support for investments in restructuring or modernisation (focus area 2A)	2014-2017	0.46	52.79	0.31	35.58	0.87
		2014-2016	0.40	45.91	0.12	13.77	
		2014-2015					
FA/M	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
2A	O1 – Total public expenditure	2014-2017	177,383,192.73	31.73	85,344,495.65	15.27	558,951,875.47
M01	O1 – Total public expenditure	2014-2017	4,077,840.00	20.09	1,295,190.00	6.38	20,292,986.10
M01.1	O1 – Total public expenditure	2014-2017			1,295,190.00	7.17	18,069,097.22
M01.1	O12 – Number of participants in trainings	2014-2017			4,051.00	16.51	24,537.00
M02	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	13,106,437.70
M02.1	O13 – Number of beneficiaries advised	2014-2017			0.00	0.00	12,263.00
M04	O1 – Total public expenditure	2014-2017	173,305,352.73	35.81	84,049,305.65	17.37	483,964,634.38
M04	O2 – Total investment	2014-2017					971,929,268.76
M04.1	O1 – Total public expenditure	2014-2017			66,606,595.93	16.74	397,790,082.90
M04.1	O4 – Number of holdings/beneficiaries supported	2014-2017			2,242.00	35.59	6,300.00
M04.3	O1 – Total public expenditure	2014-2017			17,442,709.72	20.24	86,174,551.48
M06	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	30,468,372.85
M06	O2 – Total investment	2014-2017					30,468,372.85
M06.3	O4 – Number of holdings/beneficiaries supported	2014-2017			0.00	0.00	2,140.00
M16	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	11,119,444.44

Focus Area 2B							
FA/M	Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
2B	T5: percentage of agricultural holdings with RDP supported business development plan/investments for young farmers (focus area 2B)	2014–2017	3.57	108.00	1.54	46.59	3.31
		2014–2016	1.86	56.27	0.07	2.12	
		2014–2015					
FA/M	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
2B	O1 – Total public expenditure	2014–2017	308,654,625.00	101.37	142,031,350.00	46.65	304,481,518.34
M06	O1 – Total public expenditure	2014–2017	308,654,625.00	101.37	142,031,350.00	46.65	304,481,518.34
M06	O2 – Total investment	2014–2017					304,481,518.34
M06.1	O1 – Total public expenditure	2014–2017			142,031,350.00	46.65	304,481,518.34
M06.1	O4 – Number of holdings/beneficiaries supported	2014–2017			11,131.00	46.57	23,900.00

Focus Area 3A								
FA/M	Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023	
3A	T6: percentage of agricultural holdings receiving support for participating in quality schemes, local markets and short supply circuits, and producer groups/organisations (focus area 3A)	2014-2017	0.10	7.59	0.05	3.80	1.32	
		2014-2016	0.10	7.59	0.04	3.04		
		2014-2015						
	Ποσοστό επενδύσεων στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας τροφίμων και ποτών που στηρίζονται από το ΠΑΑ 2014-2020 (Ποσοστό)	2014-2017						3.60
		2014-2016			1.00	27.78		
		2014-2015						
	Ποσοστό επιχειρήσεων στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας τροφίμων και ποτών που στηρίζονται από το ΠΑΑ 2014-2020 (Ποσοστό)	2014-2017				1.36	37.78	3.60
		2014-2016						
		2014-2015						
FA/M	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023	
3A	O1 – Total public expenditure	2014-2017	96,984,966.48	28.01	42,315,503.69	12.22	346,298,871.21	
M01	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	833,958.33	
M01.1	O1 – Total public expenditure	2014-2017			0.00	0.00	833,958.33	
M01.1	O12 – Number of participants in trainings	2014-2017			0.00	0.00	4,600.00	
M03	O1 – Total public expenditure	2014-2017	1,774,476.40	3.77	792,968.23	1.68	47,127,312.83	
M03.1	O4 – Number of holdings/beneficiaries supported	2014-2017			397.00	5.75	6,900.00	
M04	O1 – Total public expenditure	2014-2017	95,210,490.08	40.49	41,522,535.46	17.66	235,124,490.34	
M04	O2 – Total investment	2014-2017					522,498,867.43	
M04.1 M04.2	O3 – Number of actions/operations supported	2014-2017			227.00	37.83	600.00	
M09	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	27,798,611.11	
M09	O3 – Number of actions/operations supported	2014-2017			0.00	0.00	110.00	
M09	O9 – Number of holdings participating in supported	2014-2017			0.00	0.00	2,200.00	

	schemes						
M14	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	13,175,609.72
M14	O4 – Number of holdings/beneficiaries supported	2014–2017			0.00	0.00	1,348.00
M16	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	22,238,888.88
M16.4	O9 – Number of holdings participating in supported schemes	2014–2017			0.00	0.00	420.00

Focus Area 3B							
FA/M	Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
3B	T7: percentage of farms participating in risk management schemes (focus area 3B)	2014–2017					0.21
		2014–2016					
		2014–2015					
FA/M	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
3B	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	52,702,438.92
M05	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	52,702,438.92
M05.1	O4 – Number of holdings/beneficiaries supported	2014–2017			0.00	0.00	1,500.00

Priority P4								
FA/M	Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023	
P4	T13: percentage of forestry land under management contracts to improve soil management and/or prevent soil erosion (focus area 4C)	2014-2017					0.84	
		2014-2016						
		2014-2015						
	T11: percentage of forestry land under management contracts to improve water management (focus area 4B)	2014-2017						0.04
		2014-2016						
		2014-2015						
	T8: percentage of forest/other wooded area under management contracts supporting biodiversity (focus area 4A)	2014-2017						0.10
		2014-2016						
		2014-2015						
	T12: percentage of agricultural land under management contracts to improve soil management and/or prevent soil erosion (focus area 4C)	2014-2017				6.82	26.88	25.38
		2014-2016				5.79	22.82	
		2014-2015						
	T10: percentage of agricultural land under management contracts to improve water management (focus area 4B)	2014-2017				6.98	37.28	18.72
		2014-2016				5.78	30.87	
		2014-2015						
	T9: percentage of agricultural land under management contracts supporting biodiversity and/or landscapes (focus area 4A)	2014-2017				6.98	36.36	19.20
		2014-2016				6.03	31.41	
		2014-2015						
	Αριθμός εκταρίων που αφορούν στην αποκατάσταση ζημιών στα δάση (Εκτάρια)	2014-2017						55,000.00
		2014-2016						
		2014-2015						
	FA/M	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
	P4	O1 – Total public expenditure	2014-2017	1,235,050,959.14	50.90	775,724,382.09	31.97	2,426,391,990.38
	M01	O1 – Total public	2014-	3,058,380.00	19.30	946,627.50	5.97	15,845,208.33

	expenditure	2017					
M01.1	O1 – Total public expenditure	2014–2017			946,627.50	6.68	14,177,291.67
M01.1	O12 – Number of participants in trainings	2014–2017			2,961.00	13.21	22,412.00
M02	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	112,167,259.33
M02.1	O13 – Number of beneficiaries advised	2014–2017			0.00	0.00	136,500.00
M04	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	13,107,333.00
M04	O2 – Total investment	2014–2017					26,214,666.00
M04.4	O3 – Number of actions/operations supported	2014–2017			0.00	0.00	700.00
M07	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	984,792.78
M07.1	O3 – Number of actions/operations supported	2014–2017			0.00	0.00	10.00
M08	O1 – Total public expenditure	2014–2017	145,574,805.88	91.08	2,768,890.66	1.73	159,823,843.07
M08.1	O1 – Total public expenditure	2014–2017			2,593,676.42	4.14	62,691,010.32
M08.1	O5 – Total area (ha)	2014–2017			0.00	0.00	34,000.00
M08.2	O1 – Total public expenditure	2014–2017			0.00	0.00	19,524,207.59
M08.2	O5 – Total area (ha)	2014–2017			0.00	0.00	2,000.00
M08.4	O1 – Total public expenditure	2014–2017			175,214.24	0.23	77,608,625.16
M10	O1 – Total public expenditure	2014–2017	106,767,933.99	24.55	57,363,833.35	13.19	434,855,978.22
M10.1	O5 – Total area (ha)	2014–2017			60,166.68	10.26	586,667.00
M11	O1 – Total public expenditure	2014–2017	353,872,911.48	59.39	123,254,248.56	20.69	595,803,408.09
M11.1	O5 – Total area (ha)	2014–2017			0.00	0.00	261,000.00
M11.2	O5 – Total area (ha)	2014–2017			301,326.84	53.43	563,978.03
M12	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	9,151,972.31
M12.2	O5 – Total area (ha)	2014–2017			0.00	0.00	6,600.00
M13	O1 – Total public expenditure	2014–2017	625,776,927.79	58.84	591,390,782.02	55.61	1,063,525,250.81
M13.1	O5 – Total area (ha)	2014–2017			1,508,404.26	158.11	954,000.00

M13.2	O5 – Total area (ha)	2014–2017			1,041,248.37	245.58	424,000.00
M16	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	21,126,944.44

Focus Area 5A							
FA/M	Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
5A	T14: percentage of irrigated land switching to more efficient irrigation system (focus area 5A)	2014–2017			0.49	9.85	4.97
		2014–2016			0.16	3.22	
		2014–2015					
FA/M	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
5A	O1 – Total public expenditure	2014–2017	245,004,783.69	39.15	67,052,223.89	10.71	625,835,785.76
M01	O1 – Total public expenditure	2014–2017	2,038,920.00	21.57	736,417.50	7.79	9,451,527.77
M01.1	O1 – Total public expenditure	2014–2017			736,417.50	8.83	8,339,583.33
M01.1	O12 – Number of participants in trainings	2014–2017			2,303.00	21.36	10,780.00
M02	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	3,557,414.62
M02.1	O13 – Number of beneficiaries advised	2014–2017			0.00	0.00	2,800.00
M04	O1 – Total public expenditure	2014–2017	242,965,863.69	40.23	66,315,806.39	10.98	603,931,287.81
M04	O2 – Total investment	2014–2017					640,508,159.90
M04	O5 – Total area (ha)	2014–2017			5,013.44	9.83	51,000.00
M04.1 M04.3	O3 – Number of actions/operations supported	2014–2017			158.00	7.56	2,090.00
M16	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	8,895,555.56

Focus Area 5B							
FA/M	Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
5B	T15: Total investment for energy efficiency (€) (focus area 5B)	2014–2017					27,271,590.67
		2014–2016					
		2014–2015					
FA/M	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
5B	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	12,272,215.80
M01	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00		0.00		0.00
M04	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	12,272,215.80
M04	O2 – Total investment	2014–2017					27,271,590.67
M04.1 M04.2 M04.3	O3 – Number of actions/operations supported	2014–2017			0.00	0.00	15.00

Focus Area 5C							
FA/M	Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
5C	T16: Total investment in renewable energy production (€) (focus area 5C)	2014–2017					73,951,375.52
		2014–2016					
		2014–2015					
FA/M	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
5C	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	39,716,616.00
M01	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	555,972.22
M02	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	322,802.58
M02.1	O13 – Number of beneficiaries advised	2014–2017			0.00	0.00	350.00
M04	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	29,325,436.07
M04	O2 – Total investment	2014–2017					65,167,635.72
M04.1 M04.3	O3 – Number of actions/operations supported	2014–2017			0.00	0.00	572.00
M08	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	3,952,682.91
M08	O5 – Total area (ha)	2014–2017					50.00
M08.6	O1 – Total public expenditure	2014–2017			0.00	0.00	3,952,682.91
M08.6	O2 – Total investment	2014–2017			0.00	0.00	8,783,739.80
M16	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	5,559,722.22

Focus Area 5D								
FA/M	Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023	
5D	T18: percentage of agricultural land under management contracts targeting reduction of GHG and/or ammonia emissions (focus area 5D)	2014–2017					12.35	
		2014–2016						
		2014–2015						
	T17: percentage of LU concerned by investments in live-stock management in view of reducing GHG and/or ammonia emissions (focus area 5D)	2014–2017						0.01
		2014–2016						
		2014–2015						
FA/M	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023	
5D	O1 – Total public expenditure	2014–2017	190,546,828.96	105.03	82,395,233.38	45.42	181,413,326.69	
M02	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	658,780.48	
M02.1	O13 – Number of beneficiaries advised	2014–2017			0.00	0.00	650.00	
M04	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	1,219,228.96	
M04	O2 – Total investment	2014–2017					2,438,457.92	
M04.1 M04.3 M04.4	O3 – Number of actions/operations supported	2014–2017			0.00	0.00	18.00	
M04.1 M04.3 M04.4	O8 – Number of Livestock Units supported (LU)	2014–2017			0.00	0.00	180.00	
M10	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	26,467,992.48	
M10.1	O5 – Total area (ha)	2014–2017			0.00	0.00	75,637.00	
M11	O1 – Total public expenditure	2014–2017	190,546,828.96	125.86	82,395,233.38	54.42	151,399,408.10	
M11.2	O5 – Total area (ha)	2014–2017			347,497.03	61.62	563,978.00	
M16	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	1,667,916.67	

Focus Area 5E							
FA/M	Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
5E	T19: percentage of agricultural and forest land under management contracts contributing to carbon sequestration and conservation (focus area 5E)	2014-2017			0.01	0.76	1.32
		2014-2016			0.02	1.52	
		2014-2015					
	Αριθμός εκταρίων που αφορούν στην πρόληψη ζημιών στα δάση (Εκτάρια)	2014-2017			1,322.00	2.94	45,000.00
		2014-2016					
		2014-2015					
FA/M	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
5E	O1 – Total public expenditure	2014-2017	127,048,052.28	77.12	9,069,402.56	5.51	164,741,612.28
M01	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	555,972.22
M01.1	O1 – Total public expenditure	2014-2017			0.00	0.00	555,972.22
M01.1	O12 – Number of participants in trainings	2014-2017			0.00	0.00	2,600.00
M02	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	1,419,671.88
M02.1	O13 – Number of beneficiaries advised	2014-2017			0.00	0.00	1,539.00
M04	O1 – Total public expenditure	2014-2017	4,819,552.50	15.49	3,188,829.10	10.25	31,119,535.51
M04	O2 – Total investment	2014-2017					37,047,066.09
M04.4	O3 – Number of actions/operations supported	2014-2017			0.00	0.00	40.00
M08	O1 – Total public expenditure	2014-2017	122,228,499.78	109.93	5,880,573.46	5.29	111,184,798.20
M08.1	O1 – Total public expenditure	2014-2017			1,087,280.24	2.47	44,081,999.95
M08.1	O5 – Total area (ha)	2014-2017			0.00	0.00	15,000.00
M08.3	O1 – Total public expenditure	2014-2017			4,793,293.22	7.14	67,102,798.25
M10	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	13,233,995.58
M10.1	O5 – Total area (ha)	2014-2017			0.00	0.00	75,637.00
M16	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	7,227,638.89

Focus Area 6A							
FA/M	Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
6A	T20: Jobs created in supported projects (focus area 6A)	2014–2017			464.00	16.22	2,860.00
		2014–2016			125.00	4.37	
		2014–2015					
FA/M	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
6A	O1 – Total public expenditure	2014–2017	48,676,282.51	55.87	19,323,988.02	22.18	87,123,001.19
M06	O1 – Total public expenditure	2014–2017	48,676,282.51	55.87	19,323,988.02	22.18	87,123,001.19
M06	O2 – Total investment	2014–2017					110,282,279.99
M06.2 M06.4	O4 – Number of holdings/beneficiaries supported	2014–2017			356.00	11.34	3,140.00

Focus Area 6B								
FA/M	Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023	
6B	T23: Jobs created in supported projects (Leader) (focus area 6B)	2014-2017			485.00	24.25	2,000.00	
		2014-2016			14.00	0.70		
		2014-2015						
	T22: percentage of rural population benefiting from improved services/infrastructures (focus area 6B)	2014-2017						1.24
		2014-2016						
		2014-2015						
	T21: percentage of rural population covered by local development strategies (focus area 6B)	2014-2017				67.51	145.37	46.44
		2014-2016				66.74	143.71	
		2014-2015						
FA/M	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023	
6B	O1 – Total public expenditure	2014-2017	144,643,564.69	28.79	58,609,856.09	11.67	502,350,194.22	
M04	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	12,949,970.12	
M04	O2 – Total investment	2014-2017					14,179,964.18	
M07	O1 – Total public expenditure	2014-2017	29,467,792.27	94.62	15,727,055.16	50.50	31,144,772.64	
M07.1 M07.2 M07.4 M07.5 M07.6 M07.7 M07.8	O15 – Population benefiting of improved services/infrastructures (IT or others)	2014-2017			4,880.00	6.51	75,000.00	
M07.6	O3 – Number of actions/operations supported	2014-2017			5.00	33.33	15.00	
M08	O1 – Total public expenditure	2014-2017	0.00	0.00	0.00	0.00	13,175,609.72	
M08.6	O1 – Total public expenditure	2014-2017			0.00	0.00	13,175,609.72	
M19	O1 – Total public	2014-	115,175,772.42	25.88	42,882,800.93	9.63	445,079,841.74	

	expenditure	2017					
M19	O18 – Population covered by LAG	2014–2017			4,070,393.00	145.37	2,800,000.00
M19	O19 – Number of LAGs selected	2014–2017			50.00	106.38	47.00
M19.1	O1 – Total public expenditure	2014–2017			3,047,661.43	78.17	3,898,959.17
M19.2	O1 – Total public expenditure	2014–2017			24,306,939.50	7.02	346,395,006.74
M19.3	O1 – Total public expenditure	2014–2017			0.00	0.00	4,661,000.83
M19.4	O1 – Total public expenditure	2014–2017			15,528,200.00	17.23	90,124,875.00

Focus Area 6C							
FA/M	Target indicator name	Period	Based on approved (when relevant)	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Target 2023
6C	T24: percentage of rural population benefiting from new or improved services/infrastructures (ICT) (focus area 6C)	2014–2017			0.74	7.44	9.95
		2014–2016					
		2014–2015					
FA/M	Output Indicator	Period	Committed	Uptake (%)	Realised	Uptake (%)	Planned 2023
6C	O1 – Total public expenditure	2014–2017	38,209,421.39	45.54	31,471,649.27	37.51	83,902,853.14
M01	O1 – Total public expenditure	2014–2017	1,019,460.00	40.75	330,915.00	13.23	2,501,875.00
M01.1	O1 – Total public expenditure	2014–2017			330,915.00	13.23	2,501,875.00
M01.1	O12 – Number of participants in trainings	2014–2017			1,035.00	47.65	2,172.00
M02	O1 – Total public expenditure	2014–2017	0.00	0.00	0.00	0.00	523,730.42
M02.1	O13 – Number of beneficiaries advised	2014–2017			0.00	0.00	568.00
M07	O1 – Total public expenditure	2014–2017	37,189,961.39	45.98	31,140,734.27	38.50	80,877,247.72
M07.3	O15 – Population benefiting of improved services/infrastructures (IT or others)	2014–2017			44,806.00	7.47	600,000.00
M07.3	O3 – Number of actions/operations supported	2014–2017			1.00	50.00	2.00

Documents

Document title	Document type	Document date	Local reference	Commission reference	Checksum	Files	Sent date	Sent By
AIR Financial Annex 2014GR06RDNP001	Financial annex (System)	27-08-2018		Ares(2018)6389267	2664792342	AIRfinancialAnnex2014GR06RDNP001_el.pdf	12-12-2018	nlogotge
Citizens' summary	Citizens' summary	27-08-2018		Ares(2018)6389267	1551624880	Citizens' summary_corrected	12-12-2018	nlogotge

